

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΛΒ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19—ΤΗΛ. 27.689 | 1—15 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1955 | ΑΡΙΘ. 20—21

Η ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ 101ΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος συνήλθε τῇ 21ῃ τοῦ παρελθόντος μηνὸς Ὀκτωβρίου, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σπυρίδωνος, εἰς τὴν ἐναρκτήριον πρῶτην συνεδρίαν τῆς σὺν Θεῷ ἀρξαμένης 101ης περιόδου τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς, παρισταμένων τῶν Συνοδικῶν Συνέδρων Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Βεργίας καὶ Ναούσης κ. Ἀλεξάνδρου, Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας κ. Χριστοφόρου, Γυνθείου καὶ Οἰτύλου κ. Δημητρίου, Ἀρτης κ. Σεραφεῖμ, Γρεβενῶν κ. Φιλίππου, Ἱερισσοῦ, Ἀγίου Ὄρους καὶ Ἀρδαμερίου κ. Κυπριανοῦ καὶ Δήμου κ. Διονυσίου καὶ τοῦ παρὰ τῇ Ἱ. Συνόδῳ Βασιλ. Ἐπιτρόπου, Καθηγητοῦ κ. Ἰωάν. Καρμύρη.

Ὁ Μακ. Πρόεδρος, κηρύσσων τὴν ἑναρξίν τῶν ἐργασιῶν τῆς 101ης Συνοδικῆς Περιόδου, προσεφώνησε τοὺς Σεβ. Συνοδικοὺς Συνέδρους διὰ τῶν ἑξῆς :

Σεβασμιώτατοι καὶ ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ Ἀδελφοί, Καταξιούμενοι ὑπὸ τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα εἰσέλθωμεν σήμερον εἰς τὴν ἑκατοστὴν πρῶτην Συνοδικὴν Περίοδον, χαιρετίζομεν ὑμᾶς ἐν ἀγάπῃ καὶ εὐχόμεθα, ἵνα ὁ Θεὸς τῆς Ἐκκλησίας Δομήτωρ τηρήσῃ πάντας ἡμᾶς εἰς τὸν ἐπιόντα χρόνον ἐν ὑγείᾳ, ἀγαστῶς ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας τὰ ἀγαθὰ βουλευομένους καὶ πράττοντας.

Βλέπομεν ἤδη μετὰξὺ ὑμῶν, ἀγαπητοί, πολλοὺς ἀδελφούς, λευκανθέντας ἐν τῇ διακονίᾳ τῆς Ἐκκλησίας, βλέπομεν δὲ καὶ νεωτέρους, τὸ πρῶτον ἐρχομένους ἐπὶ τὸ συνοδικὸν ἀξίωμα. Τοῦτο εἶναι λίαν εὐχάριστον. Ἡ πεῖρα τῶν πρεσβυτέρων καὶ ὁ ἐνθουσιασμός τῶν νεωτέρων ἀποτελοῦσιν ἀρίστην σύνθεσιν δυνάμεων πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν προβλημάτων τῆς ζωῆς.

Ἐχει δὲ πάντοτε ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος, ὡ

ἐκπρόσωπος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, πολλὰ προβλήματα πρὸς μελέτην καὶ λύσιν, ἀπότοκα τῆς συγχρόνου πολιτικῆς, κοινωνικῆς καὶ πνευματικῆς καταστάσεως τοῦ κόσμου, ἐν μέσῳ τοῦ ὁποίου στρατεύεται ἡ Ἐκκλησία. Τὰ προβλήματα ταῦτα εἶναι ἐσωτερικὰ καὶ ἐξωτερικὰ, ἀφορῶντα δηλαδὴ εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ τὴν δρᾶσιν τῆς Ἐκκλησίας.

Καὶ εἰθίσται μὲν κατ' ἔτος, κατὰ τὴν ἐναρκτήριον ταύτην Συνεδρίαν, νὰ τίθηται ἐπὶ τάπητος, ἐν εἴδει προγραμματικῶν δηλώσεων, τὸ ἔργον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, κρίνομεν ὅμως, ὅτι τὰ κατ' ἐπανάληψιν λεχθέντα ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπαναληφθῶσι καὶ αὖθις. Διότι κατ' οὐσίαν τὰ αὐτὰ πάντοτε ζητήματα ἀπασχολοῦσι τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, μὴ εὐρόντα εἰσέτι τὴν ὀριστικὴν αὐτῶν λύσιν.

Ἰκανὸν ἴσως εἶναι νὰ ἀπαριθμήσωμεν μόνον τὰ ζητήματα ταῦτα, ἵνα ἀπλῶς ἐπαναφέρωμεν αὐτὰ εἰς τὴν μνήμην. Ἐκτὸς τῆς κατὰ Συνεδρίαν συνήθους καὶ τρεχούσης ὑπηρεσίας, τὰ περὶ τὴν κατάστασιν τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου, τὰ περὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐκπαίδευσιν, τὰ περὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν διοίκησιν καὶ πειθαρχίαν, τὰ περὶ τὰς ξένας προπαγάνδας ἐν Ἑλλάδι, τὰ περὶ τοὺς παλαιοημερολογίτας καὶ ἕτερα τοιαῦτα γνωστὰ ζητήματα θὰ ἀπασχολήσωσι τὴν Ἱερὰν Σύνοδον.

Κρίνομεν ἀναγκαῖον νὰ προσθέσωμεν ὀλίγας λέξεις περὶ τοῦ τελευταίου. Ὡς γνωστόν, πρὸ τινος καιροῦ ἐκοιμήθη ὁ πρῶτος Φλωρινὸς Χρυσόστομος, ὁ ὡς Ἀρχιεπίσκοπος τῶν παλαιοημερολογιτῶν φερόμενος. Ὡς εἶναι φυσικόν, ἐδημιουργήθη κίνησις μετὰξὺ τῶν παλαιοημερολογιτῶν, κυρίως ὡς πρὸς τὴν διαδοχὴν τοῦ ἐκλιπόντος. Ἐπισήμως οὐδὲν γνωρίζομεν, ἐκτὸς τῶν ὅσων διαδίδονται ἀνευθύνως περὶ τινος ξένου Ἱεράρχου ἐν Ἑλλάδι καὶ περὶ τῶν σχέσεων αὐτοῦ πρὸς τοὺς παλαιοημερολογίτας.

Δὲν θέλομεν νὰ πιστεύσωμεν εἰς τὰς διαδόσεις ταύτας, νομίζομεν ὅμως, ὅτι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ὀφείλει νὰ εὐρίσκηται ἐν ἐπιφυλακῇ ἐνώπιον δημιουργηθησομένης τυχόν δυσαρέστου καταστάσεως.

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ ἐναρκτήριος συνεδρία τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 10ῆς Περιόδου.— Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Μακ. Πατριάρχου τῶν Σέρβων.— Σοφ. Δάλλη, ὄφηγητοῦ, Ἐνδιαφέρουσα συνέντευξις μετὰ τοῦ Μ. Πατριάρχου τῶν Σέρβων.— Σάμον **Εἰρηναίου**, Πυθαγόρειοι καὶ Χριστιανισμός.— **Αμίλια Σ. Ἀλιβιζάτου**, Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, Sören Kierkegaard (1813 - 1855).— Γερασ. **Ι. Κονιδάρη**, Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, Ἡ Β' Γενικὴ Συνέλευσις τοῦ Παγκ. Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν. Τὸ θέμα τοῦ προσηλυτισμοῦ.— **Νικ. Β. Τωμαδάκη**, Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, Ἡ Ἐκκλησία εἰς τὸν Ἀγῶνα.— **Αξιώμης Νικολάου**, Ἐλευθέρα Ἐκκλησία ἐν ἐλευθέρῃ Πολιτείᾳ (τέλος).— **Αρχιμ. Τιμοθέου Παπουτσάκη**, Ὁρθόδοξοι Ἱεραποστολαί.— Διεθνῆς Ἐκκλησιᾶ.— **Ευτροπή** εἰς Τουρκίαν.— Ἀποστολὴ εἰδῶν ἱματισμοῦ.— **Παρατηρήσεων Στήλη**: Πρὸς ἀμοιβαίαν ἐνίσχυσιν. Ἰνα μὴ λησμονηθῇ... Ἀπίθανος παραλογισμός.— **Χρονικά.**

Δυστυχῶς, διὰ πολλὰς αἰτίας τὸ παλαιοημερολογιτικὸν σχίσμα ταλαιπωρεῖ ἀκόμη τὴν Ἐκκλησίαν καὶ εἴμεθα ὑποχρεωμένοι, ὡς μὴ ὄφελε, καὶ ἐπὶ ζημία τῆς ἄλλης δράσεως τῆς Ἐκκλησίας, καὶ χρονον καὶ ἄλλας δυνάμεις νὰ διαθέτωμεν πρὸς ἀντιμετώπισιν αὐτοῦ.

Καὶ ταῦτα μὲν ὡς πρὸς τὰ ἐν Ἑλλάδι. Ἐσχάτως ὅμως ἐν ΚΠόλει ἐδημιουργήθη δυσάρεστος κατάστασις περὶ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ εἰς βάρος τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ. Τὴν Ἱεράν Σύνοδον ἐνδιαφέρει τὸ ζήτημα, ὡς θρησκευτικὸν καὶ ἐκκλησιαστικὸν τοιοῦτο καὶ ἀσχέτως πρὸς τὴν ἐθνικὴν καὶ τὴν ἄλλην αὐτοῦ σημασίαν. Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον εἶναι ἡ Μητὴρ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ καὶ οἱ ἐν ΚΠόλει ὁμογενεῖς εἶναι ἀδελφοὶ Χριστιανοὶ Ὁρθόδοξοι.

Καὶ πῶς μὲν καὶ διατὶ συνέβησαν τὰ ἐκθέτοντα τὸν σύγχρονον πολιτισμὸν γεγονότα, πῶς δὲ ἐντεύθεν ἡ Ἱερά Σύνοδος διεμαρτυρήθη ἀνά τὸν κόσμον καὶ ἐξέφρασε τὴν συμπάθειαν αὐτῆς πρὸς τὴν Μητέρα Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ εἶναι ἤδη γνωστά. Ὅπερ ἀπομένει ὡς συμπέρασμα καὶ θλιβερά διαπίστωσις εἶναι, ὅτι τὰ συμφέροντα καὶ ἡ πολιτικὴ σκοπιμότης τῶν μεγάλων, τῶν εἰς τὴν χριστιανικὴν παράταξιν ἀνηκόντων, προεκάλεσαν καὶ ἐπέτρεψαν τὴν καθύβρισιν τοῦ Χριστιανισμοῦ ὑπὸ τῶν ἀλλοπίστων.

Δὲν δυνάμεθα νὰ προῖδωμεν ἀσφαλῶς καὶ δὲν γνωρίζομεν ὅποια τις θὰ εἶναι ἡ ἐξέλιξις τῆς καταστάσεως, καὶ δὴ καὶ ὡς πρὸς τὴν θέσιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐν ΚΠόλει. Ἐκεῖνο ὅμως, τὸ ὅποῖον πρέπει νὰ ἀπασχολήσῃ μετὰ στοργῆς τὴν Ἱεράν Σύνοδον, εἶναι τὸ πῶς θὰ δυνηθῇ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος νὰ ἔλθῃ ἐνεργότερον εἰς ἐνίσχυσιν τῆς Μητρὸς Μεγάλῃ Ἐκκλησίας, κυρίως πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν περὶ τοὺς Ναοὺς ζημιῶν. Ἡδὴ ἐγένετό τις πρώτη ἐνέργεια, τὴν ὅποιαν γνωρίζετε.

Δὲν ἀγνοοῦμεν, βεβαίως, τὰς οικονομικὰς δυσχερείας τῶν ἱερῶν Ναῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καὶ γνωρίζομεν ἤδη τὰς ἀνάγκας αὐτῶν καὶ τὸν ἀγῶνα περὶ τὴν συντήρησίν των, ἀλλὰ δὲν ὑπῆρχεν ἕτερος τρόπος καὶ ἐτέρωθεν πόρος, διὰ νὰ ἔλθωμεν ἔστω καὶ συμβολικῶς ἐπίκουροι πρὸς τοὺς ἐν ΚΠόλει ἀδελφούς, παρεκτός διὰ τοῦ ληφθέντος μέτρου, τῆς διαθέσεως δηλονότι τῶν εἰσπράξεων μιᾶς Κυριακῆς ὑπὲρ τῶν Ναῶν τῆς ΚΠόλεως.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐκρίναμεν προσήκοντα, ἵνα εἰπωμεν καὶ κατὰ τὴν σημερινὴν ἐναρκτήριον Συνεδρίαν τῆς ἑκατοστῆς πρώτης Συνοδικῆς Περιόδου. Πεισθῆσιν δὲ ἔχοντες περὶ τῆς ἐν πνεύματι ἀγάπης καὶ ἀδελφότητος συνεργασίας πάντων ὑμῶν ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς τε ποιμαινούσης Ἐκκλησίας καὶ τοῦ χριστιανύμου λαοῦ, δεόμεθα τοῦ Ἀρχιεπίσκοπου Χριστοῦ, ἵνα, ἐνίσχυσιν τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν, καταξιῶν πάντας ἡμᾶς εἰς πληροφόρησιν τῆς διακονίας ἡμῶν. Ἀμήν.

Πρὸς τὴν **Α. Μακαριότητα ἀπαντῶν**, ὁ ἐκ τῶν **Συνοδικῶν Συνόδων** πρῶτος τῇ τάξει **Σεβ. Μητροπολίτης Βερροίας καὶ Ναούσης κ. Ἀλέξανδρος** εἶπε :

Μακαριώτατε.

Ἡ Ἁγία καὶ Ἱερά Σύνοδος μετὰ πλείστης προσοχῆς ἤκουσε τὴν ὠραίαν καὶ ἐμπεριστατωμένην προσκαλίαν, δι' ἧς ἡ Ὑμετέρα Μακαριότης θερμῶς ἐχαίρεισε τοὺς Συν. Συνέδρους καὶ ἐν ἡ καθῶρισε τὰ οὐσιώδη καὶ σοβαρά τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν προβλήματα, πλεῖστα τῶν ὁποίων ἡ Ἱ. Σύνοδος ὑπὸ τὴν συνετὴν καὶ στιβαρὰν ἡγεσίαν τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου αὐτῆς, προώθησεν ἀξιειπαίνως εἰς σημεῖον ἱκανοποιητικόν. Ἀπαντες, Μακαριώτατε, οἱ Σεβ. ἀδελφοὶ οἱ συγκροτοῦντες τὴν Ἁγίαν καὶ Ἱεράν Σύνοδον κατὰ τὸ διάστημα τῆς συνοδικῆς ἡμῶν θητείας θὰ σταθῶμεν παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος, θὰ παράσχωμεν δὲ ταύτῃ ἀμέριστον τὴν συνδρομὴν ἡμῶν πρὸς πλήρη ἐπιτυχίαν τῶν προσπαθειῶν τῆς Ἱ. Συνόδου, διὰ τὴν ἐπίλυσιν ἀπάντων τῶν ἐκκρεμούντων προβλημάτων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐμφανισθησομένων, τυχόν, κατὰ τὴν ἀρξαιμένην Συνοδικὴν Περιόδον τοιούτων. Τὸ ἀκανθῶδες, ὅμως οικονομικὸν πρόβλημα, ὅπερ ἀπὸ πλείστων ἐτῶν ἀπασχολεῖ τὴν Ἐκκλησίαν, δέον, Μακαριώτατε, νὰ ἀντιμετωπισθῇ ὑπὸ τῆς Διοικούσης Ἐκκλησίας, μετὰ τῆς ὀφειλομένης προσοχῆς, καθ' ὅσον τοῦτο χρήζει προσεκτικῆς μελέτης καὶ ἀδιαλείπτου συνεργασίας Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας, διὰ τὴν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν ἐπίλυσιν τούτου.

Καταλήγων ὁ Σεβ. Βερροίας ἠδὲ ἡγήθη, ὅπως ὁ Κύριος τῶν φῶτων φωτίζῃ καὶ ἐνίσχῃ τὰ συνέδρα μέλη, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐκπληρώσῃσι πλήρως τὰ ἔναντι τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν ὑψηλὰ αὐτῶν καθήκοντα, χαρίζεται δὲ τῷ Μακαριωτάτῳ Προέδρῳ ὑγίειαν κατ' ἄμφω, ἵνα μετὰ

της διακρινούσης αὐτὸν εὐψυχίας καὶ τοῦ νεανικοῦ σφρίγγου συνεχίῃ προσφέρων τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος.

Ἀκολούθως ὁ παρὰ τῇ Ἱ. Συνόδῳ Βασιλικὸς Ἐπίτροπος, Καθηγητῆς κ. Ἰωάννης Καρμύρης, λαβὼν τὸν λόγον, εἶπε τὰ ἑξῆς:

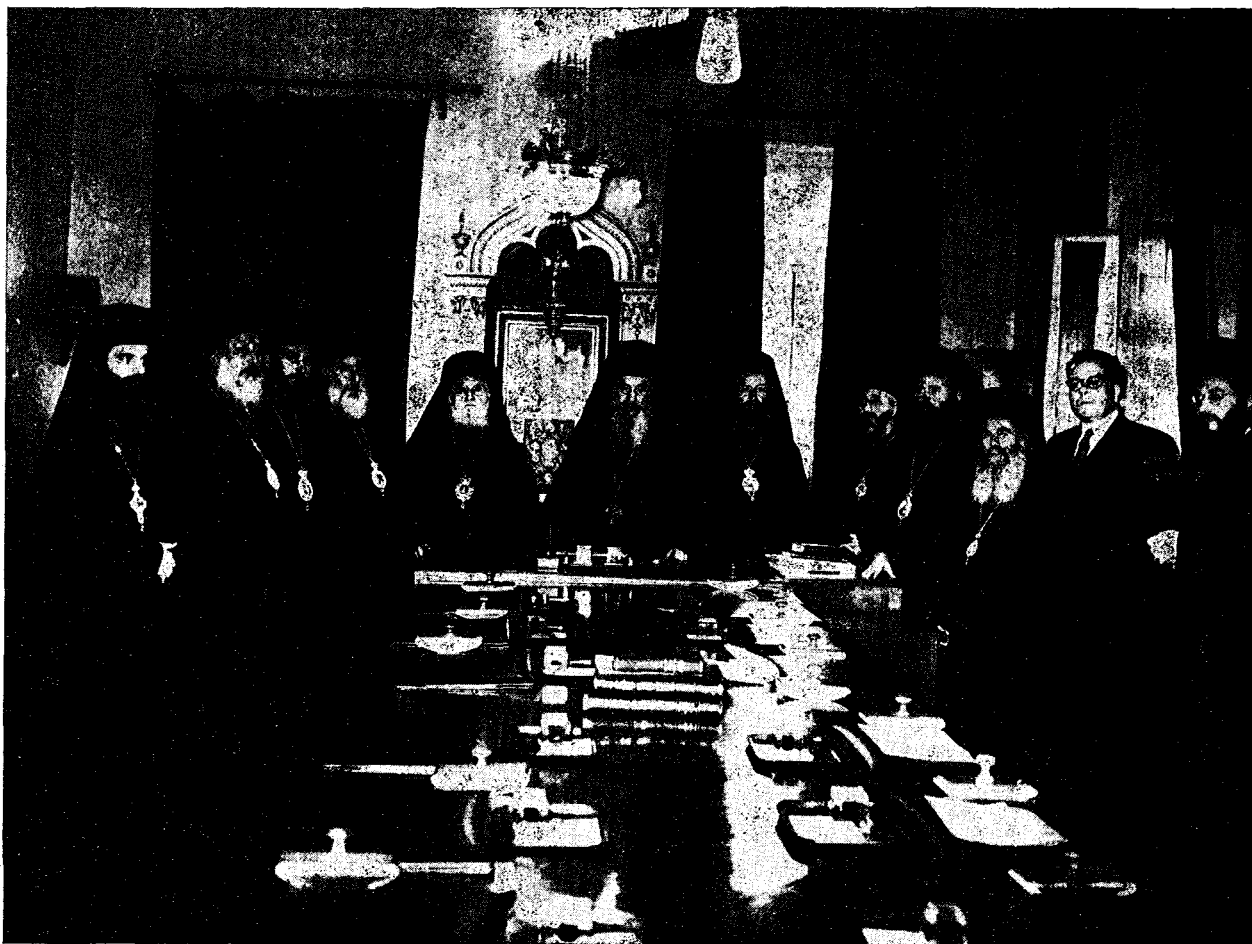
Μακαριώτατε.

Ὁ ἐπὶ τῶν Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας κ. Ὑπουργός, κωλυθεὶς νὰ προσέλθῃ κατὰ τὴν σημερινὴν πρώτην ἐναρκτήριον συνεδρίαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, μοὶ ἀνέθηκεν, ὅπως ὑποβάλω ταύτη, ἐκ μέρους αὐτοῦ τε καὶ τῆς Κυβερνήσεως, τὸν εὐλαβῆ χαιρετισμὸν καὶ τὴν θερμὴν ἄμα εὐχὴν ὑπὲρ πλήρους εὐοδώσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς παρουσίας Ἱερᾶς Συνόδου, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἐκκλησίας. Μετὰ προσοχῆς, Μακαριώτατε, ἤκουσα τῆς ἐμπεριστατωμένης Ὑμετέρας εἰσηγήσεως. Δύναμαι δὲ ἀδιστακτικῶς νὰ δια-

βεβαιώσω τὴν Ἱερὰν Σύνοδον, ὅτι ἡ Κυβέρνησις, ἐν τῇ ζωνῶν αὐτῆς ἐπιθυμίᾳ, ὅπως δι' ὅλων αὐτῆς τῶν μέσων συμβάλῃ εἰς τὴν εὐκτεῖαν λύσιν τῶν προβλημάτων, ἅτινα ἡ Ὑμ. Μακαριότης προγραμματικῶς ἐξήγγειλε, θὰ πράξῃ πᾶν τὸ ἐπ' αὐτῇ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον. Εὐχαρίστως ἐπίσης ἀναφέρω, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐπραξε πλήρως τὸ καθήκον αὐτῆς ἐναντι τῶν πληγέντων ὁμογενῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ Σμύρῃ, συνετεία τῶν βανδαλισμῶν τοῦ τουρκικοῦ ὄχλου, καὶ ὅτι αὐτὴ θὰ ἐντείνῃ τὴν πίεσίν της ἐπὶ τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως μέχρι πλήρους ἀποζημιώσεως καὶ ἐπανορθώσεως τῶν καταστροφῶν.

Ὡσαύτως, δύναμαι νὰ παράσχῃ τῇ Ἱ. Συνόδῳ τὴν διαβεβαίωσιν, ὅτι ἡ Α. Μεγαλειότης, ὁ Σεπτὸς ἡμῶν Ἄναξ, δεικνύει μέγιστον ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῆς ἐξυψώσεως τοῦ Ἱεροῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου, πρᾶγμα, ὅπερ ἐν τῷ προσφάτῳ παρελθόντι ἀνεκοίνωσεν ἐπὶ Συνόδου καὶ ἡ Ὑμετέρα Μακαριότης.

Μετὰ ταῦτα ἡ Ἱερὰ Σύνοδος προέβη εἰς τὸν καταρισμὸν τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν, ὡς ἀλλαγῆ τοῦ παρόντος φύλλου σημειοῦται.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς 101ης Περιόδου κατὰ τὴν ἐναρκτήριον Συνεδρίαν αὐτῆς.

Η ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΤΟΥ ΜΑΚ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΤΩΝ ΣΕΡΒΩΝ(*)

Τῇ 23ῃ παρελθόντος μηνὸς Ὀκτωβρίου ἀφίκετο εἰς τὴν Ἑλλάδα ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἰπεκίου, Μητροπολίτης Βελιγραδίου καὶ Καρλοβικίου καὶ Πατριάρχης τῶν Σέρβων κ. Βικέντιος, συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν Σεβασμιωτάτων ἐπισκόπων Βανάτου κ. Βησσαρίωνος καὶ Βουδαπέστης κ. Γερμανοῦ, ὑπὸ τῶν Αἰδεσιμολ. Πρωθιερέων κ.κ. Λ. Λαζάροβιτς, Δ. Βάσιτς, Μ. Σμίλιανιτς, Μ. Ράδεκ καὶ Ἱερέως Τ. Κρτσέβσκυ καὶ ὑπὸ τῶν Ἱερολογ. Ἀρχιδιακόνου κ. Γ. Ζέντιτς, γραμματέως τῆς Α. Μακαριότητος, καὶ Διακόνου κ. Τ. Δράσκοβιτς, καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Βελιγραδίου.

Ἡ Α. Μακαριότης ὁ Πατριάρχης τῶν Σέρβων μετὰ τῆς ἀκολουθίας Αὐτοῦ, ἀφ' οὗ παρέμεινε ἐν Ἀθήναις ἐπὶ μίαν ἑβδομάδα, μετέβη εἰς Κέρκυραν, ἔνθα οἱ τάφοι τῶν κατὰ τὸν πρῶτον παγκόσμιον πόλεμον ἀποθανόντων Σέρβων στρατιωτῶν.

Μετὰ διήμερον δὲ ἐν Κερκύρᾳ διαμονήν, ἐπεσκέφθη τῇ 5ῃ τοῦ παρόντος μηνὸς τὸ "Ἁγιον Ὄρος", ἔνθα παρέμεινε ἐπὶ πενθήμερον, καὶ ἐκεῖθεν μετέβη, τῇ 11ῃ εἰς Θεσσαλονίκην, ὁπόθεν ἀνεχώρησε τῇ ἐπομένῃ, ἐπανακάμπτων εἰς Βελιγράδιον.

Συμφώνως πρὸς τὸ ὑπὸ τῆς Ἱεραῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καταρτισθὲν ἐπίσημον πρόγραμμα, τὸν Μακ. Πατριάρχην μετὰ τῆς ἀκολουθίας Του προὔπληντησαν τὴν 21.15' νυκτερινὴν τῆς Κυριακῆς, 23 Ὀκτωβρίου, εἰς τὸν σιδηροδρομικόν

(*) Ὁ Μακ. Πατριάρχης τῶν Σέρβων κ. Βικέντιος ἐγεννήθη τῷ 1890 ἐν τῷ χωρίῳ Πέτροβο Σέλο τῆς Βοϊβοδίνης. Ἐσοῦδασεν εἰς τὸ κλασικὸν γυμνάσιον τοῦ Νόβι Σάντ, εἰς τὴν Θεολογικὴν Ἀκαδημίαν τοῦ Καρλοβικίου καὶ εἰς τὴν Φιλοσοφικὴν Σχολὴν τοῦ Βελιγραδίου. Ἠσπάζθη τὸ μοναχικὸν σχῆμα τῷ 1917. Ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν εἰργάσθη εἰς διαφόρους δι-οικητικὰς ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας μετὰ ζήλου καὶ ἀκρας εὐσυνειδήσιας, καὶ δὴ καὶ ὡς Ἀρχιεπισκοπάρχης τῆς Ἱεραῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας. Ἐχειροτονήθη Ἐπίσκοπος Ζιλετόβου καὶ Στραϊμνίτσης τῷ 1939. Κατὰ τὴν περίο-δον τοῦ τελευταίου πολέμου διηύθυνε τὴν Ἐπαρχίαν τοῦ Σρέμ, τῷ δὲ 1950 ἐξελέγη Πατριάρχης τῶν Σέρβων. Ἡ Α. Μακα-ριότης, ἐγκρατέστατος ὄν τῆς Ἱστορίας, ἀρέσκειται ἰδιαίτερας εἰς τὰς ἱστορικὰς μελέτας, εἰς αὐτὰς καὶ ἐντρύφῃ κατὰ τὰς ὥρας τῆς σχολῆς Του.

Σταθμὸν τῆς Εἰδομένης ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως οἱ ὑπ' αὐτῶν ὀρισθέντες ὡς ξεναγοὶ τῶν, ἦτοι ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἡλίας Ἀποστολίδης καὶ ὁ Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν κ. Π. Καλογεράς. Συνώδευσαν δ' αὐτοὺς μέχρις Ἀθηνῶν, ἔνθα ἀφί-κοντο σιδηροδρομικῶς τῇ 10.17' πρωῒνῃ τῆς ἐπομένης.

Εἰς τὸν σιδηροδρομικόν Σταθμὸν ἀνέμενον ἵνα ὑποδεχθῶσι τὴν Α. Μακαριότητα ἀπὸ ἑλληνικῆς

μὲν πλευρᾶς ὁ Μακαρι-ώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλ-λάδος κ. Σπυρίδων, περι-στοιχούμενος ὑπὸ τῶν Σε-βασμιωτάτων Συνδικῶν Συνέδρων, τῶν Θεοφιλε-στάτων Βοηθῶν Ἐπισκό-πων, τοῦ παρὰ τῇ Ἱεραῇ Συνόδῳ Βασιλικῷ Ἐπι-τρόπου, τοῦ Ἀρχιεπισκο-πάρχου τῆς Ἱεραῆς Συνό-δου, τοῦ Πρωθιερέως τῶν Ἀνακτόρων καὶ τοῦ Ἀν-τιπροέδρου τοῦ «Ἱεροῦ Συνδέσμου» τῶν Κληρι-κῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ ὁ Ὑπουργὸς Ὀρη-σκευμάτων καὶ Ἐθν. Παι-δείας κ. Ἀχιλ. Γεροκω-στόπουλος μετὰ τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουρ-γείου Ἐξωτερικῶν, τοῦ Γεν. Γραμματέως τοῦ Ὑπουργείου Ὀρησκευμά-των, τοῦ Γεν. Διευθυν-τοῦ Ὀρησκευμάτων τοῦ Ὑπουργείου Ὀρησκευμά-των καὶ Ἐθνικῆς Παι-δείας, τοῦ Πρυτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, τοῦ Κοσμητοροῦ τῆς Θεο-λογικῆς Σχολῆς τοῦ Πα-νεπιστηρίου, τοῦ Διευθυν-

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἰπεκίου, Μητροπολίτης Βελιγραδίου καὶ Καρλοβικίου καὶ Πατριάρχης τῶν Σέρβων κ. Βικέντιος.

τοῦ τῆς Ἐθιμοτυπίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν καὶ τοῦ Τμηματάρχου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν τοῦ Ὑπουρ-γείου Ἐξωτερικῶν, ἀπὸ γιουγκοσλαβικῆς δὲ πλευρᾶς ὁ ἐν Ἀθήναις Πρεσβευτὴς τῆς Γιουγκοσλαβίας κ. Misha Pavilshevitsh μετὰ τοῦ Συμβούλου τῆς Πρε-σβείας κ. Vlodota Selitsh.

Ἄμα τῇ ἀφίξει τῆς φερούσης τὸν Μακ. Πατριάρ-χην ἀμαξοστοιχίας καὶ τῇ ἐκ ταύτης καθόδῳ Του ὑπε-δέχθη Αὐτὸν ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος, τῆς στρατιωτι-κῆς μουσικῆς παιανίζουσας τιμητικῶς. Ἀφ' οὗ δὲ ἀμφοτέρωι ἠυλόγησαν τὸ ἀπόνεμον τὰς τιμὰς στρατιω-τικὸν ἀπόσπασμα καὶ ἐγένοντο αἱ παρουσιάσεις τῶν παρισταμένων, ἐπέβησαν ἀμφοτέρωι τοῦ Ἀρχιεπι-σκοπικοῦ αὐτοκινήτου καὶ κατηθύθησαν εἰς τὸν

Καθεδρικόν Ναόν, ἀκολουθούντων τῶν αὐτοκινήτων τῶν λοιπῶν Σεβ. Ἱεραρχῶν, οἵτινες παρέλαβον εἰς τὰ αὐτοκινήτά των τὰ μέλη τῆς πατριαρχικῆς ἀκολουθίας, καί τῶν λοιπῶν ἐπισήμων.

Ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῷ τῶν Ἀθηνῶν, κατακλυζομένῳ ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Κλήρου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ πλήθους εὐσεβοῦς λαοῦ, ἐψάλη ἑλληνιστί καὶ σλαωνιστί, χοροστατοῦντος τοῦ Μακ. Πατριάρχου, πανηγυρικῆ Δοξολογία, ἱσταμένων, τοῦ μὲν Μακ. Ἀρχιεπισκόπου μετὰ τῶν Σεβ. Συνοδικῶν Ἀρχιερέων ἐπὶ τοῦ Σωλέα, τῶν δὲ λοιπῶν ἐπισήμων ἀπέναντι τοῦ Ἀρχιερατικοῦ θρόνου, ἐφ' οὗ ἴστατο ὁ Πατριάρχης. Μεθ' ὃ ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος προσεφώνησε τὸν Πατριάρχην ὡς ἀκολουθῶς.

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε καὶ Πατριάρχα,

Σᾶς ὑποδεχόμεθα μὲ αἰσθήματα εὐκρινεῶς χαρᾶς καὶ ἀγάπης, ἐρχόμενον πρὸς ἡμᾶς ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ. Σᾶς ὑποδεχόμεθα ὡς ἀδελφὸν ἐν Κυρίῳ, τὸν Προκαθήμενον τῆς Ἐκκλησίας τῶν Σέρβων, μετὰ τῆς ὁποίας παλαιοὶ δεσμοὶ συνδέουν τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος· ἀμφότεροι αὐταὶ εἶναι ἀδελφαὶ ἐν τῇ πίστει, ὡς θυγατέρες τῆς Μητρὸς Μεγάλης Ἐκκλησίας.

Ἡ φράσις αὕτη «Μήτηρ Μεγάλη Ἐκκλησία», διὰ τοὺς ὀρθοδόξους λαοὺς τῆς Βαλκανικῆς Χερσονήσου καὶ τῆς Ἀνατολῆς, εἶναι πλήρης νοήματος καὶ ἐνθυμίζει πάντοτε εἰς αὐτοὺς τὴν διάσωσιν καὶ τὴν διατήρησιν των διὰ μέσου μακρῶν αἰῶνων δουλείας καὶ τὴν ἀνάστασιν καὶ ἀνασυγκρότησιν των εἰς ἐλευθερά κράτη. Ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ διὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὑπὸ τὰς πτέρυγας τῆς Μητρὸς Μεγάλης Ἐκκλησίας διεσώθησαν οἱ λαοὶ οὗτοι.

Ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἐπῆρξε πάντοτε μήτηρ τῶν ὑπὸ τὴν πνευματικὴν της διαποίμανσιν λαῶν, εἰς τὴν συνείδησιν τῶν ὁποίων ἀκριβῶς μήτηρ πιστεύεται καὶ εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν ὁποίων μήτηρ ὀνομάζεται. Εἰς τὸ φιλελεύθερον καὶ δημοκρατικὸν πνεῦμα, τὸ ὁποῖον πνέει ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ, οφείλεται ἢ ἀείποτε ἐν αὐτῇ κρατήσασα ἀρχὴ τῆς αὐτονομίας τῶν ἐπὶ μέρος Ἐκκλησιῶν ὡς αὐτοκεφάλων καὶ ἢ ἐν τῇ θείᾳ λατρείᾳ χρῆσις τῆς γλώσσης ἐνὸς ἐκάστου ἐκ τῶν λαῶν αὐτῆς.

Ὑπὸ τὴν ἐννοίαν ταύτην ἢ ἰσχὺς τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, οὐσης θείου καθιδρύματος ἐπὶ τῆς γῆς, εἶναι μεγάλη καὶ ἀκατανίκητος, οὐχὶ κυρίως ὡς διοικητικῆς ὁργανώσεως, ἀλλ' ὡς πνευματικῆς καὶ ἡθι-

Ὁ Μακ. Πατριάρχης μετὰ τὴν ἐν τῷ Καθεδρ. Ναῷ τῶν Ἀθηνῶν θείαν Λειτουργίαν, διανέμων τὸ Ἀντίδωρον εἰς τὰς χιλιάδας τῶν ἐκκλησιασθέντων.

κῆς δυνάμεως ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν ὑπὸ τὴν διαποίμαν-
σιν αὐτῆς λαῶν. Ὑπὲρ πάντα τὰ ἐγκόσμια κείται ἡ
Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ καί, παρὰ πᾶσαν ἀπόστασιν,
φυσικὴν ἢ τεχνητὴν, οἱ ὀρθόδοξοι λαοὶ ἐνοῦνται εἰς ἓν
σῶμα ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ· εἶναι κεφάλαιον
ὑψίστης πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς ἀξίας ἡ δύναμις αὐτὴ
καὶ ἡ θέσις τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μεταξὺ τῶν
λαῶν αὐτῆς.

Ἐν πάσῃ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Χριστοῦ μένει τὸ πνεῦμα
τοῦ Κυρίου, ἀλλ' ὅπου ὑπάρχει τὸ πνεῦμα τοῦ Κυ-
ρίου ἐκεῖ καὶ ἐλευθερία καὶ εἰρήνη καὶ κοινωνικὴ δι-
καιοσύνη καὶ πάντα, ὅσα
ἀποτελοῦν σήμερον κοι-
νὸν αἷτημα τῶν λαῶν καὶ
προσοκίαν καὶ δίψαν τῶν
ἀνθρώπων. Ὑψούσα ἡ
Ἐκκλησία ἐν τῷ αἵματι
τοῦ Χριστοῦ τὸ ἄγιον
ποτήριον τῶν ἀνθρωπίνων
ιδανικῶν, λέγει πρὸς τοὺς
διψῶντας λαοὺς· «μετὰ
πίστεως καὶ ἀγάπης προσ-
έλθετε».

Τοῦτο ἀποτελεῖ καὶ
τὴν ὁμολογίαν τῆς πίστε-
ώς μας, εἰς τὴν παρού-
σαν τεταραγμένην καὶ
κρίσιμον ἐποχὴν καὶ δεό-
μεθα τοῦ παντοκράτορος
Θεοῦ, ἵνα κατέχωμεν τὴν
ὁμολογίαν ταύτην ἀκλινῆ
καὶ μένωμεν ἐδραῖοι καὶ
ἀμετακίνητοι ἐν τῷ Εὐ-
αγγελίῳ, «ὃ παρελάβομεν,
ἐν ᾧ καὶ ἐστήκαμεν»· ὁ
δὲ ἱερός ὀρθόδοξος Κλή-
ρος ἵνα μὴ ἀποβάλωμεν
τὴν παρρησίαν ἡμῶν, ἐν
τῇ συναισθήσει, ὅτι ἐν τῇ
Ἐκκλησίᾳ δὲν εἴμεθα τέ-
κνα ὑποστολῆς εἰς ἀπό-
λειαν, ἀλλὰ πίστεως εἰς
περιποίησιν ψυχῶν.

Τὸ τελευταῖον δὲ τοῦτο συνιστᾷ καὶ καθορίζει
τὸ ἔργον ἡμῶν καὶ τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ
κόσμῳ καὶ τοῦτο τίθεται ὡς τὸ τέλος πάσης ἐκκλη-
σιαστικῆς καὶ ἱερατικῆς ἐνεργείας καὶ δραστηριότητος,
ἡ σωτηρία τῶν ψυχῶν. Ὁ ὑψίστος οὗτος σκοπὸς αὐ-
τῆς καθιστᾷ τὴν Ἐκκλησίαν τὸ «ἅλας τῆς γῆς»·
ἐὰν δὲν εἶναι τοῦτο, ἡ Ἐκκλησία εἶναι τότε εἰς ἄπλοῦς
κοινωνικὸς ὀργανισμὸς, εὐκόλως δυνατοῦ ὄντος νὰ
ἀντικατασταθῇ ὑπὸ μιᾶς κρατικῆς ὑπηρεσίας.

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε καὶ Πατριάρχα.

Ὑπὸ συναισθημάτων εὐκρινῶς καὶ ἀδελφικῆς
πρὸς ὑμᾶς ἀγάπης κατεχόμενοι καὶ τοιαύτην πίστιν
περὶ τῆς Ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας ἔχοντες, οὕτω
πως δὲ καὶ τὸ ἔργον ἡμῶν καὶ τὴν ἀποστολὴν ἀντι-
λαμβάνομενοι καὶ τὰ αὐτὰ πιστεύοντες, ὅτι καὶ ὑμεῖς

φρονεῖτε καὶ ἅπας ὁ ἱερός τῆς Ὀρθοδοξίας Κλήρος,
χαίρειζομεν τὴν ἀφίξιν καὶ παρουσίαν ὑμῶν ἐν μέσῳ τῆς
ιεράς ταύτης συνάξεως καὶ εὐχόμεθα εἰς ὑμᾶς, τὸν ἱερόν
Κλήρον καὶ τὸ εὐσεβὲς πλήρωμα τῆς Ὀρθοδόξου Σερ-
βικῆς Ἐκκλησίας, ἵνα τὸ πνεῦμα τοῦ Κυρίου, χορηγὸς
παντὸς ἀγαθοῦ, πάντοτε μένη μεθ' ὑμῶν. Ἀμήν.

Ὁ Μακ. Πατριάρχης ἐν βαθείᾳ συγκινήσει ἀπαν-
τήσας, ἀφ' οὗ ἠὺχαρίστησε διὰ τὴν τόσον θερμὴν
ὑποδοχὴν, ἧς ἔτυχεν αὐτὸς καὶ ἡ ἀκολουθία Του ἀπὸ
μέρους τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἑλληνι-
κοῦ κράτους, εἶπεν, ὅτι

αἰσθάνεται δυσκολίαν νὰ
ἐκφράσῃ τὰ πλημμυροῦν-
τα αὐτὸν αἰσθήματα εὐ-
ρισκόμενος εἰς τὴν περι-
πυστον πόλιν τῶν Ἀθη-
νῶν, τὴν κοιτίδα τοῦ πο-
λιτισμοῦ καὶ τὴν πόλιν,
ὅθεν ἐξώρμησεν ὁ Ἀπό-
στολος τῶν Ἑθνῶν Παῦ-
λος πρὸς κατάκτησιν τῆς
Εὐρώπης. «Ἐπισκεπτό-
μενοι, εἶπε, τὴν πρεσβυ-
τέραν ἀδελφὴν Ἐκκλησί-
αν, τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκ-
κλησίαν, αἰσθανόμεθα ἐ-
αυτοὺς ὡς ἀδελφούς». Πε-
ραιτέρω ἐτόνισε τὸν ρό-
λον τῆς Ἐκκλησίας, καὶ
δὴ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκ-
κλησίας, διὰ τοὺς λαοὺς,
καὶ μάλιστα τοὺς Βαλκα-
νικοὺς λαοὺς, δι' οὓς ἡ
Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία
ὑπῆρξε πάντοτε πιστὴ
παραστάτις, καὶ θεματο-
φύλαξ τῶν ἐθνικῶν καὶ
ἠθικῶν κεφαλαίων ἐκά-
στου ἐξ αὐτῶν. Καταλή-
γων δέ, ἠὺχαρίστησε καὶ
πάλιν διὰ τὴν θερμὴν
ὑποδοχὴν ἣτις ἐπεφυ-

Ὁ Μακ. Πατριάρχης μετὰ τοῦ Πρωθυπουργοῦ κ. Καραμανλῆ
κατὰ τὴν πρὸς αὐτὸν ἐπίσκεψίν Του.

λάχθη εἰς Αὐτὸν καὶ τὴν Ἀκολουθίαν Του.

Μετὰ τὴν Δοξολογίαν ὁ τε Μακ. Πατριάρχης
καὶ οἱ περὶ τὴν Α. Μακαριότητα Σέρβοι Κληρικοὶ
κατηυθύνθησαν εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἡρώδου τοῦ
Ἀττικοῦ «Μέγαρον Μαξίμου», ἔνθα κατέλυσαν.
Ἐκεῖθεν δέ, περὶ ὥραν 1 μ.μ., ἡ Α. Μακαριότης μετὰ
τῶν συνοδευόντων Αὐτὸν Σεβ. Ἐπισκόπων μετέβη
εἰς Ψυχικόν, ἔνθα ἐπισκεφθέντες τὸν Μακ. Ἀρχιε-
πίσκοπον εἰς τὸ αὐτόθι ἐνδιατήμά Του συνεγευμά-
τισαν μετ' Αὐτοῦ.

Μετὰ μεσημβρίαν ὁ Μακ. Πατριάρχης, ἀνελθὼν
εἰς τὰ Β. Ἀνάκτορα, ἐνεγράφη εἰς τὸ Βιβλίον Παρου-
σιάσεων καὶ εἶτα ἐπεσκέφθη τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυ-
βερνήσεως καὶ τοὺς κ.κ. Ὑπουργοὺς ἐπὶ τῶν Ἐξωτε-
ρικῶν καὶ ἐπὶ τῶν Ὀργανισμῶν καὶ Ἑθνικῆς Παι-
δείας. Ἐπανελθὼν δ' εἰς τὸ κατάλυμα Αὐτοῦ, ἐδέχθη

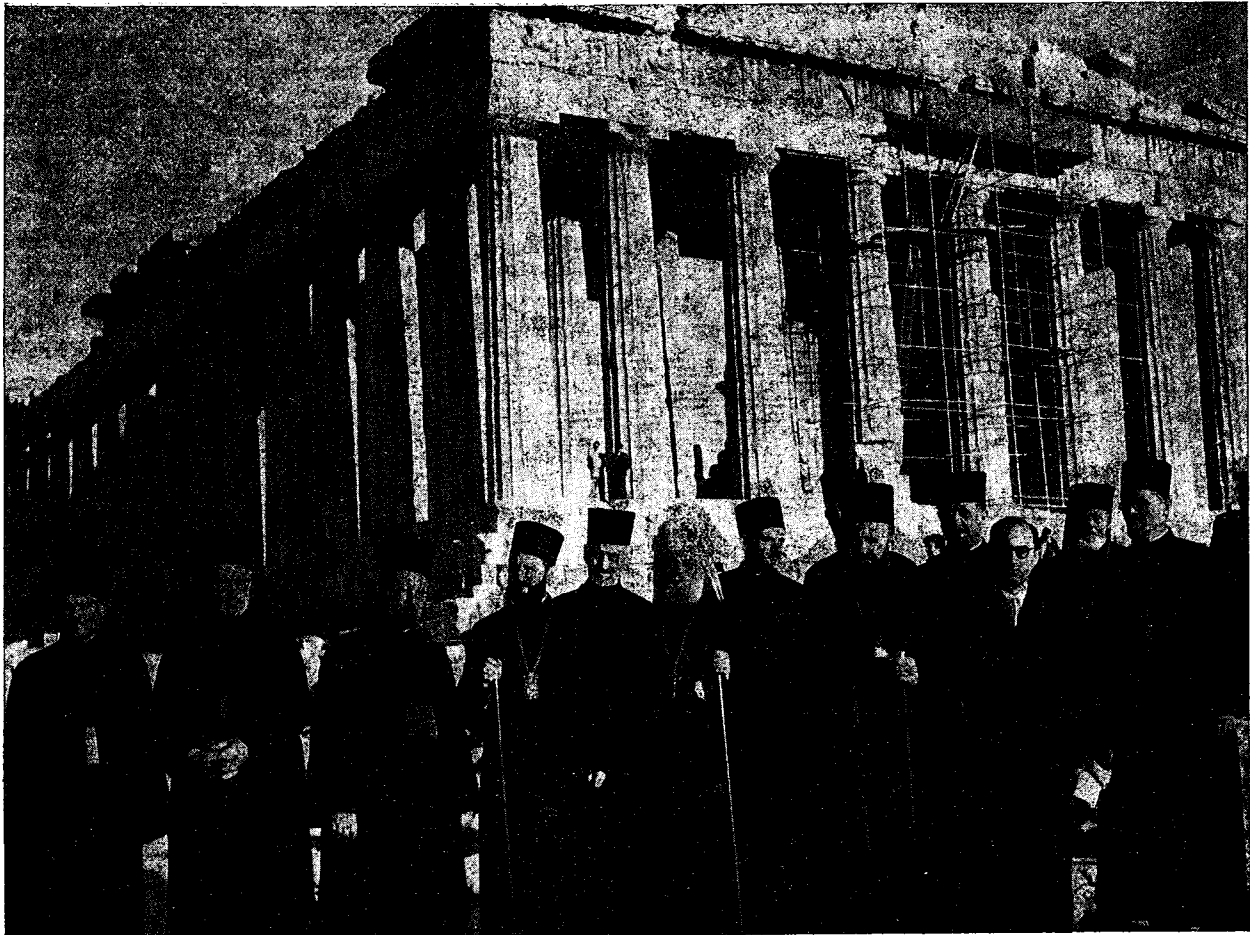
την ἀντεπίσκεψιν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἀνταπέδωκε τὴν ἐπίσκεψιν εἰς τὴν Α. Μακαριότητα τὴν 11.30' πρωΐνῃ τῆς ἐπομένης, 25 Ὀκτωβρίου, ὁ δὲ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ὁρησκευμάτων τὴν 1 μ. μ. ὥραν τῆς Πέμπτης, 27 ἰδίου μηνός.

Κατὰ τὰς λοιπὰς ἡμέρας τῆς ἐν Ἀθήναις διατριβῆς Του ὁ Μακ. Πατριάρχης ἐπεσκέφθη μετὰ τῆς ἀκολουθίας Του, κατὰ τὸ πρόγραμμα, τὸ Βυζαντινὸν Μουσεῖον, τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν, τὸ Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον, τὰς «Ὁρθοδόξους Χριστιανικὰς Ἐνώσεις Νέων καὶ Νεανίδων», τὸν «Χριστιαν. Ὁμιλὸν Φοιτητῶν», τὴν Ἀδελφότητα τῆς «Ζωῆς», τὴν «Χριστιαν. Φοιτητικὴν Ἐνωσιν» καὶ τὴν «Χριστιαν. Ἐνωσιν Ἐπιστημόνων». Παρεκάθησε δὲ εἰς ἐπίσημα γεύματα παρατεθέντα πρὸς τιμὴν Του ὑπὸ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου, τῆ 25ῃ Ὀκτωβρίου, καὶ ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Ὁρησκευμάτων καὶ Ἐθν. Παιδείας, τῆ 27ῃ, καὶ παρέστη εἰς ἐπίσημον δεξίωσιν, δοθεῖσαν ἐπίσης πρὸς τιμὴν Του, ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθῆναις Γιουγκοσλαβικῆς Πρεσβείας, τῆ 26ῃ.

Τῆ Πέμπτη, 27ῃ Ὀκτωβρίου, ὁ Μακ. Πατριάρχης καὶ ἡ ἀκολουθία Αὐτοῦ μετὰ τοῦ Μακ. Ἀρχιε-

πισκόπου ἡμῶν, πολλῶν Ἀρχιερέων, Καθηγητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου κ. ἄ. ἐξέδραμον εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Πεντέλης, ἔνθα συνεγευματίσαν ἅπαντες ἐν ἀτμοσφαίρᾳ πλήρους ἐγκαρδιότητος. Ἡ Α. Μακ. ὁ Πατριάρχης ὁμιλήσας μετὰ τὸ γεῦμα ἐξεφράσθη ἐνθουσιωδῶς περὶ τοῦ ἔργου τοῦ ὀρθοδόξου μοναχισμοῦ, παρὰ τὰς ἀντιθέτους λειψυρίας τῶν ξένων, ἃς μετὰ ζωνρότητος ἀντέκρουσε, καὶ ἐξεδήλωσε τὴν χαρὰν καὶ τὴν ἰκανοποίησίν Του, διότι εὐρέθη εἰς ἀπολύτως οἰκεῖον περιβάλλον, προσεκάλεσε δὲ τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον, ὅπως ἐπισκεφθῆ τὸ Βελιγράδιον μετὰ καὶ ἄλλων ἀντιπροσώπων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὸ προσεχὲς θέρος, καὶ δὴ κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Πεντηκοστῆς, ὅποτε θὰ συνέλθῃ ἡ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας.

Αὐθμερόν, περὶ ὥραν 4.30' ἀπογευματινὴν, ἡ Α. Μακαριότης ἐπεσκέφθη τὸ Πανεπιστήμιον τῶν Ἀθηνῶν, ἔνθα ἐδεξιώθησαν Αὐτὸν ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τῆς Συγκλήτου ὁ Πρύτανης κ. Π. Μπρατσιώτης μετὰ τῶν μελῶν τῆς Συγκλήτου, ὁ Κοσμητὼρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς κ. Βασίλ. Ἰωαννίδης μετὰ τῶν λοιπῶν Καθηγητῶν αὐτῆς καὶ πολλοὶ ἄλλοι

Ὁ Μακ. Πατριάρχης μετὰ τῆς ἀκολουθίας Του πρὸ τοῦ Παρθενῶνος τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν.

Καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου, ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου καὶ μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, καθῶς καὶ τοῦ ἐν Ἀθήναις Πρεσβευτοῦ τῆς Γιουγκοσλαυτίας.

Πρῶτος προσεφώνησε τὴν Α. Μακαριότητα ὁ κ. Πρύτανις, ὅστις ἐξήρε τοὺς δεσμούς, οἵτινες συνδέουσι τὸ Πανεπιστήμιον μὲ τὴν Σερβικὴν Ὁρθ. Ἐκκλησίαν, διότι πολλοὶ κληρικοὶ, ὑψηλὰς ἤδη κατέχοντες θέσεις ἐν αὐτῇ, ὑπῆρξαν τρόφιμοι τῆς Θεολ. Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου μας, καὶ ἐξέφρασε τὴν χαρὰν πάντων διὰ τὴν Πατριαρχικὴν ἐπίσκεψιν, ἣτις θὰ συσφιγῆ ἔτι πλέον τοὺς καὶ ἤδη στενοὺς δεσμούς οὐ μόνον τῶν δύο Ἐκκλησιῶν ἀλλὰ καὶ τῶν δύο λαῶν.

Ἀκολουθῶς προσφωνήσας ὁ Κοσμήτωρ τῆς Θεολ. Σχολῆς, ἐξήρε τοὺς δεσμούς τῶν δύο ἀδελφῶν γειτονικῶν Ἐκκλησιῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων οὐδέποτε ὑπῆρξε χωρισμὸς παραπετάσματος, διότι οὐδέποτε ἐν τῷ παρελθόντι ἐπεσκίασε τὰς σχέσεις αὐτῶν οἰαδήποτε διαφωνία καὶ ἔρις, ἀλλὰ πάντοτε εἶχον αὐταὶ κοινὰς τὰς χαρὰς καὶ θλίψεις των. Ὁ κ. Ἰωαννίδης ἐτόνισεν ἰδιαιτέρως τὴν ἀνάγκην καὶ τὴν σπουδαιότητα τῶν τοιούτων συναντήσεων μεταξὺ τῶν Ἀρχηγῶν τῶν Αὐτοκεφάλων Ὁρθ. Ἐκκλησιῶν, αἱ ὁποῖαι, ἂν καὶ ἠνωμέναι ἐν τῇ πίστει, διοικήσει καὶ λατρείᾳ δὲν ἔχουν τὴν δέουσαν ἐπικοινωνίαν πρὸς ἀλλήλας πρὸς ἀπὸ κοινοῦ συζήτησιν καὶ ἀντιμετώπισιν τῶν πολλῶν ἐκκλησιαστικῶν προβλημάτων καὶ πρὸς ἐξυψώσιν τοῦ γοήτρου καὶ τῆς ἀκτινοβολίας τῆς γεραρᾶς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν τοῦ κόσμου.

Ὁ Μακ. Πατριάρχης ἀπαντῶν ἠὲ χαρίστησε τὸν κ. Πρύτανιν, τὸν κ. Κοσμήτορα καὶ ὅλον τὸ Πανεπιστήμιον διὰ τὴν ἐγκάρδιον ταύτην δεξίωσιν καὶ τοὺς καλοὺς λόγους, οὓς ἐξέφρασαν δι' αὐτὸν καὶ τὴν Σερβικὴν Ὁρθ. Ἐκκλησίαν. Ὁ Πατριάρχης ἐτόνισε τὴν σπουδαιότητα, ἣν ἔχει ἡ Θεολ. Σχολὴ τῶν Ἀθηνῶν ἐν τῇ Ὁρθ. Ἐκκλησίᾳ, καὶ ἰδίᾳ διὰ τὴν Σερβ. Ἐκκλησίαν, τῆς ὁποίας πολλὰ στελέχη ἔχουσι ταύτην ὡς alma mater καὶ ὑπέδειξε τὴν ἀνάγκην τῆς ἐνισχύσεως τῶν δεσμῶν τῶν δύο ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν δύο λαῶν. Ἡ Α. Μακαριότης ἐδήλωσεν, ὅτι θὰ εἰσηγηθῆ τὴν πρόσκλησιν καθηγητῶν τῆς Θεολ. Σχολῆς Ἀθηνῶν, ὅπως διδάξωσιν ἐπὶ ἐξάμηνον ἐν τῇ Θεολ. Σχολῇ Βελιγραδίου καὶ ἀντιστρόφως καθηγηταὶ τοῦ Βελιγραδίου διδάξωσιν ἀκολούθως ἐν τῇ Θεολ. Σχολῇ Ἀθηνῶν. Ἐπηκολούθησεν ἐγκάρδιος συνομιλία, μεθ' ἣν οἱ ὑψηλοὶ ξένοι ἀπεχαιρέτησαν τοὺς παρισταμένους, προπεμφθέντες μετὰ τιμῶν ὑπὸ τοῦ Πρυτάνεως, τοῦ Κοσμήτορος καὶ πάντων τῶν ἐν τῇ δεξιώσει παραστάντων καθηγητῶν.

Τῇ ἐπομένῃ, ἡ Α. Μακαριότης μετὰ τῶν σὺν Αὐτῇ παρηκολούθησαν τὴν ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῷ τῶν Ἀθηνῶν τελεσεῖσαν ὑπὸ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν ἐπίσημον Δοξολογίαν, ἐπὶ τῇ ἐθνικῇ ἐπετείῳ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου καὶ τὴν ἐπακολούθησασαν μεγάλην στρατιωτικὴν παρέλασιν. Τῷ δὲ Σαββάτῳ, 28 Ὀκτωβρίου, ἐξέδραμον εἰς Κόρινθον, ἔνθα παρεκάθησαν εἰς ἐπίσημον πρόγευμα παρατεθὲν πρὸς τὴν τιμὴν τῆς Α. Μακαριότητος ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κορινθίας κ. Προκοπίου.

Τὴν πρωτὴν τῆς Κυριακῆς, 30 Ὀκτωβρίου, ἡ Α. Μακαριότης, ἀνταποκρινόμενος εἰς ἐκφρασεῖσαν ὑπὸ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου ἐπιθυμίαν, ἐτέλεσε τὴν θείαν Λειτουργίαν ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῷ τῶν Ἀθηνῶν, συμπαραστατούμενος ὑπὸ Ἑλλήνων καὶ Σέρβων Ἀρχιερέων, Ἱερέων καὶ Διακόνων, ἣν παρηκολούθησαν χιλιάδες πιστῶν καὶ μετὰ τὴν Ἀπόλυσιν τῆς ὁποίας διένειμε τὸ Ἀντίδωρον αὐτὸς ὁ ἱερουργήσας Πατριάρχης ἐπὶ μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν. Μετὰ μικρὰν δὲ ἀνάπαυσιν ἐν τῷ Ἀρχιεπισκοπείῳ, ἐπεσκίεθη τὸ παρὰ τὴν Ἱ. Μονήν Πετράκη Ἴδρυμα τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ἔνθα στεγάζονται τὰ Γραφεῖα αὐτῆς, τὸ Θεολογικὸν Οἰκοτροφεῖον καὶ τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Τυπογραφεῖον.

Ἐνταῦθα ἀνέμενον τὴν Α. Μακαριότητα ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος, μετὰ τῶν Σεβ. Συνοδικῶν Συνεδρῶν καὶ ἄλλων Ἱεραρχῶν καὶ Ἐκκλησιαστικῶν Ἀξιωματοῦχων, ὁ Πρύτανις τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ὁ Κοσμήτωρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς μετὰ τῶν Καθηγητῶν αὐτῆς, οἱ Διευθυνταὶ καὶ τὸ λοιπὸν προσωπικὸν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, οἱ ἀπόφοιτοι καὶ οἱ τρόφιμοι τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου καὶ οἱ λοιποὶ φοιτηταὶ τῆς Θεολογ. Σχολῆς καὶ τὰ μέλη τοῦ «Συνδέσμου Ἑλληνίδων Θεολόγων».

Τὴν Α. Μακαριότητα προσεφώνησεν ὁ, ὡς ἀρχαιότερος ἐκ τῶν Διευθυντῶν τῆς Ἀποστ. Διακονίας, ἀναπληρῶν τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν, Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρεσβύτερος κ. Ἐμμαν. Γ. Μυτιληναῖος, καὶ παρουσίασεν ἐν τέλει τὸν ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆς «Ἐνώσεως ἀποφοίτων τοῦ Θεολογ. Οἰκοτροφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας» κ. Χ. Παπαθανασίου καὶ τὴν Ἀντιπρόεδρον τοῦ «Συνδέσμου Ἑλληνίδων Θεολόγων» διὰ Ἀθηναῶν Γαγτατζίδου, οἵτινες ὑπέβαλον ἐκ μέρους τῶν ὀργανώσεών των τὰ σεβάσματα αὐτῶν καὶ ἐζήτησαν τὴν Πατριαρχικὴν εὐλογίαν ὑπὲρ τοῦ ἔργου των.

Ἡ προσφώνησις τοῦ Ἀναπληρωτοῦ τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἔχει ὡς ἔπεται.

Μακαριώτατοι, Σεβασμιώτατοι, Κύριε Πρύτανι, Κύριε Κοσμήτορ καὶ Κύριοι Καθηγηταί. Ἀγαπητὰ μέλη τοῦ «Συνδέσμου Ἑλληνίδων Θεολόγων» καὶ τῆς «Ἐνώσεως ἀποφοίτων τοῦ Θεολ. Οἰκοτροφείου». Φίλοι φοιτηταὶ καὶ φοιτήτριαι.

Εἴμαι, ἐν πρώτοις, ὑποχρεωμένος νὰ ἐκφράσω τὴν βαθυτάτην λύπην τῶν Συναδέλφων μου καὶ ἐμοῦ διὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ Γενικοῦ μας Διευθυντοῦ, ἔνεκα τῆς ὁποίας καὶ ἀναγκάζομαι ν' ἀνέλθω ἐγὼ σήμερον εἰς τὸ βῆμα, κατὰ τὴν ἐπισημοτάτην ταύτην διὰ τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν στιγμὴν, καθ' ἣν ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν δεξιούμεθα τὴν Α. Μακαριότητα τὸν Σεπτὸν Πατριάρχην τῶν ἐν τῇ Ὁρθοδόξῃ ἀδελφῶν ἡμῶν Σέρβων, μετὰ τῆς σεβασμίας Συνοδείας Αὐτοῦ. Ὁ κ. Γεν. Διευθυντής, ἡναγκασμένος, δυστυχῶς, χάριν τῆς δεινοπαθοῦσης ὑγείας του νὰ πειθαρχῆ εἰς τοὺς ἰατροὺς, ὑπεχρεώθη ὑπ' αὐτῶν εἰς μακρὰν ἀπὸ τῶν καθηκόντων αὐτοῦ ἀνάπαυσιν καὶ διετάχθη ν' ἀπομακρυνθῆ ἐπὶ τινος

ημέρας τῶν Ἀθηνῶν, ἵνα ἀνακτήσῃ δυνάμεις πρὸς ἀπρόσκοπον συνέχισιν περαιτέρω τῶν πολλαπλῶν καθηκόντων του. Δι' ὃ εἶμαι ἐντεταλμένος, ὡς ὁ ἀρχαιότερος τῶν Διευθυντῶν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ὅπως τὸν ἀναπληρώσω καὶ κατὰ τὴν στιγμήν ταύτην, ἐκτελῶ δὲ ἰδιαίτεραν προσωπικὴν του παράκλησιν διερχομένων τὴν βαθεῖάν του λύπην, διότι δὲν ἠδυνήθη νὰ συμπαρανευρεθῇ σήμερον ἐνταῦθα.

Μακαριώτατε Πατριάρχα,

Ἐκ μέρους τοῦ ἀσθενοῦντος Γενικοῦ Διευθυντοῦ καὶ ἐκ μέρους τῶν ἐνταῦθα ἐργαζομένων Συνδελφῶν μου, παρακαλῶ εὐσεβάτως τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα, ὅπως μοι ἐπιτρέψῃ νὰ ὑποβάλω Αὐτῇ καὶ τῇ Συνοδείᾳ Αὐτῆς τὰς θερμότερας τῶν εὐχαριστιῶν, διότι ἠὺδοκῆσατε νὰ ἐπισκεφθῆτε ἡμᾶς σήμερον ἵνα ἐκ τοῦ ἐγγυὸς γνωρίσῃτε τὸ Ἐκκλησιαστικὸν τοῦτο Κέντρον καὶ ἐπιδαφιλεύσῃτε τὴν Πατριαρχικὴν Ὑμῶν εὐλογία ἐπὶ τὸ ἔργον τοῦτο καὶ ἐπὶ τοὺς ἐργάτας αὐτοῦ. Πανευλαβῶς δὲ εὐχόμενος ἐξ ὀνόματος ὁλων τὸ «Ὡς εὖ παρέστητε» ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν, παρακαλῶ ὅπως μοι ἐπιτραπῇ, ἵνα δι' ὅσον τὸ δυνατόν βραχυτάτων ἀναφέρω Ὑμῖν τὰ κατὰ τὸ ἔργον, ὅπερ ἐπι-

διώκεται ὑπὸ τοῦ στεγαζομένου ἐνταῦθα Ὁργανισμοῦ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἰδρυθεῖσα ἀπὸ τοῦ 1936, Πρωθιεραρχοῦντος τοῦ ἀοιδίμου Ἀρχιεπισκόπου Χρυσόστομου Παπαδοπούλου, ἀναδιοργανώθη μετὰ τὸν δεύτερον παγκόσμιον πόλεμον καὶ πρὶν ἀκόμη λήξωσιν αἱ ἐξ αὐτοῦ καὶ τῶν ἐπακολούθων τούτου ταλαιπωρίαι τῆς πολυπαθοῦς ταύτης χώρας, τῷ 1946, ἐπὶ νέων βάσεων, ἀνταποκρινομένων πρὸς τὰς ἐν τῷ μεταξὺ προκινῶσας νεωτέρας ἀνάγκας τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔργου, Πρωθιεραρχοῦντος τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Δαμασκηνοῦ. Ἐτυχε δὲ τῆς πλήρους στοργῆς σθεναρᾶς προστασίας τοῦ διαδεχθέντος ἐκεῖνον Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν Κυρίου Σπυρίδωνος, τοῦ Προκαθημένου σήμερον τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἵνα δυνηθῇ ν' ἀνακτήσῃ τὸ ἐπιτεταγμένον μέχρι τότε μέγαρον τοῦτο, καὶ νὰ στεγάσῃ ἐν αὐτῷ τὸ Θεολογικὸν Οἰκοτροφεῖον, τὰ γραφεῖα καὶ τὰς τυπογραφικὰς ἐγκαταστάσεις αὐτῆς. Καὶ ἔχει σήμερον τὸ μέγαρον προνόμιον ν' ἀπολαύῃ τῆς ἀόκνου καὶ ἀγρόπνου ἐν παντὶ παρακολου-

Κατὰ τὴν ἐν τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ δεξιῶσιν, καθ' ἣν στιγμήν ὁμιλεῖ ὁ Ἀναπληρωτὴς τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ.

θήσεως και καθοδηγήσεως τῆς Α. Μακαριότητος, ὅστις ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς ἐνθρονίσεως Αὐτοῦ ἐδήλωσεν ὀπίστας καὶ ὀποίας ἐλπίδας στηρίζει ἐπὶ τοῦ Ὄργανισμοῦ τούτου, τοῦ ὁποίου αὐτοπροσώπως προεδρεύει.

Ὡς σκοπὸς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ὀρίζεται ὑπὸ τοῦ Καταστατικοῦ αὐτῆς Νόμου, νὰ εἶναι τὸ ὄργανον τῆς συστηματοποιήσεως καὶ ἐνοποιήσεως τῶν πρακτικῶν δυνάμεων τῆς Ἐκκλησίας.

Ἄλλ' ὡς εἶναι λίαν εὐνόητον, εὐρισκόμεθα ἀκόμη εἰς τὴν ἀρχὴν καί, ἂν πρέπη νὰ βαδίσωμεν συστηματικώτερον, δὲν εἶναι δυνατόν ν' ἀναπνυχθῶσιν εὐθὺς καὶ διὰ μιᾶς ὅλοι οἱ τομεῖς τῆς ἐργασίας, πρώτιστον πάντων διότι ἔπρεπε ν' ἀντιμετωπισθῇ ἡ πρωταρχικὴ ἀνάγκη τῆς δημιουργίας τῶν ἀπαραιτήτων Στελεχῶν, καθὼς καὶ ἡ οὐχὶ μικροτέρας σημασίας ἀνάγκη τῆς συστηματικῆς μελέτης ὄλων τῶν προβλημάτων, πρὸς τὴν λύσιν τῶν ὁποίων ὀφείλει νὰ χωρήσῃ ὁ θέλων νὰ ἐργασθῇ ἐκ τοῦ ἀσφαλούς καὶ ἀποτελεσματικῶς. Τὸ στάδιον λοιπὸν τῆς προπαρασκευῆς καὶ τῆς μελέτης διερχόμεθα ἀκόμη, Μακαριώτατε, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ παύσωμεν νὰ προχωρῶμεν, μετὰ περισκέψεως πάντοτε, καὶ εἰς τὴν πρακτικὴν ἀντιμετώπισιν ἐκεί-

νων ἐκ τῶν θεμάτων τῆς δράσεως, διὰ τὰ ὁποῖα κρίνεται ἐκάστοτε ὅτι εἴμεθα ἔτοιμοι. Ἔχει δὲ ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία, χάριτι καὶ εὐλογία τοῦ Ὑψίστου, νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο μερικὸς καρπὸς ὡς ἐκείνους, τοὺς ὁποίους θὰ πληροφορηθῆτε ἐκ τοῦ μικροῦ τεύχους, ὅπερ θὰ τεθῇ εἰς τὰς χεῖρας Ὑμῶν μετ' ὀλίγον, τινὰς δὲ ἐκ τούτων καὶ θὰ ἴδητε ἐν αὐτῇ τῇ πραγματικότητι τῶν ἰδίοις ὀφθαλμοῖς, ὅσους εἶναι δυνατόν νὰ παρουσιάσῃ τις ὑπὸ τὴν στέγην τοῦ οἰκήματος τούτου. Δεῖγμα δὲ μέρους ἐξ αὐτῶν θὰ παρακαλέσω νὰ μᾶς ἐπιτραπῇ καὶ νὰ παραδώσωμεν Ὑμῖν εἰς ἐνδειξιν βαθείας καὶ εὐλαβοῦς ἐγγνωμοσύνης διὰ τὴν τιμητικὴν ταύτην ἐπίσκεψιν καὶ εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐντεῦθεν διελεύσεως Ὑμῶν.

Ἄλλὰ εἰς ἐκ τῶν καρπῶν τούτων, ὁ πολυτιμότερος ἴσως καὶ ὁ μᾶλλον ἐλπιδοφόρος, εὐρίσκεται ἤδη, κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην, ἐνώπιον ἡμῶν εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην. Εἶναι ὁ δίδυμος θησαυρὸς τῆς θεολογούσης Νεότητος, οἱ ὀργανωμένοι ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας παλαιοὶ καὶ σημερινοὶ τρόφιμοι τοῦ Θεολογικοῦ τῆς Οἰκοτροφείου καὶ ὁ «Σύνδεσμος τῶν Ἑλληνίδων Θεολόγων». Καὶ εἶμαι λίαν εὐτυχῆς, Μακαριώτατε, διότι εὐρίσκομαι

Ὁ Μακ. Πατριάρχης εἰς τὴν ἐκθεσὶν Ὁρθοκ. Διαφωτίσεως καὶ Τύπου τῆς Ἀποστολ. Διακονίας, περιεργαζόμενος τὴν τελευταίαν ἐκδοσὶν τῆς Καινῆς Διαθήκης.

εις την ευχάριστον θέσιν να παρουσιάσω ενώπιον Ὑμῶν τοὺς ἐκπροσώπους τούτων, οἵτινες ζῶντως ἐπιθυμοῦσι νὰ ὑποβάλωσι τὸν εὐλαβῆ χαριτισμὸν των καὶ νὰ ζητήσωσι τὴν Πατριαρχικὴν Ὑμῶν εὐλογίαν.

Αὐτὴ εἶναι, Μακαριώτατε, ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία.

Ἰδρυθεῖσα, ὡς ἐλέχθη, ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας χάριν τοῦ ἔργου Αὐτῆς, εἰς μόνην τὴν Ἐκκλησίαν ἀνήκει καὶ μόνον τὴν Ἐκκλησίαν ὀφηρετεῖ. Ὅ,τι ἔχει ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν προέρχεται, εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἀνήκει καὶ μόνον διὰ τοὺς σκοποὺς τῆς Ἐκκλησίας χρησιμεύει. Ὁλόκληρος δὲ ἡ δοῦσα αὐτῆς, καὶ ἡ προηγουμένη καὶ ἡ παρούσα καὶ ἡ μέλλουσα, εἰς οὐδὲν ἄλλο ἀποβλέπει, εἰ μὴ μόνον εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας καὶ εἰς τὴν δόξαν Αὐτῆς.

Εὐλογήσατε ἡμᾶς, παρακαλοῦμεν, Μακαριώτατε Δέσποτα.

Ὁ Μακ. Πατριάρχης ἀπήντησεν εἰς ἕνα ἕκαστον χωριστά, ἐκδηλῶν τὴν ἱκανοποίησιν καὶ τὸν ἐνθουσιασμὸν Του δι' ὅσα ἐπληροφορήθη, ἐπωφελήθη δὲ τῆς εὐκαιρίας, ὅπως εὐχαριστήσῃ μὲν τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον διὰ τὴν ἄλλην ἀδελφικὴν δεξίωσιν ἧς ἔτυχε

παρ' Αὐτοῦ καὶ εἰδικώτερον διὰ τὴν εὐκαιρίαν τῆς γνωριμίας τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας, ἐκ τοῦ ὁποίου πολλὰ ἔχει νὰ ὠφεληθῆ καὶ ἡ Ὁρθόδοξος Σερβικὴ Ἐκκλησία, συγχαρῆ δὲ πάντας τοὺς οὕτως ἐργαζομένους. Εἰδικώτερον, ἐξέφρασε τὴν ἱκανοποίησίν του, διότι ὁ ἐκπρόσωπος τῶν ἀποφοίτων τοῦ Θεολογ. Οἰκοτροφείου ὠμίλησε περὶ τῶν καθηκόντων αὐτῶν, ἐν ᾧ συνήθως οἱ νέοι ἐνθυμοῦνται μόνον τὰ δικαιώματά των, καὶ τὴν ἰδιαιτέραν του χαρὰν διὰ τὴν, χάριν τῶν σκοπῶν τῆς Ἐκκλησίας, ὀργάνωσιν τοῦ γυναικείου θεολογικοῦ κόσμου τῆς Ἑλλάδος, ἐξῆρε δὲ τὴν σημασίαν, ἣν ἔχει διὰ τὸ ἐκκλησιαστικὸν ἔργον, ἡ γυναικεία συμβολὴ καὶ μάλιστα εἰς τὰς κρίσιμους στιγμὰς.

Ἀκολούθως ἡ Α. Μακαριότης ἐπεσκέφθη τὰς ἐγκαταστάσεις τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου καὶ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Τυπογραφείου, καθὼς καὶ τὴν ἐκθεσιν τῆς Ὁρησκευτικῆς Διαφώτισεως καὶ Τύπου, ἔνθα περιειργάσθη μετ' ἐνδιαφέροντος τὰ διάφορα ἐκθέματα, καὶ ἐζήτησε καὶ ἔλαβε διαφόρους σχετικὰς πληροφορίας. Μεθ' ὃ παρεκάθησαν ἅπαντες εἰς τὴν κοινὴν τράπεζαν τοῦ Θεολογ. Οἰκοτροφείου, ἔχοντες ἐν τῷ μέσῳ τοὺς δύο Πρωθυεράρχας.

Ὁ Μακ. Πατριάρχης εἰς τὸ Ἐκκλ. Τυπογραφεῖον τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Κατὰ τὰ ἐπιδόρπια, μετὰ προσφώνησιν τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Θεολογ. Οἰκοτροφείου Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρεσβυτέρου κ. Ἰω. Σ. Ράμφου, ὁ Μακ. Πατριάρχης ὠμίλησε διὰ μακρῶν περὶ τῶν ἀγαθῶν καρπῶν, τοὺς ὁποίους δύναται νὰ ἔχη ἢ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπίσκεψίς Του καὶ ἐξέφρασε καὶ πάλιν τὴν ἐκ τῆς ἐπισκέψεως ταύτης ἱκανοποίησίν Του καὶ τὰς πρὸς τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον εὐχαριστίας Του. Εἰς ταῦτα δ' ἀπαντήσας, ἀκολούθως, ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐπεβεβαίωσε τὰ ἀγαθὰ ἀποτελέσματα τῆς Πατριαρχικῆς ἐπισκέψεως, τὰ ὁποῖα πρέπει, ὡς εἶπε, συντόμως νὰ ἐκδηλωθοῦν ἐπ' ἀγαθῶ τῶν δύο ὀρθοδόξων λαῶν μας.

Τὴν πρωτὰν τῆς ἐπομένης ὁ Μακ. Πατριάρχης μετὰ τῆς ἀκολουθίας Του ἀνεχώρησεν ἐκ Πειραιῶς, διὰ τοῦ ἀντιτορπιλικοῦ «Πυρπολητής», διὰ Κερκύρας, προπεμφθέντες μετὰ τῶν αὐτῶν, ὡς καὶ κατὰ τὴν ἀφίξίν των, τιμῶν ὑπὸ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου καὶ τῶν λοιπῶν ἐπισήμων.

Ἐν Κερκύρα ἔφθασεν ὁ «Πυρπολητής» τὴν ἐπομένην, ἀνέμενον δὲ τὸν Πατριάρχην ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κερκύρας κ. Μεθόδιος μετὰ τοῦ Κλήρου καὶ τῶν πολιτικῶν ἀρχ ὤ ν. Εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν ἐψάλη Δοξο-

λογία, χοροστατοῦντος τοῦ Πατριάρχου, μεθ' ὃ μετέβησαν ἅπαντες εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν τοῦ Ἁγ. Σπυρίδανος, ἔνθα προσεκύνησαν τὸ ἱερὸν λείψανον τοῦ θαυματουργοῦ Ἁγίου. Εἶτα ἐπηκολούθησε δεξίωσις εἰς τὴν Ἱ. Μητρόπολιν καὶ παράθεσις γεύματος εἰς τὸ προάστειον «Ἀνεμόμυλος». Τὸ ἀπόγευμα ἐγένετο ἐπίσκεψις εἰς τὸ Ἀγίλλειον, ὅπερ μετ' ἐνδιαφέροντος περιῆλθον οἱ ξένοι. Τὴν πρωτὰν τῆς ἐπομένης, ὁ Πατριάρχης μετὰ τῆς συνοδείας Του διεπεραιώθησεν εἰς τὴν νῆσον «Βίδο», ἔνθα μετ' ἐκδήλου κατανύξεως καὶ συγκινήσεως ἐψάλη, προεξάρχοντος τοῦ Πατριάρχου, ἐπιμνημόσυνος δέησις ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν κατὰ τὸν πρῶτον παγκόσμιον πόλεμον ἀποθανόντων Σέρβων στρατιωτῶν.

Ἀναχωρήσαντες τὴν ἐπομένην ἐκ Κερκύρας, συμφώνως τῶ ἐπισήμῳ προγράμματι, ἀπεβιβάσθησαν μετὰ διήμερον εἰς Δάφνην, ἐπίνειον τοῦ Ἁγ. Ὄρους, ἔνθα ὑπεδέχθησαν αὐτοὺς ὁ Διοικητὴς τοῦ Ἁγίου Ὄρους κ. Κωνσταντόπουλος καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν Μονῶν. Καθ' ὁδόν, ἡ βροχὴ ἠνάγκασε τοὺς προσκυνητὰς ν' ἀνακόψωσι τὴν πορείαν καὶ νὰ ζητήσωσι καταφύγιον εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν τοῦ Ξηροποτάμου, ἔνθα μετὰ τὴν προσκύνησιν τῶν ἱερῶν λειψάνων ἀνεπαύθησαν ἐπ' ὀλίγον. Ἐκεῖθεν, μετὰ τὴν κατάπαυσιν τῆς βροχῆς, ἐπιβάντες

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Σπυρίδων προπέμπων τὴν Α. Μακαριότητα τὸν Πατριάρχην τῶν Σέρβων κ. Βικέντιον.

ἀπαντες τῶν ὑποζυγίων, κατηρθύνθησαν εἰς Καρυάς, ἔνθα ἐγένετο ἐνθουσιώδης ὑποδοχή. Μετὰ τὴν κεκατονισμένην Δοξολογίαν, ἐν τῇ Ἐπισήμῳ αἰθούσῃ τοῦ Πρωτάτου, προσεφώνησε τὸν Πατριάρχην ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμων, ὅστις μετὰ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Κασσανδρείας κ. Καλλινίκου καὶ Ἰκονίου κ. Ἰακώβου ἀπετέλει τὴν ἀντιπροσωπείαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου. Εἶτα προσεφώνησε τὸν Πατριάρχην καὶ ἀντιπροσώπων τῆς Ἱ. Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Εἰς τὰς προσφωνήσεις ταύτας ἀπαντῶν ὁ Πατριάρχης ἐξεδήλωσε τὴν μεγάλην Του καὶ ἱερὰν συγκίνησιν, διότι εὐρέθη εἰς τὸν ἱερὸν τόπον τοῦ Ἄθω, δι' ὃ καὶ ἐξέφρασε θερμοτάτας εὐχαριστίας πρὸς τὸν χορηγήσαντα τὴν ἐπὶ τούτῳ ἄδειαν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην τῆς Μητρὸς Μεγάλης Ἐκκλησίας τῆς Κων/πόλεως. «Ἡ ἄδεια αὕτη, εἶπε χαρακτηριστικῶς, μᾶς ἔδωκε τὴν δυνατότητα νὰ αἰσθανθῶμεν τῶν αὐτῶν χαρὰν ὡς, κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον, νὰ ἤλθομεν εἰς τὴν οἰκίαν μας».

Τὴν ἐπομένην, εὐθὺς μετὰ τὴν ἀρχιερατικὴν λειτουργίαν τελεσθεῖσαν ἐν τῷ παρεκκλησίῳ τοῦ Πρωτάτου, ἕνεκα ἐπισκευῆς τοῦ κεντρικοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Πρωτάτου, ἡ Πατριαρχικὴ Συνοδεία ἀνεχώρησε πρὸς τὴν Ἱερὰν Μονὴν τοῦ Βατοπεδίου. Ἐνταῦθα δέ, μετὰ τὴν Δοξολογίαν, παρετέθη γεῦμα ἐπίσημον καὶ ἐδωρήθησαν ἀναμνηστικά τοῦ Ἁγίου Ὄρους εἰς τοὺς προσκυνητάς, ὡς ἐγένετο καὶ ἐν Καρυαῖς. Μεθ' ὃ ἐπιβιβασθέντες ἀτμακάντων ἔφθασαν τὸ ἀπόγευμα εἰς τὸν «Ἀρσανᾶν» τῆς Ἱ. Μονῆς Χιλανδαρίου, ὁπόθεν, προβαδίζοντος τοῦ Πατριάρχου, μετέβησαν ἀπαντες πεζῶν εἰς τὴν Ἱ. Μονήν, ἀπέχουσαν ἡμίσειαν περίπου ὥραν.

Συγκεινημένος ὁ Πατριάρχης, μετὰ τὴν ἐπίσημον Δοξολογίαν, ἐξέφρασε εἰς τὸν λόγον του καὶ αὖθις τὰς εὐχαριστίας Του πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὴν Α. Θ. Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην καὶ τὴν Μητέρα Μεγάλην Ἐκκλησίαν, ὅπερ ἐπανελάβε καὶ εἰς ἄλλας εὐκαιρίας, διὰ τὴν παρασχεθεῖσαν Αὐτῷ δυνατότητα ὅπως ἐπισκεφθῇ τὸ Ἅγιον Ὄρος καὶ βαδίσῃ ἐπὶ τὰ ἴχνη τῶν ἁγίων προγόνων Του, καὶ δὴ τῶν Ἁγίων Συμεῶν καὶ Σάββα.

Μετὰ τὴν πάροδον τοῦ ὑπὸ τοῦ προγράμματος καθορισθέντος χρόνου παραμονῆς εἰς Χιλανδαρίον, διὰ τῆς ἀτραποῦ καὶ ἐπὶ τῶν ὑποζυγίων ἀνεχώρησαν ἀπαντες ἐξ Ἁγίου Ὄρους τὴν μεσημβρίαν τῆς Πέμπτης 10ης Νοεμβρίου, πρὸς τὸν «Ἀρσανᾶν» τῆς Ἱ. Μονῆς Ζωγράφου. Ἐντεῦθεν δὲ παρέλαβεν αὐτοὺς τὸ πολεμικὸν «Πυρπολητής», οὗτος ὁ Κυβερνήτης καὶ τὸ πλήρωμα ἐπέδειξαν καθ' ὅλον τὸν πλοῦν μεγίστην προθυμίαν καὶ εὐγένειαν.

Τὴν 11ην τρέχοντος καὶ περὶ ὥραν 8.30' ἀφίκετο τὸ πλοῖον εἰς Θεσσαλονίκην καὶ ἐγένετο ἡ ἀποβίβασις εἰς τὴν παρὰ τὸν «Λευκὸν Πύργον» ἀποβάθραν, ἔνθα ἀπεδόθησαν αἱ κεκατονισμέναι τιμαί. Ἐκεῖθεν δὲ κατηρθύνθησαν εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, ἔνθα ἐν μέσῳ πολυπληθοῦς ἐκκλησιαστικῶν ἐχοροστάτησεν ἐν ἐπισήμῳ Δοξολογίᾳ ὁ Πατριάρχης, ὃν προσεφώνησεν καταλλήλως ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης. Μετὰ ταῦτα ὁ καθηγητὴς κ. Πελεκανίδης

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΣ ΜΕΤΑ ΤΟΥ Μ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΤΩΝ ΣΕΡΒΩΝ

ΤΟΥ ΥΦΗΓΗΤΟΥ κ. ΣΩΦ. ΛΩΔΗ

Τὸν Μακαριώτατον Πατριάρχην τῶν Σέρβων κ. Βικέντιον συνήντησα, ὀλίγον πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του διὰ Κέρκυραν, εἰς τὸ Μέγαρον Μαξιμου, ὅπου κατέλυσε μετὰ τῆς ἀκολουθίας Του καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ἐν Ἀθήναις παραμονῆς Του, ὡς ἐπίσημος ξένος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Ἡ Α. Μακαριότης με ἐδέχθη εὐγενέστατα καὶ προθυμότατα καὶ εὐχαρίστως ἀπήντησεν εἰς τὰ τεθέντα εἰς Αὐτὸν ἐρωτήματα διὰ τὴν «Ἐκκλησίαν», μετὰ τὴν διακρίνουσαν Αὐτὸν ὀξείαν ἀντίληψιν, ὡς ἀκολούθως:

Ἐρωτήσεις: Ποῖαι εἶναι αἱ ἐντυπώσεις τῆς Ὑμ. Μακαριότητος ἐκ τῆς ἐπαφῆς Της μετὰ τῶν ἐπισήμων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, διὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν καὶ θρησκευτικὴν κίνησιν.

Ἀπάντησις: Εἶναι πολὺ δύσκολον νὰ ἐκθέσωμεν λεπτομερῶς τὰς ἐντυπώσεις μας ἀπὸ τὴν εἰς Ἑλλάδα ἐπίσκεψίν μας. Εἶμαι βέβαιος, ὅτι θὰ μᾶς δοθῇ εὐκαιρία ἀργότερον, ὅτε καὶ θὰ ἐκθέσωμεν ταύτας ἐκτενέστερον. Ἀπὸ τώρα ὅμως δύναμαι νὰ εἶπω, ὅτι μᾶς ἐξέπληξαν καὶ μᾶς ἐνεθουσίασαν τὰ ὅσα εἶδομεν καὶ ἐζήσαμεν. Εἶδομεν, ὅτι καὶ οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Ἱερεῖς καὶ ὁ λαὸς τῆς Ἑλλάδος ἐργάζονται ἀκούραστα, δημιουργοῦντες οὕτω μίαν ζωηρὰν καὶ ἐξαιρετικὴν θρησκευτικὴν καὶ πνευματικὴν κίνησιν.

Ἐρωτήσεις: Νομίζετε, Μακαριώτατε, ὅτι εἶναι ἀπαραίτητοι συχνότεραι ἐπαφαὶ τῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησιαστικῶν Ταγῶν;

Ἀπάντησις: Ὅχι μόνον τὸ νομίζω, ἀλλὰ καὶ συνεχῶς τὸ τονίζω.

Ἐρωτήσεις: Ποίαν γνώμην ἔχετε περὶ τῶν

ἐπέδειξε καὶ ἐπεξήγησε τὰς ἀρχαιότητας τοῦ Ἱ. Ναοῦ καὶ τὸν τάφον τοῦ Ἁγίου, μετὰ τὴν προσκύνησιν τοῦ ὁποίου, κατηρθύνθησαν ἀπαντες εἰς «Ζεῖτινλίκ», Νεκροταφεῖον τῶν κατὰ τὸν πρῶτον παγκόσμιον πόλεμον πεσόντων Σέρβων. Ἐνταῦθα ἀνεμνον αἱ πολιτικαὶ καὶ στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ τῆς πόλεως, οἱ πρόξενοι καὶ οἱ στρατ. ἀκόλουθοι τῶν Ἡν. Πολιτειῶν, τῆς Μ. Βρετανίας, τῆς Γαλλίας, τῆς Ἰταλίας, καὶ τῆς Νοτιοσλαβίας κ. ἄ. ἐπίσημοι.

Μετὰ δὲ τὴν ἐπιβλητικὴν ἐπιμνημόσυνον δέησιν, ὁ Πατριάρχης ἐξέφρασε τὴν πρὸς τὸν Θεὸν εὐχὴν, ὅπως οἱ λαοὶ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Γιουγκοσλαβίας ὧσι καὶ εἰς τὸν μέλλον ἡνωμένοι διὰ τοῦ δεσμοῦ τῆς φιλίας, ὡς καὶ εἰς τὸ παρελθὸν καὶ μάλιστα εἰς καιροὺς θλίψεων. Εἶτα μετέβησαν ἀπαντες εἰς τὸ Γ' Σῶμα Στρατοῦ ἔνθα κατετέθησαν στέφανοι.

Τὴν πρωτὴν τῆς ἐπομένης, 12ης Νοεμβρίου, ὁ Μακ. Πατριάρχης τῶν Σέρβων μετὰ τῆς συνοδείας Του ἀνεχώρησεν ἐκ Θεσσαλονίκης διὰ Γιουγκοσλαβίαν, μετὰ τὰς ἀρίστας, ὡς ἐπανειλημμένως ἐδήλωσε, τῶν ἐντυπώσεων ἐκ τῆς ἐν Ἑλλάδι παραμονῆς.

σχέσεων τῶν Ὁρθόδοξων μετὰ τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν;

Ἀπάντησις: Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία οὐδέποτε ἠρνήθη τὴν καλλιέργειαν τῶν σχέσεων μετὰ τὰς ἄλλας Ἐκκλησίας καὶ τὴν ἐνδεχομένην συνεργασίαν μετ' αὐτῶν. Ὁφείλομεν ὅμως νὰ ἀποκρούσωμεν οἰανδήποτε ὑποχώρησιν εἰς ζητήματα θρησκευτικῆς, δογματικῆς καὶ ἠθικῆς φύσεως.

Ἐρώτησις: Ποῖαι εἶναι αἱ ἐντυπώσεις Σας ἐκ τῶν τελευταίων δεινοπαθημάτων τῆς Μεγάλης ἐν Κωνσταντινουπόλει τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου;

Ἀπάντησις: Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Σερβίας λυπεῖται βαθύτατα καὶ καταδικάζει τὰ γεγονότα τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ προσεύχεται εἰς τὸν Θεὸν νὰ μὴ ἐπαναληφθοῦν τὰ δεινοπαθήματα τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας ἀπηύθυνεν ἡδὴ ἐπιστολὴν, ἐν ᾗ σχεσεῖ μετὰ τὰ γεγονότα αὐτά, πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σπυρίδωνα, ἡ ὁποία ἀσφαλῶς θὰ ἔχη ἤδη δημοσιευθῆ καὶ εἰς τὸν Τύπον¹. Ὡς ἐκ τούτου φρονῶ, ὅτι δὲν ἀρίσταται ἀνάγκη νὰ ἐπαναληφθοῦν τὰ ὅσα ἐλέχθησαν ἐκεῖ.

Ἐρώτησις: Ποία ἡ γνώμη Σας διὰ τοὺς Ὁρθόδοξους τοῦ Ἐξωτερικοῦ, π.χ. τῆς Ἀμερικῆς; Πρέπει δηλαδὴ νὰ ἀποτελέσουν μίαν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἢ νὰ διατηρήσουν καὶ ἐκεῖ τὰς ἐθνικὰς Ἐκκλησίας τῶν οἱ ἀπόδημοι;

Ἀπάντησις: Νομίζω, ὅτι πρὸς τὸ παρὸν εἶναι προτιμότερον νὰ παραμείνουν ὡς ἔχουν αἱ ἐν Ἀμερικῇ ἐθνικαὶ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι. Ἄν τὸ θελήσουν οἱ πιστοί, αὐτοὶ μόνον τὴν θὰ ἐκφράσουν τὴν ἐπιθυμίαν αὐτήν. Ἡ Ἐκκλησία μας φρονεῖ, ὅτι οἱ Ὁρθόδοξοι τῆς Ἀμερικῆς πρέπει νὰ διατηροῦν τὴν ἐνότητα καὶ τὸν δεσμόν τῶν μετὰ τὴν Ἑυρώπῃ Ἐκκλησιῶν τῶν, διότι τοιοῦτοτρόπως θὰ διαφυλάξουν καὶ τὴν ἐθνικὴν τῶν ὑπόστασιν.

Ἐρώτησις: Ποῖα μέτρα νομίζετε, ὅτι πρέπει νὰ ληφθοῦν διὰ τὴν διάσωσιν τῆς Μητρὸς Σιωνίτιδος Ἐκκλησίας, τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων, τῶν ὀρθόδοξων κειμηλίων τοῦ Παναγίου Τάφου καὶ τῶν δικαιωμάτων τῆς Ὁρθοδοξίας ἐπὶ τῶν Ἁγίων Τόπων;

Ἀπάντησις: Τὸ ζήτημα αὐτὸ θὰ πρέπει νὰ ἐξετασθῆ εἰς μίαν Διορθόδοξον Διάσκεψιν.

Ἐρώτησις: Νομίζετε, ὅτι εἶναι δυνατὴ σήμερον ἡ σύγκλησις Οἰκουμενικῆς Συνόδου;

Ἀπάντησις: Νομίζω, ὅτι πρὸς τὸ παρὸν εἶναι ἀδύνατος καὶ διὰ τὸν λόγον, ὅτι προηγουμένως πρέπει νὰ λάβουν χώραν ὠρισμέναι προετοιμασίαι, ὡς ὁ καθορισμὸς τῶν θεμάτων, μετὰ τὰ ὁποῖα ἤθελεν ἀσχοληθῆ ἡ Σύνοδος, τοῦ τόπου καὶ τῆς ἡμερομηνίας τῆς συγκλήσεως, ὡς καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν ζητημάτων, ὡς λέγομεν σήμερον.

Ἐρώτησις: Καὶ μίαν τελευταίαν ἐρώτησιν, Μακαριώτατε. Σήμερον ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος

ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΟΙ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ

Εἶναι γνωστὸν, ὅτι ἡ θρησκεία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους εἶναι ἡ Ὁρθοδοξία. Ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι σύνθεσις τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πνεύματος, ὡς πολιτισμοῦ ὠραιότητος καὶ σοφίας καὶ γνώσεως, ὡς πολιτισμοῦ μέτρου, καὶ τοῦ Χριστοῦ, ὡς πνευματικοῦ βάθους. Ὁ Χριστὸς εἶναι τὸ πλήρωμα τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀγάπης, εἶναι ὁ νικητὴς κατὰ τοῦ κακοῦ καὶ τοῦ θανάτου, θριαμβεύων ἐντὸς τῆς Ἀναστάσεως.

Τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ προητοιμάσθη καὶ ἀπὸ τὴν σοφίαν τῶν μεγάλων σοφῶν τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἡ Ἐκκλησία συμμερίζεται τὴν τιμὴν, ποὺ ἀπονέμεται εἰς αὐτοὺς. Ὁ Πυθαγόρας, μέγας μαθηματικὸς τῆς ἀρχαιότητος, εἶναι μία ἐξέχουσα φυσιογνωμία εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς σκέψεως. Ὁ Πυθαγόρας δὲν ἠκολούθησε τοὺς Ἴωνας φιλοσόφους, οἱ ὁποῖοι προσεπάθουν νὰ ἐξηγήσουν τὰ προβλήματα τῆς Δημιουργίας καὶ τῆς ζωῆς ἀπὸ ὑλικά στοιχεῖα, ὅπως ὁ ἀήρ, τὸ ὕδωρ καὶ τὸ πῦρ, ἀλλ' ἐχάραξε νέας ὁδοὺς ἐρεύνης τῆς ἀληθείας, ἐξεκίνησεν ἀπὸ τὸ πνεῦμα εἰς τὴν ἐρευναν τῆς ἀληθείας. Ἐνεφανίσθη ὡς ἀρχηγὸς ἰδεαλιστικῆς πορείας τῆς σκέψεως. Ἐπίστευεν ὅτι ἡ Δημιουργία, ἡ προεληθούσα ἀπὸ τὸν ἀριθμὸν ἐν, στηρίζεται εἰς ἀριθμούς. Οἱ ἀριθμοὶ εἶναι ἡ βᾶσις καὶ τὸ κρηπίδωμα τοῦ Σύμπαντος. Οἱ ἀριθμοὶ ἐκφράζουν τὰς ἀναλογίας τῶν στοιχείων τοῦ ἔξωτερικοῦ κόσμου, ποὺ προστίπτουν εἰς τὴν αἰσθησιν ὡς καθολικὴ ἀρμονία, ὡς συνηχήσεις μουσικῶν τόνων, ὡς μία τάξις εἰς τὴν δλην Δημιουργίαν. Οἱ μετὰ τὸν Πυθαγόραν μεγάλοι σοφοί, ὅπως ὁ Πλάτων, ὁ Ἀριστοτέλης, οἱ Στωϊκοί, ἠκολούθησαν τὰς ὑποδείξεις τοῦ μεγάλου Πυθαγόρου. Ὁ Πλάτων καθοδηγούμενος ἀπὸ τὴν θεωρίαν αὐτοῦ, τῶν ἀριθμῶν, δραματίζεται ἕνα νοητὸν κόσμον, τὸν κόσμον τῶν ἰδεῶν τῶν ὁποίων ἡ κορυφαία ἰδέα εἶναι τὸ ἠθικὸν ἀγαθὸν καὶ τῶν ὁποίων τὰ ἐπὶ μέρος πράγματα εἶναι τὰ ἀντίτυπα τῶν ἰδεῶν. Ὁ Ἀριστοτέλης, ἐπιστημονικώτερος τοῦ διδασκάλου, θεωρεῖ ὅτι αἱ ἰδέαι δὲν ἀποτελοῦν

ταλαιπωρεῖται ὑπὸ τοῦ παλαιοσημερολογιτικοῦ ζητήματος. Ποία ἡ γνώμη Σας περὶ τούτου καὶ ποία ἡ συμβουλή Σας;

Ἀπάντησις: Πρὸ ἡμερῶν ἦλθε πρὸς ἐπίσκεψίν μας ἀντιπροσωπεῖα τῶν παλαιοσημερολογιτῶν¹. Ἐγὼ τοὺς συνεβούλευσα νὰ ὑποταχθοῦν εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς Ἐκκλησίας, διὰ νὰ ἀποκατασταθῆ ἡ τάξις καὶ ἡ γαλήνη εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Τοὺς ἐπρότεινα δὲ νὰ ἀποστείλουν μίαν ἀντιπροσωπεῖαν πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν κ. Σπυρίδωνα, ἵνα ζητήσῃ συγγνώμην καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν. Προθύμως δὲ τοὺς ὑπεσχέθην νὰ παρουσιάσω ἐγὼ τὴν ἀντιπροσωπεῖαν τῶν αὐτῶν καὶ νὰ παρακαλέσω τὸν Μακαριώτατον νὰ τοὺς συγχωρήσῃ.

ΣΟΦΟΚΛΗΣ Δ. ΛΩΛΗΣ

1. Σ. Σ. Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ τῆς «Ἐκκλησίας» (σελ. 214).

1. Σ. Σ. Οἱ ἐπισκεφθέντες τὸν Πατριάρχην παλαιοσημερολογίται ὑπέβαλον Αὐτῷ καὶ ὑπόμνημα, ἀλλ' ἡ Α. Μακαριώτατος δὲν τὸ ἐδέχθη.

ιδιαιτερον νοητὸν κόσμον, ἀλλ' εὐρίσκονται ἐντὸς τῆς ὕλης ὡς εἶδη, ὡς τὰ μορφολογικὰ σχήματά τῆς. Τὸ ἀπόλυτον εἶδος, ἄνευ ὕλης, εἶναι ὁ Θεός.

Ἡ θεωρία τοῦ Πυθαγόρου, ὅτι οἱ ἀριθμοὶ εἶναι τὰ σχήματα καὶ αἱ βάσεις τῆς Δημιουργίας, ἐβεβαιώθη καὶ ἀπὸ τὰ πορίσματα τῆς νεωτέρας Φυσικῆς. Ἡ διάσπασις τοῦ ἀτόμου ἀπέδειξεν, ὅτι ὠρισμένα ἠλεκτρικὰ στοιχεῖα, ἀρνητικὰ καὶ θετικὰ, συνθέτουν τὸ ἄτομον. Ὄρισμένος ἀριθμὸς ἀρνητικῶν ἠλεκτρονίων περιστρεφόμενων περὶ τὰ πρωτόνια, ὠρισμένα θετικὰ ἠλεκτρικὰ στοιχεῖα, σχηματίζουν τὰ σώματα. Ἄλλος ἀριθμὸς ἠλεκτρονίων περιστρεφόμενων περὶ τὰ θετικὰ ἠλεκτρόνια, τὰ πρωτόνια, ἀποτελοῦν ἄλλο ἰδιαιτερον σῶμα. Ὁ ἄνθραξ, ὁ σίδηρος, ὁ χαλκός, ὁ ἄργυρος, ὁ χρυσοῦς εἶναι συνθέσεις διαφόρου ἀριθμοῦ ἠλεκτρονίων, περιδινουμένων περὶ ὠρισμένα θετικὰ ἠλεκτρόνια. Ἡ μεγαλοφυΐα τοῦ Πυθαγόρου ὡς πρὸς τὴν διάταξιν τῶν πραγμάτων εἰς ἀριθμοὺς ἀπεδείχθη καὶ εἰς αὐτὴν τὴν σύστασιν τῆς ὕλης-ἐνεργείας.

Ἐκεῖνο ὅμως, τὸ ὁποῖον ἐκυριάρχησεν ἐντὸς του, ὑπῆρξεν ἡ σκέψις τῆς ὁργανώσεως τῶν ὄπαδῶν του εἰς μίαν ἰδιαιτέραν κοινωνίαν, εἰς μίαν ὁμάδα στηριζομένην εἰς αὐστηρὰς ἠθικὰς ἀρχάς, εἰς μίαν πειθαρχίαν, εἰς διατάξεις ἐνὸς κανονισμοῦ, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐμφανίζονται ὡς πρότυπα ἀριστοκρατικῆς διανοήσεως καὶ ζωῆς. Ἡ ὁργανώσις τῶν Πυθαγορείων ἐνεφανίσθη εἰς μίαν πόλιν τῆς Ἰταλίας, τὸν Κρότωνα, ὅπου ἐγέννησεν ἀντιθέσεις πρὸς τὰς δημοκρατικὰς τάξεις καὶ προεκάλεισεν ἐπαναστάσεις, διὰ τὸ ὑποστοῦν οἱ Πυθαγόρειοι διαγμούς καὶ πλήρη διάλυσιν εἰς τὴν ὁργανώσιν των. Ἐκτοτε διεσκορπίσθησαν εἰς ἄλλας πόλεις, ἀλλὰ εἰς τὴν ροὴν τοῦ χρόνου ἐξηφανίσθησαν ὀλοσχερῶς ὡς κοινωνικὴ ὁργανώσις.

Ἡ κοσμοθεωρία τοῦ Πυθαγόρου δὲν δύναται νὰ στερεώσῃ σήμερον τὴν κοινωνικὴν ζωὴν. Οὔτε ἡ θεωρία περὶ τῶν ἀριθμῶν, ὡς ἀληθῶν κρηπιδωμάτων τοῦ Σύμπαντος, ὡς καθολικῆς ἀρμονίας, ἐντὸς αὐτοῦ, οὔτε ἡ ἰδέα περὶ μετεμψυχώσεως, ἡ μεταβίβασις τῶν ψυχῶν ἀπὸ σώματος εἰς σῶμα, δύναται νὰ προσανατολίσουν τὸν σημερινὸν ἄνθρωπον εἰς τὰς ὡς ἄνω ἰδέας, ὡς πρὸς ἀπόλυτον ἀλήθειαν, καὶ ἐκ τοῦ προσανατολισμοῦ αὐτοῦ νὰ δύναται ὁ ἄνθρωπος νὰ ἀντλήσῃ δύναμιν πρὸς καταπολέμησιν τοῦ κακοῦ, πρὸς κατίσχυσιν τοῦ ἀγαθοῦ εἰς τὸν κόσμον. Δὲν ἀρκοῦν αἱ φιλοσοφικαὶ ἠθικαὶ ἐπιταγαὶ καὶ αἱ προτροπαὶ πρὸς αὐτοκάθαρσιν καὶ αὐτοέλεγχον, διὰ νὰ ἐκρίζωθῇ τὸ κακὸν, τὸ ὁποῖον ἀνταγωνίζεται πρὸς τὸ ἀγαθὸν καὶ κυριαρχεῖ εἰς τὴν ζωὴν, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀποτελῇ σκάνδαλον διὰ τὴν ὀρθολογίζουσαν σκέψιν ὡς πρὸς τὴν θείαν προέλευσιν τῆς ζωῆς καὶ τῆς Δημιουργίας.

Τὸ κακὸν εἶναι διάχυτον εἰς τὸν κόσμον, ἐκδηλοῦται εἰς τὴν βιολογικὴν γραμμὴν τῆς ζωῆς ὡς ποικιλία ἀσθενειῶν καὶ κορυφοῦται εἰς τὸν θάνατον. Εἰς δὲ τὴν ἠθικὴν γραμμὴν ἐμφανίζεται τὸ κακὸν ὡς μῖσος, ὡς φθόνος, ὡς φόβος, ὡς πόλεμος, συνταράττει τὴν ὄλην ζωὴν. Ὅλα τὰ κτίσματα στενάζουν καὶ συνωδίνουσι καὶ αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, τὸ κορυφωμα τῆς Δημιουργίας, δὲν δύναται νὰ ἐξέλθῃ νικητῆς εἰς τὴν πάλην

του κατὰ τοῦ κακοῦ. Μεγάλοι Ἕλληνες τραγικοὶ ποιηταὶ διεπίστωσαν, ὅτι δὲν εἶναι ἱκανὴ ἡ γνώσις νὰ κατισχύσῃ τοῦ κακοῦ, ὡς ἐπίστευον τοῦτο Ἕλληνες σοφοί, ὡς ὁ Σωκράτης, ὁ Πλάτων καὶ ἄλλοι. Ὁ ἀπὸ σκηνῆς φιλοσοφῶν ἔξοχος τραγικὸς ποιητῆς, ὁ Εὐριπίδης, διακηρύττει: «καὶ μανθάνω μὲν οἶα δρᾶν μέλλω κακά, θυμὸς δὲ κρείσσων τῶν ἐμῶν βουλευμάτων, λέληθεν δ' οὐδὲν τῶν δε σὺ με νουθετεῖς γνώμην ἔχοντά με ἢ φύσις βιάζεται» (Εὐριπίδ. Μῆδ. 1078-1080 καὶ Ἀπόσπασμ. 837). Ὁ δὲ μετὰ Χριστὸν μέγιστος τῶν ἀνθρώπων τῆς Ἰστορίας Ἀπόστολος Παῦλος ἰδοῦ τί λέγει διὰ τὸ κακὸν: «οὐ γὰρ ὁ θέλω ποιῶ ἀγαθόν, ἀλλ' ὁ οὐ θέλω κακὸν τοῦτο πράσσω» (Ρωμ. 7, 19-20). «Συνήδομαι τῷ νόμῳ τοῦ Θεοῦ κατὰ τὸν ἔσω ἄνθρωπον, βλέπω δὲ ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσί μου ἀντιστρατευόμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοῦς μου καὶ αἰχμαλωτίζοντά με τῷ νόμῳ τῆς ἁμαρτίας... Ταλαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος! τίς με ρύσεται ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τούτου;» (Αὐτόθι 23-24).

Τὸ κακὸν διὰ νὰ πολεμηθῇ ἀπαιτεῖται σύμπραξις θείας δυνάμεως. Μόνον ἐντὸς τοῦ Χριστιανισμοῦ ἡ θεανδρική προσωπικότης τοῦ Χριστοῦ νικᾷ τὸ κακὸν, τὸν θάνατον, καὶ θριαμβεῖ ἐντὸς τῆς Ἀναστάσεως. Εἰς τὴν διαλεκτικὴν πορείαν τῆς Ἰστορίας τὸ κακὸν εἶναι ἀρνησις, τὸ ἀγαθὸν εἶναι θέσις, τὸ κακὸν συντρίβεται ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ καὶ θριαμβεῖ ἡ ἀγάπη ὡς θέσις ἐντὸς τοῦ φωτὸς τῆς Ἀναστάσεως. Ὁ Χριστιανισμὸς, καὶ μάλιστα ἡ Ὀρθοδοξία, ποῦ εἶναι, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω, σύνθεσις τοῦ ὠραίου ἑλληνικοῦ πνεύματος, ὡς σχήματος, καὶ τοῦ Χριστοῦ, ὡς πνευματικοῦ βάθους, ὡς τοῦ πληρώματος τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀγάπης, διέγραψε τὴν πνευματικὴν πορείαν τῆς Ἰστορίας, καθ' ἣν ἡ ἐλευθερία, φωτιζομένη ἀπὸ τὴν ζωὴν τοῦ Χριστοῦ, συμπράττει μετ' Αὐτοῦ, διὰ νὰ ἐπικρατήσῃ ἡ βασιλεία Του εἰς τὸν κόσμον. Ἐντὸς τῆς χριστιανικῆς πορείας τοῦ κόσμου ἡ ἐλευθερία, ἡ προσωπικότης τοῦ ἀνθρώπου ἀναπτύσσει ὅλας τὰς δημιουργικὰς τῆς δυνάμεις, ἀπὸ τὰς ὁποίας φωτίζεται ἡ ζωὴ, προάγεται ὁ πολιτισμὸς, ἀπλοῦται ἡ δικαιοσύνη εἰς πληρεστέρας μορφὰς ἐντὸς τῆς κοινωνίας, αὐξάνει ἡ ἀγάπη καὶ ἀκτινοβολεῖ ἡ θέσις τῆς Δημιουργίας. Θεὸς καὶ ἄνθρωπος συμπράττουσι πρὸς χριστιανοποίησιν τοῦ κόσμου, πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ ὁράματος, τὸ ὁποῖον ἡ θεανδρική προσωπικότης τοῦ Χριστοῦ ὡς μέγαν καὶ τελικὸν σκοπὸν τῆς Ἰστορίας προβάλλει διὰ τῆς νίκης κατὰ τοῦ κακοῦ καὶ διὰ τοῦ θριάμβου τῆς Ἀναστάσεως. Ἡ Ἀνάστασις, ὡς φῶς ἀγάπης, εἶναι ἡ τελευταία λέξις τῆς Ἰστορίας καὶ ἡ ἐκπλήρωσις τῆς μεγάλης προσδοκίας τῆς πασχούσης Φύσεως καὶ ὄλου τοῦ ἀνθρωπίνου Γένους.

Μόνον οἱ Ἕλληνες Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, οἱ ἐντρυφήσαντες εἰς τὰ ὑψηλὰ διδάγματα τῆς ἑλληνικῆς σοφίας, κατενόησαν βαθέως τὸ ἀπολυτρωτικὸν ἔργον τοῦ Χριστοῦ, τὸ ὑμνησαν εἰς ἀνωτέραν πόησιν, τὸ ἡρμήνευσαν εἰς ἔργα τέχνης, τὸ ἐξήγησαν εἰς πραγματείας βαθυτάτου νοήματος, τὸ κατωχύρωσαν εἰς ἀποφάσεις Οἰκουμενικῶν Συνόδων, τὸ διετύπωσαν εἰς κανόνας ὑψηλῆς ἠθικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς τάξεως καὶ οὕτω ἡ χριστιανικὴ ἀλήθεια, μεταβληθεῖσα εἰς

SÖREN KIERKEGAARD (1813 — 1855)

“Όταν περί τὸ τέλος τῆς πρώτης δεκαετηρίδος τοῦ αἰῶνος μας εὐρισκόμεν χάριν σπουδῶν ἐν Γερμανία, κῦμα ἐνθουσιασμοῦ ἠγέρθη διὰ τὸν μέγαν χριστιανὸν θεολόγον καὶ φιλόσοφον S. Kierkegaard, τοῦ ὁποῦ τοῦ συγγράμματα μεταφραζόμενα τότε εἰς ὅλας τὰς ξένας γλώσσας ἀπὸ τὴν δανικὴν ἐδημιούργουν σωστὴν ἀναταραχὴν εἰς τὰ λιμνάζοντα ὕδατα τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἰδίᾳ μεταξὺ τῶν νέων. Ἡ τετραγωνη λογικὴ του καὶ τὸ «ἦ, ἦ, » του, τὸ ὁποῖον ἐτίθετο καὶ τίθεται κατὰ τὸν ἴδιον ἀτεγκτον τρόπον, κατὰ τὸν ὁποῖον τὸ «ναί, ναί» καὶ «οὐ, οὐ» τοῦ Χριστοῦ εἰς κάθε ἀληθινὸν καὶ ὄχι συμβατικὸν (δηλ. ἐνσυνειδήτως ὑποκριτικὸν) χριστιανόν, προὐκάλει βίγη ἐνθουσιασμοῦ εἰς τοὺς «καθαροὺς τῆ καρδίᾳ» νέους, οἱ ὁποῖοι μακρὰν κάθε ὑπολογισμοῦ καὶ συμβιβασμοῦ ἄφηναν νὰ ὀδηγηθοῦν ἀπὸ τὸν χριστιανικὸν πραγματισμόν, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τοὺς φιλοσόφους καὶ θεολόγους τῆς σειρᾶς ἤχθη εἰς φιλοσοφικὸν σύστημα, μετὰ τὸ τῶρα εὐχρον καὶ τῆς μόδας ὄνομα τοῦ «ὑπαρξισμοῦ» (exstensialismus).

Τὴν 11ην Νοεμβρίου 1955 ἡ Δανία ἐορτάζει πανηγυρικῶς τὴν ἐκατονταετηρίδα ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ μεγάλου χριστιανοῦ τέκνου της, ὁ δὲ ἐορτασμός αὐτὸς λαμβάνει παγκόσμιον χαρακτήρα, διὰ τὸ ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον, τὸ ὁποῖον ἀπὸ τινων δεκαετηρίδων ἐπιδεικνύεται εἰς ὀλόκληρον τὸν πνευματικὸν κόσμον διὰ τὸ ἔργον τοῦ Kierkegaard, ὁ ὁποῖος σήμερον θεωρεῖται ὁ πατὴρ τῆς νεωτέρας θεωρίας καὶ σκέψεως τοῦ ὑπαρξισμοῦ.

βιώματα πνευματικά, εἰς ἱερὰν παράδοσιν, ἐθεμελίωσε τὴν κοινωνικὴν ζωὴν τοῦ ἑλληνικοῦ Ἔθνους, ἐγέννησεν ἥρωας καὶ μάρτυρας κατὰ τὴν ἱστορικὴν του πορείαν καὶ ἀπέβη πηγὴ ἐμπνεύσεως καὶ πάσης ὑψηλῆς δημιουργίας εἰς τὸν κόσμον.

Ἡ ἑλληνικὴ σοφία προπαρσεκεύασε τὸν κόσμον εἰς τὴν ἀποδοχὴν τοῦ Χριστιανισμοῦ, εἰς τὴν κατανόησιν τῶν μυστηρίων του καὶ τῶν ἀληθειῶν του, ἐντὸς τῶν ὁποίων εὐρίσκει τὸ νόημά της ἡ ζωὴ καὶ δικαιούνται αἱ ἐλπίδες τῶν πονεμένων ψυχῶν. Ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ σοφία, τῆς ὁποίας εἰς ἐκ τῶν κορυφαίων ἐκπροσώπων εἶναι καὶ ὁ Πυθαγόρας, θὰ λάμπη πάντοτε ὡς πρὸς τὴν προπαρσεκευὴν τῶν λαῶν πρὸς κατανόησιν τῶν μυστικῶν νοημάτων τοῦ κόσμου, πρὸς περαιτέρω βαθύτερας πνευματικὰς κατακτήσεις, ἡ δὲ Ἑλληνικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, τῆς ὁποίας οἱ Πατέρες προπαρσεκευάσθησαν διὰ τὸ ὑψηλὸν ἔργον των ἐντὸς τῆς ἑλληνικῆς σκέψεως, δὲν θὰ παύσῃ νὰ περιβάλλῃ μετὰ τιμὴν τὰ πνευματικὰ ἔργα τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος καὶ ἀπὸ τῆς σκοπιᾶς αὐτῆς ἡ Ἐκκλησία δύναται νὰ συνιστᾷ καὶ νὰ ἐπαινῇ τὸ πνεῦμα τοῦ σοφοῦ Πυθαγόρου, ὅπως καὶ τὰ πνεύματα τῶν μεγάλων σοφῶν τῆς ἀρχαιότητος, ὡς ὁ Σωκράτης, ὁ Πλάτων, ὁ Ἀριστοτέλης καὶ ἄλλοι.

† Ὁ Σάμου καὶ Ἰακάριας ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

Ἡ φιλοσοφία τοῦ Kierkegaard, ἔχουσα βαθυτάτας θεολογικὰς ἢ μᾶλλον χριστιανικὰς (δὲν εἶναι τὸ ἴδιον πρᾶγμα) ρίζας καὶ βασιζομένη κυρίως εἰς ἀκλονήτους χριστιανικὰς θρησκευτικὰς πεποιθήσεις, προσελκύει ἰδιαίτερος τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἀληθινῶν χριστιανῶν θεολόγων καὶ φιλοσόφων τῆς ἐποχῆς μας, οἱ ὁποῖοι εὐρίσκονται πρὸ τοῦ ἀλύτου προβλήματος τῆς σχεδὸν ἀπολύτου ἐξασθενήσεως τῆς ἐπιβολῆς τῆς χριστιανικῆς ἰδεολογίας εἰς τὴν καθημερινὴν καὶ κοινωνικὴν ζωὴν, ἀπ' αὐτῆς τῆς λεγομένης ἰθινοῦσης τάξεως, τῆς καὶ κυρίως διδούσης ἀφορμὴν εἰς φληναφήματα περὶ ἐκπτώσεως τῆς χριστιανικῆς θρησκείας καὶ ἰδεολογίας, ἐν ᾧ πρόκειται ἀπλῶς περὶ ἠθικῆς ἐκπτώσεως ἐκείνων, δι' οὓς ὑβρίζεται τὸ θεῖον ὄνομα.

Ὁ τονισμός ὑπὸ τοῦ Kierkegaard τῆς ἀξίας τοῦ καὶ μετὰ θάνατον ὑπάρχοντος ὑποκειμενικοῦ ἀτόμου καὶ τῆς θέσεως καὶ ἐλευθερίας αὐτοῦ οὐ μόνον ἔναντι τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ ἔναντι τοῦ Θεοῦ ἀποτελεῖ τὴν ἀφετηριὰν τῆς νεωτέρας φιλοσοφικῆς τάξεως τοῦ λεγομένου ὑπαρξισμοῦ, ὅστις, ὡς προκειμένου καὶ περὶ τῆς φιλοσοφίας τοῦ Πλάτωνος καὶ ἄλλων φιλοσοφικῶν συστημάτων κατὰ μεταγενεστέρην ἐξέλιξιν, ἐφθασεν ἐκφυλιζόμενος εἰς ὑλιστικὰς καὶ ἀρνητικὰς κατευθύνσεις: (γαλλικὸς ὑπαρξισμός).

Ὁ ἴδιος ὁ Kierkegaard ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ θὰ ἀνεγνώριζε τὴν ἐξέλιξιν ταύτην ὡς ἔχουσαν σχέσιν τινὰ πρὸς αὐτὸν καὶ τὴν θεωρίαν του, ἢ μᾶλλον τὴν πρᾶξιν τῆς ζωῆς του.

Διότι, ἐν ᾧ ὀμιλοῦμεν περὶ θεωρίας ἢ φιλοσοφίας τοῦ Kierkegaard, πρέπει εἶναι νὰ τονισθῇ, ὅτι αὐτὴ δὲν ὑφίσταται ὡς τι ἰδιαίτερον φιλοσοφικὸν σύστημα, ἐφευρεθὲν ἢ καταρτισθὲν ὑπ' αὐτοῦ, ἔστω καὶ ἂν οἱ σοφοὶ τῶν γραφείων ἐξάγουσι τοῦτο ἐκ τῶν συγγραμμάτων του.

Τοιοῦτό τι ὁ Kierkegaard θὰ ἐξελάμβανεν ὡς ὕβριν, διότι δὲν ἔγραφε διὰ νὰ παρουσιάσῃ, κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον, σύστημα φιλοσοφίας ἢ συστηματικὰ συγγράμματα, ἐπὶ ἐκζητήσει ἀκαδημαϊκῶν τίτλων, ἀλλὰ, ὅπως καὶ οἱ μεγάλοι διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας, καθ' ἣν εἶχε πνευματικὴν ἀνάγκην, διετύπου ἀπλῶς τὰ χριστιανικὰ του βιώματα ἐπὶ ἐμφάνισι τοῦ ἐσωτερικοῦ του κόσμου καὶ διαφωτισμῷ καὶ ἐξυπηρητήσει τῶν δι' οὓς ἔγραφεν. Εἰς τὴν ὄλην του συγγραφικὴν δρᾶσιν ὁ Kierkegaard ἤτο πεπεισμένος ἀπὸ τὴν παύλειον βεβαίωσιν, ὅτι «καὶ ἐὰν ἔχω προφητείαν καὶ εἰδῶ τὰ μυστήρια πάντα καὶ πάσαν τὴν γνῶσιν...ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν εἰμι» (Α' Κορινθ. ιγ' 2). Διὰ τούτων ἐνεφάνιζε τὴν κατὰ τὴν ἀντίληψιν του ἀτεγκτον χριστιανικὴν ἀποψιν, ἥτις βεβαίως ἠνόηλοι τοὺς συγχρόνους του συμβατικούς χριστιανούς καὶ ἐδημιούργει ἀναταραχὴν διὰ τῆς ἀνενοδοιάστου προβολῆς τῆς τεραστίας ἀντιθέσεως μεταξὺ ἀρχῆς καὶ πράξεως, ἢ μᾶλλον μεταξὺ ἀρχῆς καὶ κρατούσης πραγματικῆς καταστάσεως.

Ὁ Kierkegaard προσεπάθει νὰ ζῇ ὡς ὁ Παῦλος, οὐχὶ αὐτὸς ἀλλ' ἐν αὐτῷ ὁ Χριστὸς καὶ ἔσυρεν ὀλόκληρον τὴν γραμμὴν τῆς ἀνευ συμβιβασμοῦ συνεπειᾶς

τῆς πράξεως ἐκ τῆς σκέψεως καὶ ἐκεῖθεν ἔμπνεόμενος ἔγραφεν ἀκρατῆτως, διὰ τὴν φανερώση εἰς τοὺς ὑποκριτὰς τῆς ζωῆς τὴν ἀληθινὴν ὑπαρξίν τῶν ὡς ἐν πολλοῖς καὶ σήμερον καταπατουμένων ὑψηλῶν ἀρχῶν παρὰ τῶν δῆθεν ἀριστέων, ἀληθῶς δὲ ἐπιτηδείων τῆς ζωῆς, οἱ ὅποιοι γνωρίζουν νὰ κατακαλύπτουν ἐπιμελῶς καὶ ἀριστοτεχνικῶς τὰς ἀναξίας καὶ ἀνηθίους συμβατικὰς πράξεις τῶν.

Ὁ Kierkegaard, ἀκολουθῶν τὴν ὑπ' αὐτοῦ χαρακτηῖσαν ἀπαρέγκλιτον κατεύθυνσιν τῆς χριστιανικῆς ἰδεολογίας, ὄχι μόνον ἀντετίθετο, ἀλλὰ καὶ ἐπετίθετο κατὰ τῆς τότε κρατούσης φιλοσοφίας τοῦ Hegel καὶ ἐξῆρε τὴν ὑποκειμενικότητα τῆς ἀληθείας (κατὰ Lessing), ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Hegel τονιζομένην ἀντικειμενικότητά της, καὶ ἀπέκρουε τὴν ἐγγελιανὴν προσπάθειαν χωρισμοῦ τῆς σκέψεως ἀπὸ τῆς πραγματικῆς ζωῆς.

Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ἐγγελιανὴν ταύτην τάσιν, ἀλλὰ καὶ τὴν παλαιότεραν σωκρατικὴν φιλοσοφίαν τῆς «Ἀναμνήσεως» ὁ Kierkegaard ἐτόνιζε τὴν ἀξίαν τῆς σκέψεως καὶ τῆς «ἐπαναλήψεως» καὶ συνεπῶς τῆς ὑπάρξεως, τὴν στηριζομένην ἐπὶ τῆς πίστεως, τῆς ἐλπίδος καὶ τῆς ἀγάπης, αἱ ὅποια, ἐφ' ὅσον ἀποτελοῦν πραγματικότητα διὰ τὸ ἄτομον (καὶ ὄχι ὡς διὰ τοὺς πολλοὺς ἐντελῶς ἄνευ πραγματικῆς ἀξίας, διὰ τὰ συμφέροντα καὶ τὰς ἐπιδιώξεις τῶν, ὁρολογίαν), δημιουργοῦν ἐνθουσιασμὸν διὰ τὴν ἀληθινὴν χριστιανικὴν ζωὴν καὶ ὀδηγοῦν μακρὰν παντὸς συμβιβασμοῦ καὶ ὑπολογισμοῦ πρὸς τὰς κατευθύνσεις τῆς καθαρῶς χριστιανικῆς ἀτομικῆς ζωῆς. Ὁ Kierkegaard διέκρινε τὴν θρησκείαν γενικῶς, τὴν ὁποίαν ἐχαρακτήριζεν ὡς ἀπλοῦν εὐσεβῆς συναίσθημα, ἀπὸ τὴν ἀληθινὴν ὑπερφυσικὴν θρησκείαν, τὸν Χριστιανισμόν, ὁ ὅποιος αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν εἶναι τὸ ἀπόλυτον «παράδοξον», τὸ ὁποῖον σώζει.

Ὁ Kierkegaard ἐγεννήθη τὴν 5ην Μαΐου 1813 εἰς Κοπεγχάγην, ἔβδουμον καὶ τελευταῖον τέκνον πλουσίου ἐμπόρου, ὅστις ἐνωρὶς ἀφῆκε τὸ ἐμπόριον καὶ ἠσχολήθη μὲ τὴν φιλοσοφίαν, εἰς τὴν ὁποίαν εἰσήγαγε καὶ ἐχειραγώγησε τὸν νεαρὸν υἱὸν του.

Ὁ ἴδιος ὁ πατὴρ προεφῆτευσεν ἐνωρὶς τὴν περίεργον φιλοσοφικὴν ἐξέλιξιν τοῦ υἱοῦ του. Εἰς τὸ σχολεῖον καὶ τὸ Πανεπιστήμιον ἔκαμε λαμπρὰς σπουδὰς, διεκρίνετο ὁμως ἔκτοτε διὰ τὴν ἀπομονωτικὴν ἀπέναντι τῶν συσπουδαστῶν του τάσιν. Ἀκολουθῶν ἐπιθυμίαν τοῦ πατρὸς του μᾶλλον ἢ ἰδίαν κλίσιν, ἐσπούδασε θεολογίαν καὶ, ἐνωρὶς διαθέτων ἄφθονα ὑλικά μέσα, διῆγε μᾶλλον κοσμικὴν ζωὴν, ἥτις ὁμως δὲν τὸν ἀπεμάκρυνε τῆς πνευματικῆς του ἐνασχολήσεως ἢ τῆς ἀναπτύξεως τῆς ἀτομικῆς του σκέψεως.

Αἱ δι' ἐσωτερικῆς συγκεντρώσεως ἐνισχυόμεναι πεποιθήσεις του τὸν ὠδήγησαν εἰς κρίσιν θρησκευτικὴν μὲ βάσιν πάντοτε τὴν ἀπόλυτον πίστιν του. «Ὁ ἰδεολογικός του σύνδεσμος μὲ τὴν Regina Olsen καὶ ἡ ἀπότομος διάλυσις τῶν ἀραβῶνων του (ἐπικειμένων τῶν γάμων των) ἀποτελεῖ ἄλλην ἀφορμὴν ἐκσπάσεως βαθείας θρησκευτικῆς κρίσεως καὶ περαιτέρω ἐξελίξεως τῆς λίαν ἐνωρὶς τερματισθείσης βραχυτάτης ζωῆς του. Παρὰ ταύτην ὁ Kierkegaard ἀνεδέχθη ὁ

πολυγραφώτερος Δανὸς συγγραφεὺς καὶ ἐπέμεινε σκληρῶς διὰ τῆς προϊούσης ἐμβαθύνσεως εἰς τὸν ἑαυτὸν του εἰς τὴν σπουδὴν τοῦ ἀτόμου καὶ καθώρισε ἢ μᾶλλον ἐπεβεβαίωσε τὴν ἀξίαν του, ἥτις ἐγκραταί, ἐναντι τοῦ κρατούντος ἐγωῖσμοῦ καὶ τῆς ματαιοδόξου αὐτοπεποιθήσεως, εἰς τὴν ταπείνωσιν, ἥτις εἶναι ἢ μόνη ἐλπιδοφόρος ἀντίκρουσις τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς πραγματικῆς σωτηρίας. Ὡς μόνον φάρμακον ἐναντι τῆς ψευδοῦς ζωῆς ὁ Kierkegaard προῦβαλε τὴν σωκρατικὴν «εἰρωνίαν», ἀλλ' οὐχὶ ὑπὸ σατυρικὴν μορφήν καὶ ἔννοιαν, ἀλλ' ἀριστοτελικὴν «χάριν» ἐπὶ προκλήσει διαφωτισμοῦ τῶν ἀγνοούντων καὶ πλανωμένων. Ἡ πίστις εἰς τὴν χριστιανικὴν ἀποκάλυψιν εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐρμηνευθῇ ἱκανοποιητικῶς διὰ τοῦ ὀρθοῦ λόγου, ἀποτελεῖ παράδοξον καὶ ἀκριβῶς τὸ *credo quia absurdum est* εἶναι ἢ ἀληθινὴ διέξοδος. Ἔτσι ὁ Kierkegaard ἀντίκρουσεν εἰς ὅλον τὸ βάθος καὶ πλάτος τῆς τὴν χριστιανικὴν θέσιν καὶ τὰς συνεπείας της, ἀδιαφόρως ἂν αὐτὸ τὸν ὠδήγησεν εἰς κατὰ μέτωπον ἐπίθεσιν κατὰ τοῦ κρατούντος ὑποκριτικοῦ κοινωνικοῦ καθεστῶτος, τὸ ὁποῖον εἶχεν ὡς προϋπόθεσιν καὶ συνέπειαν τὴν ἐπικράτησιν τῆς ἐπιπολαιότητος εἰς τὴν καθημερινὴν ζωὴν καὶ—ὁ χεῖριστον—τὸν «ἀποχριστιανισμόν» τῆς Ἐκκλησίας, ἢ ὁποία, οὕσα κρατικὴ ὀργάνωσις, ἔχασε τὰ ἀληθινὰ στοιχεῖα τῆς ὑπάρξεώς της καὶ τὴν δόξαν τῆς μεγάλης της ἀποστολῆς.

Ἡ ἄνευ οὐσιαστικῆς ἐπιβολῆς κρατικῆς Ἐκκλησίας ἐθίγη, οὐχὶ δὲ σπανίως ἐξήγειρεν ἐναντίον του καὶ αὐτὸν τὸν ἀφελῶς-πιστεύοντα ὄχλον. Τὰς ὀχλώδεις ταύτας ἐπιθέσεις ἀπέφευγεν ὁ Kierkegaard διὰ τῆς ἀποχωρήσεώς του εἰς τὴν ἐξοχὴν τοῦ δάσους τοῦ Grib εἰς τὰ βόρεια τῆς Seeland, εἰς τὸ λεγόμενον «σπίτι τῶν ὀκτῶ δρόμων», ὅπου σήμερον ἐγείρεται τύμβος ἀναμνηστικός τοῦ μεγάλου ἐρημίτου τῆς ζωῆς.

Ἡ ἀντίθεσις καὶ πολεμικὴ του πρὸς τὴν κρατικὴν ἐκκλησίαν δὲν ἦτο ποσῶς πολεμικὴ κατὰ τῆς Ἐκκλησίας αὐτῆς καὶ τῆς θρησκείας, διότι ἦτο κατὰ πάντα ἀγνὸς χριστιανός, ἀλλὰ κατὰ τῆς ἐκφυλισθείσης ἐκδηλώσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ διὰ τὴν ἠθικὴν τυχὸν κατάπτωσιν τινῶν ἐκ τῶν ἰθυόντων αὐτῆν, τῶν ὁποίων οὐδέποτε ἔθιγε τὴν ἀτομικὴν ζωὴν, καὶ τὴν ἀνοχὴν τῆς καθιερωμένης κρατικῆς ἐπικυριαρχίας. Ἡ διοικουσα Ἐκκλησία δὲν ἀντελήφθη τὰς ἀγνάς προθέσεις του καὶ ὁ πόλεμος ἐξερράγη ἀμφοτέρωθεν σφοδρὸς, χωρὶς αὐτὸ ὁμως νὰ τὸν ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τὴν πραγματικὴν του πίστιν.

Ἐν μέσῳ τοῦ ἀγῶνος τούτου, ἐξηνητημένος ἀπὸ τὴν ἐργασίαν καὶ τὴν ἐσωτερικὴν ἀναστάτωσην ἐκ τῆς συνεχοῦς σκέψεως, διὰ τὰ μεγάλα προβλήματα τῆς ζωῆς, τὴν ἀφῆκεν εἰσέτι νέος, τὴν 11ην Νοεμβρίου 1855.

Θὰ ἦτο ἀδύνατον εἰς ὀλίγας γραμμάς καὶ νὰ διαγράψῃ κἄν κανεὶς τὴν φιλοσοφίαν τοῦ Kierkegaard, ἥτις, ὡς ἐλέχθη ἀνωτέρω, καὶ οὐσιαστικῶς δὲν ὑφίσταται ὡς σύστημα, ἀλλὰ θὰ εἶναι ἀρκετὸν, ἂν ἀπὸ τοῦ πάρεργον αὐτὸ σημείωμα θὰ κινήθῃ τὸ ἐνδιαφέρον διὰ τὴν μεγάλην αὐτῆν προσωπικότητα τῆς σκέψεως καὶ τῆς θαρραλέας ἀντικρούσεως τῆς χριστιανικῆς πραγματικότητος, ἐπὶ ἐνισχύσει τῆς προσπαθείας

Η Β' ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΠΡΟΣΗΛΥΤΙΣΜΟΥ*

Καθορίσαντες εἰς τὰ προηγούμενα τί ἐννοοῦμεν προσηλυτισμὸν ἐν κακῇ ἐννοίᾳ καὶ σημειοῦντες, ὅτι ἡ λέξις αὕτη δὲν δύναται πλέον νὰ χρησιμοποιηθῆ εὐκόλως, τοῦλάχιστον ἐν τῇ ἑλληνικῇ γλώσσῃ, ἐν καλῇ ἐννοίᾳ, σημειοῦμεν ἐν τοῖς ἐφεξῆς σημεία τινὰ τοῦ ὑπομνήματος, ὅπερ ὑπεβάλαμεν πρὸς διασάφισιν τῆς πραγματικότητος, ἣν εἶχομεν ὑπ' ὄψιν μας ἐξετάζοντες τὰ κατὰ τὸν προσηλυτισμὸν ἐν Ἑλλάδι.

Ἐν πρώτοις, ἐσημείωσαμεν, ὅτι, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 1 τοῦ νέου Συντάγματος, «ἡ λατρεία πάσης ἀνεγνωρισμένης θρησκείας ἀσκεῖται ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ νόμου», ἀλλ' ἀπαγορεύεται ὁ προσηλυτισμὸς καὶ ἡ ἀνάμιξις εἰς τὰς ἐσωτερικὰς ὑποθέσεις τῆς ἐπικρατοῦσης Θρησκείας. «Ὅθεν ἐν Ἑλλάδι ἐπικρατεῖ πραγματικῇ ἀνεξιθρησκείᾳ καὶ ἀληθῆς ἐλευθερία, ἐφ' ὅσον πᾶσαι αἱ γνωσταὶ Ἐκκλησίαι καὶ θρησκ. σύλλογοι δύνανται νὰ ἐπιτελῶσιν ἀκωλύτως τὰ τῆς λατρείας των (π. χ. καὶ οἱ ὀπαδοὶ τῆς Χριστ. Ἐπιστήμης). Ὁ νόμος ὁ προστατεύων τὴν ἀλευθέραν ἀσκησιν τῆς λατρείας οὐδὲν ἄλλο ἀπαιτεῖ, εἰ μὴ μόνον τήρησιν τῆς τάξεως καὶ μὴ διακήρυξιν ἀρχῶν ἀντικειμένων πρὸς τὰς θεμελιώδεις ἀρχὰς ὑπάρξεως τοῦ Κράτους. Π. χ. ἡ ἀρνησις τῆς ἐκτελέσεως τῆς στρατιωτικῆς θητείας καὶ ἐν γένει τῶν ὑποχρεώσεων τῶν πολιτῶν δὲν δύναται ν' ἀφίση τὸ Κράτος ἀδιάφορον.

Τὸ γεγονός τῆς κρατοῦσης ἐν Ἑλλάδι ἀπολύτου ἐλευθερίας πιστοποιεῖται ὄχι μόνον ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι αἱ ξένοι Ἐκκλησίαι ἀσκοῦσι τὰ τῆς λατρείας των, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ἐτέρου γεγονότος, ὅτι ὁ Ἕλλην ὀρθόδοξος δύναται νὰ μεταβαίνει ἀκωλύτως εἰς ξένους ναοὺς ν' ἀκροᾶται τοῦ κηρύγματος καὶ πειθόμενος ἐκ

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 217.

ἀναζωογονήσεως τῆς συνειδήσεως πρὸς τὴν ὑπεύθυνον ἀξίαν τῆς ὑπάρξεως, διὰ τῆς ἐξυψώσεως τοῦ (χριστιανικοῦ) ἀτόμου εἰς τὴν κατὰ Χριστὸν θέσιν του καὶ ζωῆν.

Τοῦτο εἶναι δυνατόν μόνον ἐφ' ὅσον ὑφίσταται πραγματικῇ χριστιανικῇ συνείδησις, βασιζομένη εἰς τὸ τρίγωνον τῆς πίστεως, τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἐλπίδος, δι' οὗ καὶ μόνου δύναται νὰ ὀδηγηθῆ τις εἰς ἀληθινὴν μετάνοιαν καὶ νὰ ἐπιτύχῃ δικαίωμα ἐπὶ τῆς πραγματικῆς πάλιν καὶ ὄχι ἐπὶ τῆς συμβατικῆς («ἐγὼ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή», Ἰωάν. ιδ' 6 καὶ «ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ κἂν ἀποθάνῃ ζῆσεται», Ἰωάν. ια' 25) ζωῆς. Αὕτη εἶναι ἡ μόνη ὁδὸς καὶ μέθοδος ἀληθινῆς ἐξυψώσεως τῆς χριστιανικῆς ιδεολογίας.

Ἐναντία τούτου βίωσις ὀδηγεῖ ἀσφαλῶς καὶ θετικῶς εἰς τὴν ὑποκειμενικὴν χρεωκοπίαν τῆς ἀπλῶς ἀδομένης χριστιανικῆς ιδεολογίας, ἣ διὰ τὴν ὁποίαν ἐν τῇ φαινομενικῇ ζωῇ ἀσυδοσία θά εἶναι πρόσκαιρος, ὅσον καὶ ἡ σημερινὴ ἀτομικὴ ζωή.

ΑΜΙΑΚΑΣ Σ. ΑΛΙΒΙΖΑΤΟΣ

τοῦ δημοσίου κηρύγματος ν' ἀλλάζῃ δόγμα καὶ ἔχω ὁ ἴδιος προσωπικὸν παράδειγμα φίλου μου ἀλλάξαντος πίστιν πρὶν ἢ γνωρίσω τοῦτον. Ἐχομεν ὁμῶς καὶ ἄλλην μίαν ἀπόδειξιν τοῦ γεγονότος τῆς κρατοῦσης ἐλευθερίας, ὅτι οὐδεὶς ποτε Ἕλλην ὀρθόδοξος ἐδιώχθη διὰ τὴν ἀλλαγὴν δόγματος καὶ θά ἤρκει — τοῦτο ἐλέχθη προφορικῶς — νὰ κατονομάσωμεν πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ἐγένοντο προτεστάνται ἢ ρωμαιοκαθολικοί, διὰ νὰ ἀποδειχθῆ τοῦ λόγου τὸ ἀσφαλές. Ἀλλὰ καὶ τὸ γεγονός, ὅτι ἐπιτρέπεται εἰς ἐκκλ. τάγματα τῆς Δύσεως ἢ ἄλλας ὁργανώσεις νὰ ἰδρύνουν σχολεῖα Μέσης Ἐκπαιδεύσεως μαρτυρεῖ ἐπίσης περὶ τῆς κρατοῦσης παρ' ἡμῖν ἐλευθερίας, δεδομένου ὅτι ἐπιτρέπεται νὰ φοιτῶσιν εἰς αὐτὰ ὀρθόδοξοι, ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐκμάθωσι τὰς τρεῖς κυρίας ξένας γλώσσας.

Τί δὲ νὰ εἴπωμεν — πρέπει νὰ προσθέσωμεν σήμερον — περὶ τῆς ἀνοχῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ἐναντι τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, ἣ ὁποία ἔχει ἐν Ἀθήναις λατῖνον ἐπίσκοπον μὴ ἀνεγνωρισμένης ἐπισκοπῆς ὑπὸ τὸν πομπώδη τίτλον «Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν»; Ἀλλὰ πρέπει νὰ προσθέσωμεν καὶ τὴν τελευταίαν ἀπόδειξιν περὶ τοῦ γεγονότος τῆς κρατοῦσης ἐλευθερίας, ὅτι δηλαδὴ ἡ ἑλληνικὴ διοίκησις καὶ ἡ Ἀστυνομία Ἀθηνῶν μετέχουν ἐπισήμου τελετῆς τῆς Ἀγ. Δωρεᾶς τῆς ἐν Ἀθήναις Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας, ἣ ὁποία, ἐν ᾧ ἐν ταῖς αὐστηρῶς ρωμαιοκαθολικαῖς χώραις μόλις ἀνέχεται εἰς καλῶς κεκλημένους χάρους τὴν ἀσκησιν ὀρθοδόξου λατρείας (π. χ. ἐν τῇ ἐν Ἰσπανίᾳ πρεσβείᾳ, ἐν Ν. Ἀμερικῇ), ἐνταῦθα ὁργανώνει λιτανεῖαν, διακόπτουσαν τὴν κυκλοφορίαν ἐν τῇ ὁδῷ Πανεπιστημίου (Βενιζέλου) καὶ Σταδίου ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν Ἀρχῶν, αἱ ὁποῖαι δὲν γνωρίζουν, ὅτι ὁ ρωμαιοκαθολικὸς ἐπίσκοπος καὶ ὁ οὐνίτης εἶναι ἀνεκτοὶ διότι στηρίζονται καὶ εἰς τὴν ὑποστήριξιν τῶν ξένων πρεσβειῶν ἀπὸ πολλῶν δεκαετηρίδων. Ταῦτα ὑπερβαίνουν τὰ ὅρια τῆς καλῶς νοουμένης ἀνεξιθρησκείας.

Ἄλλ' ἂς ἔλθωμεν εἰς τὸ ἕτερον ζήτημα, ὅπερ εἶναι οὐσιωδέστατον, τ. ἔ. τὰ παραδείγματα τί εἶναι προσηλυτισμὸς, οὐτινος τὸν ὄρισμὸν ἐδώκαμεν εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον.

Ἐν Ἑλλάδι ἐξεδόθη βιβλίον ὑπὸ τὸν τίτλον Κύριλλος ὁ Λουκάρις († 1638) συγγραφεὺς του εἶναι ὁ Πρόεδρος τῆς Γεν. Συνόδου τῆς Ἑλληνικῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας Δρ. Θ. Ἐν αὐτῷ ὁ σ. ἐπιχειρεῖ οὐχὶ ἀπλῶς ν' ἀποδείξῃ, ὅτι ἡ ἐν ἔτει 1629 ἐπ' ὀνόματι τοῦ Λουκάρεως ἐκδοθεῖσα λατινιστὶ Ὁμολογία πίστεως, τοῦ μεγάλου Κρητὸς Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, εἶναι γνησία, ἀλλ' ὅτι ἀναμφιβόλως ὁ εἰρημένος Πατριάρχης ὑπῆρξε καλβινιστῆς.

Ὁ ὑποσημειούμενος — προσέθετα —, ὡς ἐκκλησιαστικὸς ἱστορικός, δὲν εἶναι ἐναντίον τῆς γνησιότητος τῆς *Konfessio* τοῦ Λουκάρεως, τούναντίον μάλιστα θεωρεῖ ταύτην ὡς πρᾶξιν «πολιτικὴν» τοῦ αὐιδίμου Πατριάρχου, δυναμένην νὰ ἐρμηνευθῆ ἐκ τῶν περιστάσεων, ὑφ' ἃς ἐτέλει ἡ Ὀρθοδοξία, παλαιόσα κατὰ τῶν μηχανορραφιῶν τῆς παπικῆς Αὐλῆς,

τῶν Ἰησοῦιτῶν καὶ τῶν ὑπὸ τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ Βατικανοῦ Δυνάμεων. Ἄλλ' ἐνταῦθα δὲν πρόκειται περὶ τούτου: Τὸ καίριον σημεῖον εἶναι, ἐὰν ἐπετρέπετο ὁ συγγραφεὺς, ὁ ὅσον ὑψηλὴν θέσιν ἔχων μεταξύ τῶν Ἑλλάδι προτεσταντῶν, νὰ μὴ σημειώσῃ— ὑπάρχει ὑποχρέωσις ἐκ τῆς κειμένης νομοθεσίας — τὴν δογματικὴν του θέσιν. Ὁ εἰρημένος ὄχι μόνον εἰς τὸν τίτλον, ἀλλ' οὐδὲ εἰς σημείον τι τῆς πραγματείας του ἀνεφερέ τι περὶ τῆς δογματικῆς του τοποθετήσεως. Εἶναι τοῦτο εἰλικρινὲς καὶ εὐαγγελικόν; Τίς δύναται ν' ἀμφισβητήσῃ, ὅτι ὁ Ἕλληνας ὀρθόδοξος ἐπισκέπτῃς τῶν βιβλιοπωλείων, ὁ ἀναγινώσκων τὴν ἐπιγραφὴν Κύριλλος Λούκαρις ὑπὸ τὰδε διδάκτορος τῆς Θεολογίας, δύναται νὰ ὑποθέσῃ ὅτι τὸ βιβλίον ἐγράφη οὐχὶ ὑπὸ ὀρθοδόξου ἀλλ' ὑπὸ ἑτεροδόξου; Ταῦτα λέγων, οὐδαμῶς ἐπιθυμῶ νὰ ψέξω τὰς ἑλληνικὰς Ἀρχάς, διότι ἐπέτρεψαν τὴν κυκλοφορίαν βιβλίου μὴ φέροντος τὰς νομίμους ἐνδείξεις. Ἡ κρατοῦσα ἐν Ἑλλάδι ἐλευθερία δὲν θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ βλαφθῇ ἀπὸ τὴν πάταξιν τοιούτων παρεκτροπῶν. Ὁ σ. πάντως σκοπίμως δὲν προσέθεσε τ' ἀνωτέρω στοιχεῖα, ἵνα 1) παραπλανήσῃ τοὺς ἀγοραστάς, 2) ἵνα ἐπὶ τοὺς μὴ θεολογικῶς μεμορφωμένους, ἀλλὰ πάντως διανοούμενους, Ἕλληνας ἀσκήσῃ ῥοπήν τινα, παριστῶν τὸν μέγαν Ἕλληνα Πατριάρχην καὶ πατριώτην ὡς κρυπτοκαλβινιστὴν καὶ ἄρα ἀρνητὴν τῆς Ὀρθοδοξίας, ἐν ᾧ ἦτο ἡ κορυφὴ τῆς Ὀρθοδοξίας. Ταῦτα ἐχαρακτήρισα ὡς ἔμμεσον ἀπόπειραν προσηλυτισμοῦ.

Ἄλλὰ προσήγαγον καὶ ἕτερον παράδειγμα. Ὁ ἀείμνηστος λίαν συντηρητικὸς ὑπεργήρως πρόεδρος τοῦ «Παρνασσοῦ» Ἰππ. Καραβίας († 1954) ἠρνήθη νὰ παραχωρήσῃ τὴν αἴθουσαν τοῦ Συλλόγου εἰς σωματεῖον, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Σύλλογος Χριστιανικῆς Διαφωτίσεως» (τὴν αἴτησιν ὑπέγραψον οἱ Λαλιώτης καὶ Κωνσταντινίδης), διότι μετὰ τὴν πρώτην διάλεξιν ἐπληροφορήθη, ὅτι ὁμιλητὴς ἦτο ὁ ἴδιος ὁ ἀνωτέρω μνημονεύμενος συγγραφεὺς. Διατί ἠρνήθη; Τὸ ἀνωτέρω σημεῖον τοῦ εἰσαγωγικοῦ σημειώματός μου προὐκάλυψε μέγαν θόρυβον εἰς τὰ παρασκήνια, δεδομένου ὅτι οἱ ἐνδιαφερόμενοι εἶχον κοινολογήσει κυρίως τὸ σημεῖον τοῦτο, μαρτυροῦν, κατὰ τὴν κρατοῦσαν ἐν ταῖς ἀγγλοσαξωνικαῖς χώραις ἀντίληψιν, ἔλλειψιν ἐλευθερίας. Τὸ κείμενον δὲν εἶχον προφθάσει νὰ παραδώσω ἑλληνιστὶ εἰς τοὺς συναδέλφους, ὥστε νὰ ἀναγνώσωσι τὰς ἀπόψεις μου ἐν τῷ συνόλω των.

Ἄλλ' ἄς ἔλθωμεν εἰς τὰ γεγονότα, τὰ ὁποῖα ἐρμηνεύουν διατὶ δὲν ἐδόθη ἡ αἴθουσα¹, χωρὶς ὁ ὑποσημειούμενος νὰ ἔχη εὐθύνην τινὰ ἢ νὰ θέλῃ νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἀρνήσιν ὡς τὴν μόνην λύσιν εἰς τὸ τεθὲν διὰ τῆς γνώσεως τῆς 1ης διαλέξεως πρόβλημα.

1ον) Οἱ αἰτοῦντες δὲν ἔδωκαν τὸ ὄνομα τοῦ ὁμιλητοῦ, παρὰ μόνον τὴν προτεραίαν. 2ον) Δὲν ἔδωκαν τὴν ιδιότητα αὐτοῦ. Ὅτι ὁ ἀείμνηστος Πρόεδρος κα

1. Ἡ αἴθουσα ἐξητήθη διὰ 3 διαλέξεις, ὧν ἡ 2α θὰ ἐγένετο τὴν 6ην Ὀκτωβρίου καὶ ἡ 3η τὴν 3ην Νοεμβρίου 1953. Ὁ ὑποσημειούμενος ἀνέλαβε τὴν Γεν. Γραμματεῖαν τοῦ «Παρνασσοῦ» τὴν 1ην Σεπτεμβρίου 1954.

ὁ διευθύνων τὸ Γραφεῖον μέχρι τῆς α' διαλέξεως ἐνόμιζον, ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ὀρθοδόξου συλλόγου καὶ ὀρθοδόξου ὁμιλητοῦ. Τώρα, διατὶ οἱ εἰρημένοι, ὁ σύλλογος καὶ ὁ ὁμιλητὴς, δὲν ἔδωκαν τ' ἀνωτέρω στοιχεῖα καθίσταται φανερόν. Ἄλλὰ νομίζω, ὅτι εἶναι εὐεξήγητον διατὶ οἱ ἰθύνοντες τὸν «Παρνασσόν» δὲν ἔδωκαν περαιτέρω τὴν αἴθουσαν. Ἐθεώρησαν, 1ον) ὅτι ἐξηπατήθησαν καὶ 2ον) ὅτι ἕνας σύλλογος ἀρχαῖος, στενῶς συνδεθεὶς μετὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἐθνους δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ διευκολύνῃ ἔμμεσον προσηλυτισμὸν. Ἀναμφιβόλως ὅμως θὰ ἦτο δυνατόν νὰ δοθῇ καὶ ἄλλη λύσις, ἐπιτρεπομένης τῆς ἐνοικιάσεως τῆς αἰθούσης μετὰ δημοσίαν γνωστοποίησιν τῆς ιδιότητος τῶν αἰτούντων καὶ τοῦ ὁμιλητοῦ. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἡ ἑλληνικὴ ἀστυνομία ἐξησφάλισε τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἀκώλυτον ἀνάγνωσιν τῶν ὁμιλιῶν εἰς θέατρον τῆς πρωτευούσης.

Καὶ τὸ παράδειγμα τοῦτο μαρτυρεῖ, ὅτι ὑπάρχει ἐλευθερία τῆς θρησκείας ἐν Ἑλλάδι καὶ ὅτι αἱ ἀπόπειραι ἔμμεσου προσηλυτισμοῦ δὲν μετέβαλον τὴν πολιτικὴν τοῦ Κράτους.

Ἄμεσος προσηλυτισμὸς, βεβαίως, εἶναι φαινόμενον περισσότερον σπάνιον· αἱ δὲ κρατικαὶ ὑπηρεσίαι δὲν δίδουν στοιχεῖα ἐπὶ τοῦ παρόντος. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι ὡς ἄμεσον προσηλυτισμὸν δυνάμεθα νὰ χαρακτηρίσωμεν τὴν προσπάθειαν ἐκμεταλλεύσεως τῆς δυστυχίας ἢ διανοητικῆς καὶ θεολογικῆς ἀνεπαρκείας ἀτόμου τινὸς ἢ οἰκογενείας πρὸς ἀλλαγὴν τῆς πίστεως. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ νόμος ἀπηγόρευσε τὰς παροχὰς ἀπ' εὐθείας ὑπὸ ξένων Ἐκκλ. Ὄργανώσεων. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τὴν πρόσληψιν ὀρφανῶν τέκνων προερχομένων ἐκ μικτῶν γάμων.

Ταῦτά εἰσιν ἐπαρκῆ διὰ νὰ δικαιολογήσουν τὴν γνώμην, καθ' ἣν εἶναι ἐπείγουσα ἀνάγκη, ὅπως αἱ Χριστιανικαὶ Ἐκκλησίαι, καὶ μάλιστα αἱ Ἐκκλησίαι—Μέλη τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, ἐκδώσωσιν ἀπόφασιν¹, ὅτι κάθε προσηλυτισμὸς, εἴτε ἄμεσος εἴτε ἔμμεσος, ἀπαγορεύεται, δεδομένου ὅτι δηλητηριάζει τὰς σχέσεις μεταξύ τῶν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν. Ἡ χριστιανικὴ ἱεραποστολὴ ἔχει νὰ ἐκπληρῶσῃ μίαν καὶ μόνην ἀποστολήν, νὰ φέρῃ τὸ φῶς τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ εἰς τοὺς μὴ εἰσέτι δεχθέντας τὸν Χριστιανισμὸν λαούς. Ἡ στατιστικὴ τοῦ 1947 λέγει ὅτι, ἐν ᾧ οἱ μὴ χριστιανοὶ τῶν ἐθνικῶν λατρειῶν ἀνῆρχοντο εἰς 1.377.000.000, οἱ χριστιανοὶ ἀνῆρχοντο μόλις εἰς 718.000.000, ἦτοι εἰς κάθε 3 κατοίκους τῆς γῆς περίπου οἱ 2 εἶναι ἀκόμη μακρὰν τοῦ Εὐαγγελίου.

Δὲν εἶναι, ἀρά γε, οἱ εὐγλωττοὶ αὐτοὶ ἀριθμοὶ μίαν διαρκῆς ὑπόμνησιν καὶ παρόρησιν πρὸς τὰς Ἐκκλησίας, ὅπως συγκεντρώσωσι πάσας τὰς δυνάμεις τοῦ Χριστιανισμοῦ διὰ τὴν ἐκχριστιάνισιν τῶν πολλῶν ἑκατοντάδων ἑκατομμυρίων εἰδωλολατρῶν; Ἰσχύει

1. Ἡ ἑλληνικὴ Ἀντιπροσωπεῖα ὑπέβαλε τὴν πρότασιν, ἢ ὅποια πρέπει νὰ ἐξετασθῇ ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς. Πότε;

πάντοτε τὸ λόγιον τοῦ Κυρίου, «ὁ μὲν θερισμὸς πολλὸς οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι» (Ματθ. θ', 37).

Ἐν συναφείᾳ πρὸς τὰς σκέψεις ταύτας καὶ τὴν ἀξίωσιν τῆς ἡμετέρας «Καθολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας», περὶ αὐστηρᾶς ἀπαγορεύσεως τοῦ προσηλυτισμοῦ, ἀμέσου ἢ ἐμμέσου, μεταξὺ τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν, ὑπέμνησα τοὺς λόγους τῆς δηλώσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου εἰς τὸ δογματικὸν συνέδριον τῆς Lund. «Ὁφείλετε νὰ σέβεσθε τὴν ἡμετέραν Ἐκκλησίαν, καὶ πρὸ πάντων νὰ καταδικάζετε ἐν τῇ συνειδήσει σας οἰανδήποτε τάσιν προτεσταντικῶν ὁμάδων νὰ ἀποπειρῶνται προσηλυτισμὸν ἐντὸς τῶν κόλπων τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. Ὁφείλετε, τόσο προφορικῶς, ὅσον καὶ ἐγγράφως, νὰ ἀντιτάσσεσθε ἐναντίον τοῦ προσηλυτισμοῦ, ὡς πράξεως ἀντιχριστιανικῆς. Ἐὰν ὁ προσηλυτισμὸς μεταξὺ χριστιανῶν δὲν παύσῃ, τότε εἶναι δυνατὸν νὰ προκληθῇ μῖσος μεταξὺ τῶν. Τοῦτο θὰ ἐσήμαινε καταστροφὴν διὰ κάθε προτεσταντικὴν κίνησιν». Ἐν τέλει ὑπεμνήσθη, ὅτι θὰ ἦτο περιττὸν ἴσως νὰ λεχθῆ, ὅτι ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας ἐκάστου λαοῦ ὑπάρχει τόση ἐργασία διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἀρχῶν τοῦ Εὐαγγελίου εἰς τὴν ζωὴν, ὥστε διὰ τὴν ἰκανοποιητικὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς θ' ἀπεροφῶντο βλαίαι αἱ ὑπάρχουσαι χριστιανικαὶ δυνάμεις. Ταῦτα ἐθεώρησα πρέπον νὰ σημειώσω, ὡς οὐσιώδη διὰ τὸ ζήτημα, ὅπερ τόσο ζωηρῶς ἀπασχολεῖ τὴν δημοσίαν γνώμην τῆς Ἑλλάδος καὶ ὡς ἐκ τούτου τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Κυβέρνησιν τῆς Ἑλλάδος.

* *

Διὰ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ ζητήματος τοῦ προσηλυτισμοῦ ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Β' Γεν. Συνελεύσεως τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου ἐν Evanston Illinois παρατηροῦμεν τὰ ἑξῆς. Οἱ ἐν Ἑλλάδι Εὐαγγελικοὶ, καὶ δὴ ὁ ἡγούμενος τῆς «Ἑλληνικῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας», εἶχον πρότερον δημιουργήσει τὴν ἀντίληψιν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ (ιδεὲ ἀρθρον τοῦ Καθηγητοῦ Ἀμ. Ἀλιβιζάτου ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀρνοῦνται καὶ τὴν Ἑλλάδα») ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ», ὅτι ἐν Ἑλλάδι ὑφίσταται διωγμὸς τῶν Εὐαγγελικῶν, ἐν ᾧ πράγματι ἐπρόκειτο περὶ ἐσφαλμένων τινῶν ἐνεργειῶν τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν ἐν τῇ περιορισμένῃ περιοχῇ τῆς Κατερίνης (νομὸς Πιερίας). Ἴνα τονώσωσιν τὴν ἄποψιν τοῦ διωγμοῦ οἱ ἄνθρωποι τῆς Ἑλληνικῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας εἶχον δηλώσει, ὅτι δὲν θὰ μετάσχῃ δι' ἀντιπροσώπων (delegate) εἰς τὴν Β' Γεν. Συνέλευσιν τοῦ Π. Σ. Ε. τοῦ Evanston, ἀλλὰ μόνον διὰ παρατηρητοῦ (observer). Τοῦτο θ' ἀπετέλει διαμαρτυρίαν διὰ τοὺς δῆθεν διωγμοὺς ἐν Ἑλλάδι. Κατὰ τὰς σχετικὰς ὅμως συζητήσεις, αἵτινες διεξήχθησαν εἰς τὰ παρασκήνια καὶ εἶτα ἡμιεπισήμως μεταξὺ ἐπιτροπῆς ὀρισθείσης ὑπὸ τῆς Γεν. Συνελεύσεως καὶ τοῦ κ. Ἀμ. Ἀλιβιζάτου, ὁ τελευταῖος ἐδήλωσε ῥητῶς ἐξ ὀνόματος τῶν Ἑλλήνων ἀντιπροσώπων, ὅτι ἐὰν οἱ ὑπεύθυνοι τῆς Γεν. Συνελεύσεως ἤθελον ἀποδεχθῆ τὴν κατὰ τοιοῦτον τρόπον ἐκδη-

λουμένην διαμαρτυρίαν διὰ τοὺς δῆθεν διωγμοὺς, τότε θὰ ἠναγκάζετο ἡ Ἀντιπροσωπεία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος νὰ ἀποχωρήσῃ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως. Ὅθεν μετὰ τινὰς ἡμέρας ἐνεφανίσθη ὁ κ. Χατζηαντωνίου, ὡς ἀντιπρόσωπος ἄνευ ἄλλης συζητήσεως. Ἄνωτέρω ἀνεφέρθη, ὅτι ἡ Γεν. Συνέλευσις ὤρισεν ἐπιτροπὴν πρὸς συζήτησιν τοῦ θέματος τῶν δῆθεν διωγμῶν ἐν Ἑλλάδι, τοῦτο δὲ συνέβη, διότι οἱ «Ἑλλήνες Εὐαγγελικοὶ» (;), εἶχον τόσον δηλητηριάσει τὰ πνεύματα διὰ τῆς διανομῆς φυλλαδίων περὶ τῆς ἐν Ἑλλάδι καταστάσεώς των, ὥστε, ὡς ὀρθῶς παρατηρεῖ ἡ πρὸς τὴν Ἰ. Σύνοδον ὑποβληθεῖσα κοινὴ ἔκθεσις, «κατ' ἰδίαν ἠρωτώμεθα τί συμβαίνει ἐν Ἑλλάδι μετὰ τοὺς Εὐαγγελικοὺς».

Ἠκολούθησαν συζητήσεις μεταξὺ, ἀφ' ἑνός, τῶν καθηγητῶν Ἀμ. Ἀλιβιζάτου, Γ. Κονιδάρη καὶ Ἀρχιμ. Κοτσῶνη, εἰς οὓς προσετέθησαν εἶτα οἱ καθηγηταὶ Κ. Μπόνης, Δ. Μωραΐτης καὶ Μᾶρκος Σιώτης, καί, ἀφ' ἑτέρου, τῆς τριμελοῦς ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης ἐκ τῶν, ἐπισκόπου Sherring, πρεσβ. Maxwell καὶ ἑνός τρίτου, οὗτινος δὲν ἐνθυμούμαι τὸ ὄνομα. Κατὰ τὰς συναντήσεις ταύτας ἠγωνίσθημεν ἐναντίον τῆς κακοήθους διαδόσεως περὶ διωγμῶν ἐν Ἑλλάδι. Ἡ ἄποψις ἡμῶν ἐγένετο ἀποδεκτὴ καὶ τοιουτοτρόπως εἰς τὴν τελικὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς, τὴν ἀναγνωσθεῖσαν εἰς τὴν Γεν. Συνέλευσιν, οὐδεὶς λόγος ἔγινε περὶ διώξεως τῶν Εὐαγγελικῶν ἐν Ἑλλάδι, ἐν ᾧ ἀντιθέτως ἐγένετο εὐρὺς λόγος διὰ τὰς διώξεις τῶν προτεσταντῶν, ἐν Ἰσπανίᾳ, ἐν Κολομβίᾳ (Ν. Ἀμερικῇ) ὑπὸ τῶν ρωμαιοκαθολικῶν. Ἀτυχῶς ὅμως δὲν ἐγένετο λόγος οὔτε περὶ τοῦ θέματος τοῦ ἀθεμίτου προσηλυτισμοῦ, ἦτοι περὶ καταδίκης αὐτοῦ μεταξὺ χριστιανῶν, κατὰ τὴν ρητὴν ἀπαίτησιν τῆς τε Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Ἐν τῇ ἐπιτροπῇ ὅμως συνεφωνήθη, ὅπως ἀπὸ ἑλληνικῆς πλευρᾶς γίνῃ εἰσήγησις πρὸς τοὺς Ὑπουργοὺς Παιδείας καὶ Προεδρείας τῆς Κυβερνήσεως, ἵνα ἐπιλύσῃ τὸ ζήτημα τῆς ἀνεγέρσεως ναοῦ τῶν Εὐαγγελικῶν ἐν τῇ Μητροπόλει Κίτρους, εἰς ἴδιον οἰκόμενον ἐξευρισκόμενον ἐν ἀνάγκῃ δι' ἀνταλλαγῆς, ὑπὸ τὸν ρητὸν ὅρον ὅτι τὸ μέγεθος τοῦ ναοῦ θὰ εἶναι ἀνάλογον πρὸς τὰς ἀνάγκας των καὶ οὐχὶ ἐντὸς συν-οικίας ὀρθοδόξων. Αἱ εἰσηγήσεις ἐγένοντο, ἀλλ' ὁ γράφων δὲν δύναται ν' ἀσχοληθῇ μετὰ λεπτομερείας θέματος ἀφορῶντος τὰς ἀτελῶς ὀργανωμένας κρατικὰς ὑπηρεσίας.

Ἐν τέλει, πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς ἀνέπτυξεν ἐνώπιον τῆς Γεν. Συνελεύσεως μελέτην τοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον, «Αἱ σύγχρονοι προστριβαὶ ἐν τῷ κόσμῳ καὶ ἡ ἐν Χριστῷ ἐνότῃ», ἐν ᾗ ἔψεξε μετὰ δριμύτητα ἐκφράσεως τὸν ἀσκούμενον μεταξὺ τῶν ὀρθοδόξων προσηλυτισμὸν καὶ ἐξῆρε τὸ γεγονός, ὅτι ὁ ἀθέμιτος προσηλυτισμὸς παραβιάπτει οὐ μόνον τὴν συνεργασίαν ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν προσέγγισιν τῶν Ἐκκλησιῶν.

(Συνεχίζεται)

ΓΕΡ. Ι. ΚΟΝΙΔΑΡΗΣ
Καθηγητῆς τῆς Θεολογίας
τοῦ Ἀθηνῶν Πανεπιστημίου

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ

Εἰς ἄλλο ἄρθρον τῆς [σειρᾶς ταύτης] εἶδομεν εἰς τί συνέβαλεν ἡ Ἐκκλησία εἰς τὴν ἐτοιμασίαν τοῦ Ἀγῶνος. Σήμερον θὰ ἐκτιμήσωμεν κατ' ἀξίαν τὴν συμβολὴν τῆς εἰς τὴν ἑλληνικὴν Ἐπανάστασιν. Ἡ συμβολὴ δ' αὕτη ὑπῆρξε θετικὴ, διὰ τῆς ἐνόπλου συμμετοχῆς ἱερωμένων ἀνδρῶν εἰς τὸν Ἀγῶνα, καὶ ἠθικὴ, διὰ τῆς θυσίας πολλῶν κορυφαίων ἱερωμένων πρὸς ἐκφοβισμόν τῶν ἐπαναστατησάντων ραγιαδῶν.

Ὁ Σουλτάνος ἐγνώριζε ποῖον μέγαν ρόλον διεδραμάτιζε τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ αἱ τοπικαὶ Ἐκκλησίαι καὶ πόσον ἀπέραντος ἦτο ἡ ἐπιβολὴ τῶν ἐπὶ τῶν ὑποδούλων. Διὰ τοῦτο, εὐθὺς ὡς ἐγνώσθη ἡ ἐπανάστασις εἰς τὴν Μολδοβλαχίαν ἐζήτησεν ἀπὸ τὸ συνένοχον Φανάρι νὰ τὴν ἀποκηρύξῃ δι' ἀναθεματισμοῦ τῶν πρωταιτιῶν. Ὁ Γρηγόριος ὁ Ε', ὁ ὁποῖος ἐπατριάρχευε καὶ ἦτο γνώστης τῶν αἰτίων τῆς ἐκδηλωθείσης ἀνταρσίας, ὑπεχρεώθη ν' ἀναθεματίσῃ τὸν Ὑψηλάντην καὶ τοὺς συνεργάτας του. Ὑπῆρξαν ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι τὸν κατέκριναν διὰ τοῦτο, ἀγνοοῦντες ἀφ' ἐνὸς μὲν ὅτι ὁ πατριάρχης, ὡς ἐθνάρχης, ἔπρεπε νὰ φεισθῇ τοῦ ἀόπλου ποιμνίου του τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς Μικρασίας ἰδίᾳ, εἰς βάρος τοῦ ὁποίου θὰ ἐξέσπων, εἰς περίπτωσιν ἀρνήσεώς του, οἱ Τοῦρκοι. Καὶ ἐξ ἄλλου, ὅτι πράξεις καταναγκαστικαὶ οὐδεμίαν ἠδύνατο νὰ ἔχουν ἀνασταλτικὴν ἀξίαν, ἐπομένως ὅτι δὲν ἐζημιώθη ἡ Ἐπανάστασις ἀπὸ τοὺς ἀφορισμοὺς αὐτοὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Ὅπως καὶ ἂν ἔχη τὸ πρᾶγμα, ὁ Γρηγόριος ὁ Ε' ἐπλήρωσε μὲ τὸ ἀκριβώτερον τίμημα τὴν πράξιν ταύτην, ὅταν τὴν 10ην Ἀπριλίου τοῦ 1821 ἀπηγγονίζετο ὡς προδότης ὑπὸ τῶν μουσουλμάνων εἰς τὴν μεσαίαν Πύλην τοῦ Πατριαρχείου, ἡ ὁποία ἔκτοτε παραμένει κλειστή. Δὲν πρέπει νὰ λησμονῆται, ὅτι τὸν ἅγιον ἄνδρα ἠκολούθησαν εἰς τὸ μαρτύριον καὶ τινες τῶν συνοδικῶν ἀρχιερέων, μεταξύ τῶν ὁποίων ὁ λόγιος Δωρόθεος ὁ Πρώτος, Χῖος, καὶ ὁ πρῶην Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Κύριλλος ὁ Ἀδριανουπολίτης, ἄνθρωποι ὁμοίως λόγιος.

Πρὸς ἐκφοβισμόν τῶν Κρητῶν ἐπαναστατῶν ὑπεχρεώθη ἡ Σύνοδος τῆς ἐν Κρήτῃ Ἐκκλησίας νὰ τοὺς ἀναθεματίσῃ, τοῦτο δ' ἐπραξέ βιασθεῖς ὁ μητροπολίτης Γεράσιμος Παρδάλης, ἀλλὰ ταχέως καὶ αὐτὸς καὶ οἱ ἄλλοι ἀρχιερεῖς ἐκρεμάσθησαν ἢ ἐσφάγησαν μετὰ πολλῶν προϋχόντων καὶ διδασκάλων, καθὼς καὶ ἡγουμένων τῶν Μονῶν. Ὁ διάκονος Ζαχαρίας, ὁ ὁποῖος μετέφερε τοὺς ἀφορισμοὺς εἰς τὰ Σφακιά, ἔμεινε μὲ τοὺς ἐπαναστάτας καὶ ἀπέβη ὁ ἐνεργότατος μέρος εἰς τὰς ἐθνικὰς συνελύσεις ἔχων Ζαχαρίας Πρακτικίδης.

Τὴν αὐτὴν τύχην εἶχεν εἰς τὴν μακρυνὴν Κύπρον ὁ μητροπολίτης Κυπριανός, ὁ ἡγούμενος τοῦ Κύκκου καὶ πολλοὶ κληρικοὶ καὶ πρόκριτοι. Καὶ ἡ μὲν Κύπρος ἦτο δυνατὸν νὰ ἐκφοβισθῇ, ὅχι ὅμως καὶ ἡ Κρήτη, ἡ ὁποία ἔμεινε ἐν ἐπανάστασει μέχρι τοῦ 1830. Πολλῶ μᾶλλον τὰ μέτρα ταῦτα δὲν ἐτελεσφόρησαν εἰς τὸν Μοριά, ὅπου οἱ ἀρχιερεῖς τῆς Πελοποννήσου ἐκλήθησαν εἰς Τριπολιτσᾶν καὶ ἐφυλακίσθησαν καὶ φθειριώτες καὶ πεινῶντες καὶ βασανιζόμενοι ἀπέ-

θανον, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, πρὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς πόλεως. Ἀνάλογα πράγματα ἐγίναν εἰς βάρος τοῦ Κλήρου καὶ καθ' ὅλην τὴν Ἑλληνικὴν Βαλκανικὴν. Ἐπλήρωσε λοιπὸν ὁ Κλῆρος διὰ τὸν λαόν, ἀλλ' οὐχὶ ἄνευ λόγου οὐδ' ἄνευ ἀποτελέσματος. Τὸ μαρτύριον τῶν ἀρχιερέων, ἰδίᾳ τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ε', ἐζήψε τὰ πνεύματα καὶ ἐδημιούργησε τὰ ἀντίθετα ἀπὸ τὰ προσδοκώμενα, οἱ ἐξεγερθέντες ἐπολεμοῦσαν ὑπὲρ Πίστεως πρῶτον καὶ ἔπειτα ὑπὲρ Πατρίδος. Ἀπὸ ἄλλης ἀπόψεως, εἶναι γνωστὸν, ὅτι πολλοὶ κληρικοὶ ἦσαν μεμυημένοι εἰς τὰ τῆς Φιλικῆς Ἐταιρίας καὶ ἐπροπαγάνδισαν τὴν ἐκρηξίν τοῦ Ἀγῶνος, συνετέλεσαν εἰς τὴν ἐξάπλωσίν του, ὑπῆρέτησαν διὰ τῶν ὅπλων ἢ καὶ ἀπέθανον δι' αὐτόν. Ἀρκεῖ ν' ἀναφέρω ἐδῶ τὸν περιβόητον παπᾶ Φλέσσαν, δηλαδὴ τὸν ἀρχιμανδρίτην ἢ δικαῖον Γρηγόριον, τὸν πεσόντα εἰς τὸ Μανιάκι, ἄνδρα εὐφάνταστον καὶ ἐνθουσιώδη, πνευματικὴν πυρίτιδα, ἡ ὁποία ἀνετίναξε τὴν ἀδράνειαν καὶ τὴν ἀμφιβολίαν τοῦ δουλεύοντος Ἔθνους. Ἄλλος μάρτυς τῆς ἐλευθερίας, συμπαθῆς εἰς τὴν ποίησιν διὰ τὰ νιάτα του καὶ τὸν παλληκαρισμὸν τοῦ θάνατον, εἶναι ὁ Ἀθανάσιος Διάκος, ὁ ὁποῖος ἐσουβλίσθη εἰς τὴν Ἀλαμάναν ἀνήμερα τοῦ Ἀγίου Γεωργίου. Ὁ Διάκος, ὅπως πολλοὶ ἄλλοι κληρικοὶ, εἶχεν ἀποβάλλει τὸ ράσον χάριν τοῦ Ἀγῶνος. Πλὴν τοῦ Πρακτικίδου, ὑπεθυμίζω ἐδῶ δὺ ἀκόμη Κρητὰς καλογηρούς, οἱ ὁποῖοι ἐσήμαναν πολὺ κατὰ τὴν ἐπανάστασιν: Τὸν Νεόφυτον, Οἰκονόμου τοῦ Σινᾶ, Γενικὸν Γραμματέα τῆς Διοικήσεως ἐν Κρήτῃ, τὴν ψυχὴν τοῦ ἀγῶνος τῆς μεγαλονήσου, ἄνδρα λόγιον, τοῦ ὁποίου ἡ ζωὴ καὶ ἡ δράσις πρέπει νὰ μελετηθοῦν. Καὶ τὸν Κριτοβουλίδην, τὸν συγγραφέα τῶν ἀπομνημονευμάτων τοῦ Ἀγῶνος.

Ἐρχόμεθα τώρα εἰς τοὺς δράσαντας ἀρχιερεῖς. Πρῶτον πρέπει νὰ θέσωμεν τὸν εὐλογησάντα τὴν σημαίαν τοῦ ἀγῶνος εἰς τὴν Ἁγίαν Λαύραν, τὸν Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανόν, πέριξ τοῦ ὁποίου συνεκεντρώθησαν οἱ ἄνδρες τῆς φρονήσεως καὶ τῆς δυνάμεως, οἱ στρατιωτικοὶ καὶ τὰ τζάκια, προκειμένου νὰ ἀποφασίσουν τὴν ἐπανάστασιν τοῦ Μοριά.

Κατόπιν πρέπει νὰ ἐνθυμηθῶμεν τοὺς ἀρχιερεῖς, οἱ ὁποῖοι ποικιλοτρόπως ἔδρασαν κατὰ τὴν Ἐπανάστασιν, προσενεγκόντες στρατιωτικὰς καὶ πολιτικὰς ὑπηρεσίας, διοικήσαντες ὑπουργεῖα, προστάντες ἢ ὑπῆρετήσαντες. Ἐξ αὐτῶν ἀναφέρω ἐδῶ τὸν Ταλαντίου Νεόφυτον, τὸν Ἀνδρούσης, τὸν Βρεσθῆνης, τὸν Ἱερισσοῦ, τὸν Εὐδοκιάδος, τὸν Ἀρδαμερίου, τὸν Ρωγῶν. Ὁ τελευταῖος οὗτος, ὁ Ρωγῶν Ἰωσήφ, ἐκουβαλοῦσε λάσπην καὶ χαλίγια διὰ νὰ ἐνισχύῃ τὴν ντάμπιαν τοῦ Μεσολογγίου. Ὁ Ἀρδαμερίου Ἰγνάτιος ἐνίσχυε τὸν ἀγῶνα τῆς Γραμπούσης, ὅπου ὑπὸ δυσμενεστάτας συνθήκας ἐκλείσθη μὲ εὐαρίθμους στρατιωτικούς, διὰ ν' ἀναζωπυρώσουν τὸν ἀγῶνα τῆς Κρήτης.

Ἄλλ' ἡ βίβλος τιμῆς τῶν κληρικῶν τοῦ Ἀγῶνος εἶναι ἀπέραντος. Διότι δὲν εἶναι μόνον οἱ ἀναφερθέντες οἱ πολεμήσαντες καὶ συντελέσαντες εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ Ἀγῶνος. Οὔτε μόνον αἱ προσωπικαὶ δυνάμεις τοῦ Κλήρου προσεφέρθησαν, διότι καὶ αἱ περιουσίαι τῶν μοναστηριῶν καὶ τὰ ἀφιερῶματα τῶν ναῶν, κτὰ τὰ χειρόγραφα καὶ τὰ βιβλία, διὰ νὰ κατασκευα-

ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΝ ΕΛΕΥΘΕΡΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΙ (*)

Τὸ νέον καθεστῶς εἶναι πλέον ἢ αὐτονομία, εἶναι ἀνεξαρτησία ἂν μὴ de jure, ὅμως de facto.

Ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος Βασίλειος εἶναι συμπαθεστάτη φυσιογνωμία ἐν τῷ αἰθιοπικῷ Κλήρῳ. Διακρίνει αὐτὸν ἀγαθότης καρδίας, καλωσύνη καὶ ἐνθερμος ζῆλος ὑπὲρ τῆς Αἰθιοπικῆς Ἐκκλησίας. Ποιμαντορική του μέριμνα εἶναι ἡ πνευματική, ἡ ἠθική καὶ ἡ κοινωνική πρόοδος τῆς Ἐκκλησίας. Καίτοι ἀνήκει εἰς τὴν παλαιάν γενεάν, ὅμως εἶναι φιλοπρόοδος. Καθ' ὅλην τὴν ἐθνικὴν περιπέτειαν ἠκολούθησε τὸν Αὐτοκράτορα, ὡς λευίτης πιστὸς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, εἰς τὴν χώραν καὶ τὸν Αὐτοκράτορα. Ἐξεπροσώπει τὸ ἀδάμαστον φρόνημα τοῦ αἰθιοπικοῦ Κλήρος ἐναντι τοῦ κατακτητοῦ. Ὑπερήφανος εἶναι ὁ αἰθιοπικὸς Κλήρος, διότι ἔδωκεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ εἰς τὴν πατρίδα νεομάρτυρας. Οἱ ἐπίσκοποι Πέτρος καὶ Μιχαὴλ καὶ αἱ ἐκατόμβαι τοῦ Δέβρα Λιβανὸς καὶ Μεναγκασσᾶ ἀποτελοῦν τίτλους τιμῆς καὶ ὑπερηφανείας διὰ τὴν Αἰθιοπικὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸν αἰθιοπικὸν λαόν.

Ὅτε ἐκηρύχθη ὁ ἀπελευθερωτικὸς ἀγὼν, ὁ τότε Ἀββᾶς Βασίλειος ἠκολούθησε τὸν Αὐτοκράτορα εἰς τὸ πεδίου τῶν μαχῶν. Ὡς ἄλλοτε ὁ Ἀαρὼν εἶχε τὰς χεῖρας ὑψωμένας πρὸς οὐρανὸν ἐν προσευχῇ ὑπὲρ τοῦ κατὰ τῶν Ἀμαλικιτῶν πολεμοῦντος Μωϋσέως, οὕτως ὁ Ἀββᾶς Βασίλειος εἶχεν ὑψωμένας πρὸς τὸν

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 225.

σθοῦν οἱ κάλυκες τῶν σφαιρῶν, τὰ πάντα διετέθησαν ὑπὲρ τοῦ Ἀγῶνος. Τόσον οἱ μοναχοί, ὅσον οἱ ἔγγαμοι κληρικοὶ εἶχον τὴν αὐτὴν ψυχολογίαν μὲ τὸ πλῆθος, διότι ἦσαν λαὸς οἱ ἴδιοι, τέκνα τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τὰ ἴδια τῆς τὰ σπλάγγνα. Βεβαίως, μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἡ Ἐκκλησία ὑπέστη ζημίαν, αἱ ἐπισκοπαὶ περιορίσθησαν, τὰ περισσότερα μοναστήρια ἐκλείσθησαν, ἐπῆλθε πτωχεία καὶ στέρησις καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ Κλήρου ἠλαττώθη. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐσήμανε οὐδὲν πρὸ τοῦ μεγάλου δώρου τῆς Ἐλευθερίας, τὸ ὅποιον ἀπέκτησεν ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς διὰ τῆς κατοχυρώσεως μιᾶς μικρᾶς ἀνεξαρτητοῦ ἐστίας, ὀρμητηρίου πρὸς ἀπελευθέρωσιν καὶ τῶν ἀπομεινάντων ὑποδούλων.

Τὸ μέγα τοῦτο δῶρον συνεπληρώθη βραδύτερον διὰ τῆς αὐτονομίσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, χάριν τῆς ὁποίας εὐρέθησαν ἀντιμέτωποι δύο μεγάλοι μορφαὶ τοῦ Ἀγῶνος: ὁ Κωνσταντῖνος Οἰκονόμος ὁ ἐξ Οἰκονόμων, ὁ μέγιστος τῶν Ἑλλήνων θεολόγων τῶν τελευταίων αἰώνων, καὶ ὁ Θεόκλητος Φαρμακίδης, ὁ ὁποῖος καὶ ὑπερίσχυεν. Οὕτως ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία ἀπηλλάγη ἀπὸ τὴν αἰσχύνῃ τῆς ἀγοραπωλησίας τῶν θρόνων καὶ τῆς ὑποταγῆς εἰς ἀλλόθρησκον ἡγεμόνα, ὁ ὁποῖος ἐξητέλιζε τὸν θεσμὸν καὶ παρέλυε τὴν δρᾶσιν τῆς.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Β. ΤΩΜΑΔΑΚΗΣ
Καθηγητῆς τῆς Βυζαντινῆς Φιλολογίας
τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

οὐρανὸν τὰς χεῖρας ὑπὲρ τοῦ τότε κατὰ τοῦ κατακτητοῦ πολεμοῦντος Αὐτοκράτορος. Αὐτὸς ἠύλογησε τὴν σημαίαν τῆς ἀπελευθέρωσεως εἰς τὰ σύνορα τῆς Αἰθιοπίας, ὅτε ὁ Αὐτοκράτωρ ἀνεπέτασεν αὐτὴν ἐν Ὁμέδλα.

Τὴν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα πίστιν του καὶ ἀφοσίωσίν του ἠύλογησεν ὁ Θεός. Ὅτε δὲ ἦλθεν ἡ ὥρα, ἀνεβίβασεν αὐτὸν εἰς τὸν θρόνον τῆς Αἰθιοπικῆς Ἐκκλησίας ὡς πρῶτον Ἀρχιεπίσκοπον τῆς ἐλευθέρας Ἐκκλησίας.

Ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος ἔχει βαθεῖαν συναίσθησιν τῆς ἀποστολῆς του καὶ τῶν εὐθυνῶν, τὰς ὁποίας ἐπωμίζει αὐτὸν τὸ νέον ἐκκλησιαστικὸν καθεστῶς. Πιστεύει εἰς τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ, ἥτις «ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται» (Β' Κορ. 9,12).

Ἐχων τὴν ὑποστήριξιν τοῦ Αὐτοκράτορος ἐπελήφθη μετὰ ζήλου τῆς ὁργανώσεως τῆς Αἰθιοπικῆς Ἐκκλησίας. Ἔχει περὶ αὐτὸν 13 ἐπισκόπους. Γνωρίζει τὸ εὐαγγελικόν: «οὐ βάλλουσι νέον οἶνον εἰς ἀσκούς παλαιούς.... ἀλλὰ νέον οἶνον εἰς νέους ἀσκούς καὶ ἀμφότεροι συντηροῦνται» (Ματθ. 9,17).

Φροντὶς του εἶναι νὰ δημιουργήσῃ νέα στελέχη διὰ τὴν διοίκησιν τῆς ἀναγεννωμένης Ἐκκλησίας τῆς Αἰθιοπίας. Προσπαθεῖ νὰ δημιουργήσῃ νέον Κλήρον, συγχρονισμένον μὲ τὴν λοιπὴν αἰθιοπικὴν νεολαίαν, ἡ ὁποία ἐξελίσσεται ἀλματωδῶς εἰς ὅλα τὰ στάδια τῆς μορφώσεως.

Ἐκτὸς τῆς ὑψηλῆς ὑποστηρίξεως, τῆς ὁποίας ἀπολαύει, ἔχει μετὰ τῶν συνεργατῶν του, ὡς δεξιάν του χεῖρα, τὸν Θεοφιλέστατον ἐπίσκοπον Χάραρ κ. Θεόφιλον. Φιλοδοξεῖ νὰ δώσῃ εἰς τὴν Αἰθιοπικὴν Ἐκκλησίαν τὴν ἐμπρέπουσαν εἰς αὐτὴν θέσιν μετὰ τῶν ἀρχαίων ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν.

Πρὸς τοῦτο ἔχει τὰ μέσα· ἔχει τὸν ζῆλον· ἐπὶ πᾶσι δέ, ἔχει τὴν πνοὴν τοῦ δημιουργοῦ τῆς ἐλευθέρας Ἐκκλησίας τῆς Αἰθιοπίας, τοῦ Αὐτοκράτορος Χάιλε Σελάσιε Α'.

Ἡ μετὰ 1600 ἔτη ἐλευθέρᾳ γενομένη Ἐκκλησία τῆς Αἰθιοπίας εἶναι ἐν ἐκ τῶν λαμπρῶν ἔργων τοῦ Αὐτοκράτορος τούτου.

Μὲ βαθεῖαν εὐγνωμοσύνην θὰ ἐνθυμοῦνται αὐτὸν αἱ ἐπερχόμεναι γενεαί, ὡς ἐνθυμοῦνται μὲ εὐγνωμοσύνην αἱ χριστιανικαὶ Ἐκκλησίαι τὸ ὑπὲρ αὐτῶν ἔργον τοῦ Μ. Κωνσταντῖνου. Ἡ Ἀνατολικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία τιμᾷ τὸν Μ. Κωνσταντῖνον, ὡς Ἰσαπόστολον. Μήπως δὲν ἐμπρέπει εἰς τὸν Αὐτοκράτορα Χάιλε Σελάσιε Α' ἀνάλογος τίτλος τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας Του;

Ἡ ἐνώπιον τοῦ Αὐτοκράτορος προσφώνησις τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου Ἀβούνα Βασιλείου.

Μεγαλειότατε

Ἐγὼ τὸ προνόμιον πρὸ παντὸς νὰ δοξάσω τὸν Παντοδύναμον Θεόν, διότι μὲ ἀνέδειξε πρῶτον Αἰθιοπα Ἀρχιεπίσκοπον, διὰ τῆς ὀλοκληρώσεως τῆς κυριαρχίας ἐν τῇ Αἰθιοπικῇ Ἐκκλησίᾳ.

Ἡ Αἰθιοπία, ἥτις ἀπολαύει τῆς φήμης, ὅτι εἶναι ἐκ τῶν πρώτων ἐκχριστιανισθέντων ἐθνῶν, ἔφθασεν εἰς τὴν ὑψηλὴν ταύτην θέσιν διὰ τοῦ συνδυασμοῦ τοῦ

ύλικού και πνευματικού πλούτου της. Ὁν τρόπον ἡ ἠθική δύναμις ἐνισχύει τὴν σωματικὴν ἀσθένειαν, οὕτως αἱ πνευματικαὶ καὶ ὕλικαι δυνάμεις συμπληροῦσιν ἀλλήλας.

Ἡ Αἰθιοπία διετήρησε συνεχῆ τὴν πίστιν της εἰς τὴν Παλαιὰν μέχρι τῆς Νέας Διαθήκης. Ἡ εἰς τὸν Θεὸν ἀφοσίωσις αὕτη εὐνοϊκῶς τηρεῖται, τόσον παρὰ τῆς Ἐκκλησίας, ὅσον παρὰ τῆς Πολιτείας.

Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῶν εὐσεβῶν Βασιλέων Ἀβραχᾶ καὶ Ἀτσαβᾶ ὁ πυρσὸς τοῦ χριστιανικοῦ φωτὸς ἐκρατήθη ὑψηλὰ ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Φρουμεντίου. Συνεπεία τούτου ὁ Φρουμέντιος, ὡς πρωτοπόρος τῆς κινήσεως, ἐπεκλήθη Πυρσοφόρος. Οὕτως ὁ Φρουμέντιος εἶναι Ἀπόστολος, εὐρὼν τὸν αἰθιοπικὸν λαὸν ἐξόχως ἠτοιμασμένον πρὸς ἀποδοχὴν τῆς διδασκαλίας τοῦ Εὐαγγελίου.

Ὁμοίως τὰ ὀνόματα τῶν Βασιλέων Ἀβραχᾶ καὶ Ἀτσαβᾶ συνεδέθησαν μετὰ τὸ φῶς, ἀφ' ὅτου τὸ φῶς τοῦ Εὐαγγελίου ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῶν εἰσέδυσεν εἰς τὴν χώραν.

Ἄλλοτε δὲ ὁ δυνάστης Κανδάκης τῆς Βασιλίσσης, ὁδοιπὸρος πρὸς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἐπίστευσεν εἰς Χριστόν, κατὰ τὴν προφητικὴν ῥῆσιν, καίπερ οὐδέποτε εἶδεν Αὐτόν. Οὕτως ἡ Αἰθιοπία ἐδειξε σταθερὰν πίστιν κατὰ τὸ λόγιον: «Μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες».

Ἀφ' ὅτου ἡ Αἰθιοπία ἀντὶ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἀπεδέχθη τὴν Καινὴν, ἐπανειλημμένως ἡ Κυβέρνησις ἤξιωσε τὸ δικαίωμα νὰ ἔχη Ἀρχιεπισκοπον καὶ Ἐπισκόπους Αἰθίοπας.

Ὅπως δὴποτε ὅμως, ἐφ' ὅσον δὲν εἶχεν ὠριμάσει ὁ χρόνος, ἡ Αἰθιοπικὴ Ἐκκλησία διετέλει ὑπὸ τὴν ἐκ παραδόσεως διοίκησιν. Ἐπὶ τινα δὲ καιρὸν, ὅτε ἐπῆλθον δυσμενεῖς περιστάσεις, ἐξηκολούθησε τὸ ἔργον της, δι' Αἰθίοπος Ἐπισκόπου θεοπροβλήτου. Ἐπὶ παραδείγματι ὁ Μέγας Ἀπόστολος Ἀβούνα Τακλαχαῦμανῶτ ὑπῆρξεν Αἰθίοψ Ἐπίσκοπος θεοπροβλήτος διὰ τὴν Θεσιν.

Ἀναπολῶν τὸν βίον τοῦ Ἀβούνα Τακλαχαῦμανῶτ, ἐνθυμοῦμαι τὴν εἰς τὴν πρόοδον τῆς Αἰθιοπικῆς Ἐκκλησίας συμβολὴν τοῦ προκατόχου τῆς Ὑμ. Αὐτοκρατορικῆς Μεγαλειότητος, τοῦ Αὐτοκράτορος Γκοῦνο Ἀμλάκ· ἐπὶ πλεόν οὐδέποτε θὰ λησμονήσῃ ἡ Αἰθιοπικὴ Ἐκκλησία τὰς λαμπρὰς ὑπηρεσίας, αἷς προσέφεραν εἰς αὐτὴν οἱ Αἰθίοπες ἡγεμόνες.

Συγκρινόμενου τοῦ ἔργου σας πρὸς τὸ τῶν προκατόχων Σας, Δαυὶδ καὶ Σολομῶντος, ἡ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Αἰθιοπίας ὑπηρεσία Σας προέχει, ἔχει διαρκὴ ὑπεροχὴν. Εἰς τὴν ὑπομονὴν καὶ ἐπιμονὴν τῆς Ὑμ. Μεγαλειότητος ὀφείλεται, τὸ ὅτι ἡ Αἰθιοπικὴ Ἐκκλησία ἐξησφάλισε τὰ δικαῖά της, χωρὶς νὰ κοποῦν οἱ ἐν τῷ πνευματικῷ βασιλείῳ ὑφιστάμενοι δεσμοί.

Λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος: «Δι' ὑπομονῆς τρέχωμεν τὸν προκειμένον ἡμῖν ἀγῶνα». Ἀκολουθοῦσα τὸ σύνθημα τοῦτο ἡ Ὑμ. Μεγαλειότης ἐπέδειξεν ἐν τῷ κατορθώματι τούτῳ θαυμασίαν ὑπομονήν.

Καθὼς εἶπεν ὁ Θεὸς πρὸς τὸν Ἀβραάμ: «Μὴ φοβοῦ, ἐγὼ ὑπερασπίζω σου, ὁ μισθός σου πολὺς ἔσται

σφόδρα», οὕτως ὁ Θεὸς διὰ τὴν μεγαλοφυχίαν Σας ἱκανοποίησε τὴν φιλοδοξίαν Σας.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἀναμνησκόμεθα τῶν Αἰθιόπων μαρτύρων τοῦ πνεύματος, τῶν Ἐπισκόπων Πέτρου καὶ Μιχαήλ, οἵτινες ἐθυσίασαν τὴν ζωὴν των, κατὰ τὴν περίοδον τῆς κατοχῆς τῆς Χώρας ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ, μετὰ ψυχραιμίαν, οὐδεμίαν κάμνοντες διάκρισιν μεταξὺ ζωῆς καὶ θανάτου, ἡδύτητος καὶ πικρίας, δυσφορήτων ἢ φορητῶν. Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς πρὸς τὴν Αἰθιοπικὴν Ἐκκλησίαν ὑπηρεσίας Ὑμῶν καὶ συνειδησιν ἔχοντες τοῦ βραβείου τῆς θυσίας, ἐξετέλεσαν τὸ καθήκον των.

Ἐνθυμούμεθα τὴν πρόσκλησιν ἡμῶν εἰς τὰ Ἀνάκτορα κατὰ τὴν 22 Ἰουλίου 1948, μετὰ τὴν χειροτονίαν τῶν Αἰθιόπων Ἐπισκόπων. Ἡ Ὑμ. Μεγαλειότης εἶπε τότε τὰ ἐξῆς: «Πρέπει νὰ συμβαδίσῃ τὸ μεγαλεῖον τῆς Αἰθιοπίας καὶ ἡ ἐν τῷ πολιτισμῷ πρόοδος της μετὰ τὸ πνευματικὸν της μεγαλεῖον ἐκ παραλλήλου». Μετὰ τὴν κατόρθωσιν τῶν μεγάλων τούτων πνευματικῶν δικαιωμάτων αἰσθητῆ κατέστη σήμερον ἡ πνευματικὴ ἀνάπτυξις.

Ἡ ἐπιτευχθεῖσα μεταξὺ τῆς Αἰθιοπικῆς καὶ τῆς Κοπτικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας συμφωνία, ἄνευ προστριβῆς εἰς τοὺς ὑπάρχοντας πνευματικούς δεσμούς, ἐπετάχυνε τὴν μεγάλην χαρὰν, τῆς ὁποίας τώρα ἀπολαύομεν. Ἐν σχέσει πρὸς τοῦτο θέλω ν' ἀναφέρω ἐνώπιον τῆς Ὑμ. Μεγαλειότητος τὴν δεξιῶσιν, ἣν μοι ἐπεφύλαξεν ὁ Μακαριώτατος Ἰωάσαφ Β' ἐν Αἰγύπτῳ, ὡς ἐνδειξὴν τῆς συμμετοχῆς του εἰς τὴν ἀμοιβαίαν ταύτην χαρὰν.

Ἐν τῷ πνευματικῷ βασιλείῳ τῆς χώρας ταύτης ἡ Ὑμ. Μεγαλειότης ἐπέτελεσεν ἀξιωματικὸν ἔργον. Γνωρίζομεν, ὅτι, ἀναλόγως πρὸς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Ἐκκλησίας, βαρύτεραι καθίστανται αἱ εὐθύναι μας.

Εἶθε καρποφόρον ν' ἀναδείξῃ ὁ Θεὸς τὴν εἰς τὸ ἔργον τοῦτο καταβληθεῖσαν προσπάθειαν. Εἶθε ὁ Θεὸς νὰ εὐλογῆσῃ τὴν Ὑμ. Αὐτοκρατορικὴν Μεγαλειότητα καὶ τὴν Δυναστείαν Ὑμῶν. Εἶθε ἡ χάρις τοῦ Κυρίου καὶ ἡ προστασία Του νὰ εἶναι μετὰ τὴν Πατρίδα μας, τὴν Αἰθιοπίαν. Ἀμήν.

**Ἡ προσφώνησις τοῦ Προϋπουργοῦ
Βετεουεδδὲ Μακοννέν.**

Μεγαλειότατε.

Ἄς μοι ἐπιτρέψῃ ἡ Ὑμ. Αὐτοκρατορικὴ Μεγαλειότης, νὰ ἐκδηλώσω τὴν βαθυτάτην μου χαρὰν διὰ τὴν τιμὴν, τὴν ὁποίαν λαμβάνω σήμερον, προσφωνῶν ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ μεγάλου ἱστορικοῦ κατορθώματος.

Σήμερον ἐστέφθησαν δι' ἐπιτυχίας οἱ πόθοι καὶ αἱ ἀξιώσεις τῆς Αἰθιοπικῆς Ἐκκλησίας, οἱ παλαιόθεν γλυκεροί. Ἡ Ἐκκλησία αὕτη ἔσχεν εὐτυχίαν καὶ τιμὴν, ἀναξίας τῆς ἀρχαιότητός της.

Κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν Αἰθιόπων Βασιλέων, οἱ ὁποῖοι ἐδειξαν ἰδιαιτέραν πρόνοιαν περὶ τῆς Αἰθιοπικῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τὰς πρώτας ἡμέρας της, ἡ Ὑμ. Αὐτοκρατορικὴ Μεγαλειότης ἐπὶ ἀκλονήτοι βωμοῦ τιμῆς ἐστήριξε τὴν Αἰθιοπικὴν Ἐκκλησίαν.

Ὅθεν εἶναι δυνατόν νὰ λεχθῆ, ὅτι ἡ Ὑμ. Μεγαλειότης ὑπῆρξεν εὐτυχής, ὡς ὁ Ἄβραχᾶ καὶ ὁ Ἀτσαχᾶ

Πραγματοποιούσα τὴν ἀνάγκην αὐτονομίου Ἐκκλησίας δι' ἀνεξάρτητον Χώραν ἢ Ὑμ. Μεγαλειότης πρὸς ἐπίτευξιν τῆς ἀξιώσεως ταύτης κατηνάλωσε περὶ τὰ 20 ἔτη. Ἡ ἀξίωσις αὕτη κατώρθωσε νῦν τὴν εἰς τὸ πολυθρύλητον ὄνομα τῆς Αἰθιοπικῆς Ἐκκλησίας ἀρμόζουσαν ἀνεξαρτησίαν.

Πρὸς κατάστροφωσιν οἰουδήποτε ἔργου ἀπαιτοῦνται δύο τινὰ νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψει. Ταῦτα δὲ εἶναι, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. Ἀμφότερα ταῦτα εἶναι φυσικὰ χαρίσματα τῆς Ὑμ. Μεγαλειότητος. Ἐπὶ τῆς Βασιλείας Ὑμῶν οὐδὲν ἔργον ἀρξάμενον ἀπελείφθη ἀνεκτέλεστον.

Μεγαλειότατε.

Θέλουσα ἡ Ὑμ. Αὐτοκρατορικὴ Μεγαλειότης νὰ καταστήσῃ τὸν λαὸν Τῆς ἱκανὸν νὰ δρέψῃ τοὺς καρποὺς τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ, χωρὶς νὰ καταστρέψῃ τὰς παραδόσεις του, καὶ γνωρίζουσα, ὅτι τὸ μόνον μέσον, ὅπως ἀνυψώσῃ τὸν λαὸν τοῦτον εἰς ὑψηλὸν ἐπίπεδον ζωῆς εἶναι ἡ παιδεία διέθεσε πλεῖστον τοῦ πολυτίμου Αὐτῆς χρόνου διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον. Ὡς καρπὸν τῆς προσπάθειας ταύτης δυνάμεθα νὰ ἴδωμεν σήμερον τὸ γεγονός, ὅτι μορφωμένοι νέοι μετέχουν σήμερον ἀμέσως εἰς τὸ μέγα ἔργον τῆς ἀναμορφώσεως τῆς χώρας.

Ἐμπνέοντες δὲ εἰς τὰ παιδιά, ὅτι οἰαδήποτε μὶορφωσις καὶ γνώσις εἶναι ὠφέλιμος μόνον, ἐφ' ὅσον γίνεται ἐν φόβῳ Κυρίου, ἐδώκατε ταιαύτας συμβουλὰς εἰς πολλὰς εὐκαιρίας ἐν τῷ παρελθόντι.

Αἱ ἐκ μαρτυρίας τῆς συνειδήσεως συμβουλαι αὗται ὀδηγοῦν τοὺς νέους εἰς καλὴν κατεύθυνσιν.

Ὡς εἶπεν ἄλλοτε ἡ Ὑμ. Μεγαλειότης, ὁ πολιτισμὸς τοῦ ἀνθρώπου τότε μόνον εἶναι μόνιμος καὶ ἐποικοδομητικὸς, ἐὰν στηρίζεται εἰς βαθεῖαν πίστιν εἰς τὸν Δημιουργόν, καταστρεπτικὸς δ' ἀποδεικνύεται ὁ πολιτισμὸς ὁ ἐστερημένος πίστεως καὶ καθήκοντος. Παραδείγματα πολλὰ παρέχει ἡ Ἱστορία, ὅτι διὰ τῆς παιδείας καὶ σοφίας τοῦ ὁ ἀνθρώπος κατώρθωσε νὰ γνωρίσῃ καὶ βαθεῖας ἐπιστημονικὰς ἐρεῦνας νὰ κάμῃ. Ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ γνωρίσῃ ἑαυτὸν, εἰμὴ διὰ τῆς πνευματικῆς πίστεως καὶ τοῦ δημιουργικοῦ ἔργου.

Ἡ παρούσα διεθνὴς κατάστασις ἀποδεικνύει, ὅτι ἐὰν ὁ ἀνθρώπος ἀποφεύγῃ καὶ παραμελῆ νὰ κάμῃ ἔργα ἀγαθοεργίας, πᾶσα ἡ μὶορφωσις του, ἡ σοφία του καὶ ὁ πλοῦτός του δὲν δύναται νὰ προφυλάξουν αὐτὸν ἀπὸ τὰς δοκιμασίας καὶ τὴν δυστυχίαν.

Ἡ Ὑμ. Αὐτοκρατορικὴ Μεγαλειότης βλέπει δύο δρόμους ἐν τῇ προόδῳ τοῦ λαοῦ Τῆς. Τὸ μὲν εἶναι ἡ ὕλικὴ ἐν τῷ πολιτισμῷ πρόοδος, τὸ δὲ εἶναι ἡ τοῦ λαοῦ πνευματικὴ πρόοδος. Καθὼς δὲ σκέπτεσθε πάντοτε διὰ τὴν ἐλευθερίαν, τὴν τιμὴν καὶ τὴν ζωὴν τῆς Χώρας, οὕτως εὑρετε τὸν τρόπον νὰ ἐξασφαλίσητε, κατὰ τὴν βραχεῖαν ἱστορικὴν μας ἐποχὴν, αὐτονομίαν διὰ τὴν Αἰθιοπικὴν Ἐκκλησίαν. Κατορθώσαντες τοῦτο, ἠνοίξατε νέαν ἐποχὴν ἐν τῇ πνευματικῇ Ἱστορίᾳ τῆς Αἰθιοπικῆς Ἐκκλησίας, τῆς Αἰθιοπίας καὶ τοῦ αἰθιοπικοῦ λαοῦ.

Ἐπὶ πλέον δὲ ἐπετεύχθη ὁ μέγας οὔτος σκοπὸς διὰ τῆς συνέσεως καὶ τῆς ὑπομονῆς τῆς Ὑμ. Μεγαλειότητος, ἄνευ διακοπῆς τῶν παναρχαίων πνευματικῶν δεσμῶν, οἵτινες συνδέουν τὴν Αἰθιοπικὴν καὶ τὴν Ἀλεξανδρινὴν Ἐκκλησίαν. Ἐφ' ὅσον ἀμοιβαίᾳ συναινέσει ἐχορηγήθησαν τῇ αἰθιοπικῇ Ἐκκλησίᾳ τὰ δίκαιά της, τοῦτο θὰ χρησιμεύσῃ διὰ τὴν περαιτέρω σύσφιγξιν τῆς φιλίας.

Μεγαλειότατε.

Εἰς τὸ μεγαλεῖον τῆς ζωῆς Σας συντελεῖ πολὺ τὸ γεγονός, ὅτι ὑποβάλλετε εἰς τὸν Παντοδύναμον Θεὸν τὰ κατορθώματά Σας καὶ προσβλέπετε πρὸς τὴν ἀξίαν τῶν προσπαθειῶν Σας βοηθούμενος ἀπὸ τὴν σταθερὰν πίστιν, ὅτι οὐδὲν ἄνευ τῆς θελήσεως τοῦ Θεοῦ συντελεῖται.

Καθ' ὅσον δὲ ἡ διὰ προσπαθειῶν καὶ ἐργασίας ἐπιτυγχανομένη εὐτυχία ἔχει αἰωνίαν ἀξίαν, οὕτω τὸ ἔργον Ὑμῶν θὰ ἔχῃ διὰ παντὸς ταιαύτην ἀξίαν. Ἐλέχθη, ὅτι ὁ τῇ βοήθειᾳ τοῦ Θεοῦ ἀρχόμενος ἔργου τινὸς τῇ βοήθειᾳ πάλιν τοῦ Θεοῦ θὰ ἀποπερατώσῃ αὐτό.

Ζήτω ἡ Ὑμ. Μεγαλειότης!

Ζήτω ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότης!

Ζήτω ἡ Αὐτοκρατορικὴ Οἰκογένεια!

Ζήτω ἡ Αἰθιοπία!

Ἡ ἀντιφώνησις τοῦ Αὐτοκράτορος.

Εἶμεθα εὐγνώμονες πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τὴν ἀνάδειξιν Αἰθίοπος εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Αἰθιοπίας. Τὸ κατορθῶμα τοῦτο θεωροῦμεν ὡς ὑψίστης σημασίας, ἐξ ὅσων κατὰ τὴν βασιλείαν Ἡμῶν ἐκάμαμεν πρὸς τὸ καλὸν τῆς Αἰθιοπικῆς Ἐκκλησίας.

Εἶναι πολὺ δύσκολον νὰ λησμονηθοῦν αἱ προσπάθειαι, αἵτινες κατεβλήθησαν ἐπὶ πολλὰ ἔτη καὶ ὁ δρόμος, ὃν ἔκτοτε ἐχαράξαμεν, ὥστε νὰ φθάσωμεν βαθμηδὸν εἰς τὴν πλήρη κυριαρχίαν τῆς Αἰθιοπικῆς Ἐκκλησίας.

Ἐπὶ τέλος ἐπετεύχθη τὸ ἔργον, ὅπερ ἠθέλησεν ὁ Θεός, εἰς δὲ τὸ ἀνεξάρτητον ἡμῶν Ἔθνος ἔδωκεν Ἐκκλησίαν πεπρωκισμένην μετὰ κυριαρχίαν, ἣτις κατατάσσει αὐτὴν μετὰ τῶν ἐλευθέρων Ἐκκλησιῶν τοῦ κόσμου.

Τὸ ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἡμῶν ἐπιτευχθὲν κατορθῶμα τοῦτο ἀποτελεῖ τόσον δι' Ἡμᾶς, ὅσον καὶ διὰ τὸν λαὸν Ἡμῶν, κεφάλαιον ὑπερηφανείας. Οἱ προκατοχοὶ Ἡμῶν Μονάρχαι ζωηρῶς ἐπόθησαν καὶ ἠλπισαν νὰ ἴδωσι τὸ γεγονός τοῦτο. Ὁ δὲ Θεὸς ἠξίωσεν Ἡμᾶς, νὰ ἴδωμεν πραγματοποιουμένην τὴν ἐλπίδα, τὴν διὰ τῆς πίστεως ἐνισχυομένην.

Πρὸς τὴν Ὑμετέραν Σεβασμιότητα ἀπευθύνονται τὰ συγχαρητήρια Ἡμῶν, ὡς τὸν πρῶτον Αἰθίοπα, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνατίθενται κατὰ τὴν βασιλείαν Ἡμῶν ταιαῦτα ὑψηλὰ καὶ ἱερά καθήκοντα. Μεταξὺ τῆς Αἰθιοπικῆς καὶ τῆς Κοπτικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀρχίζει νέα ἐποχὴ ἀμοιβαίου σεβασμοῦ καὶ ἐγκαρδιότητος.

Εὐχαρισταὶ ὀφείλονται ἐκ μέρους Ἡμῶν πρὸς τὴν Ἁ. Μακαριότητα τὸν Ἰωάσαπ Β' τοῦ Θρόνου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου, ὅστις συνήνεσε νὰ δώσῃ ταιαύτην λύσιν εἰς τὸ ζήτημα, ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ Εὐαγ-

ΟΡΘΟΔΟΞΟΙ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

Ὁ διακεκριμένος θεολόγος, συγγραφεὺς καὶ ἀρθρογράφος σοβαρωτάτων ἀρθρων εἰς ἐφημερίδας καὶ περιοδικὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ S. Bolshakoff, Ρώσος τὴν καταγωγὴν καὶ ὀρθόδοξος τῆς διασποράς, διαμένων ἐν Ὁξφόρδῃ ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἐδημοσίευσεν εἰς τὸ περιοδικὸν «Irenikon» τὸ ἐκδιδόμενον ἐν Chevetogne τοῦ Βελγίου ἀρθρον (28 τόμος 1955) τοῦ ὁποῦοι περιληπτικὴν μετάφρασιν ἐθεωρήσαμεν σκόπιμον νὰ καταχωρίσωμεν ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς «Ἐκκλησίας», ἕνεκα τῆς ἐπικαιρότητος αὐτοῦ, δίδοντος μίαν σύγχρονον ἐνημερωμένην στατιστικὴν τῆς ἱεραποστολικῆς δράσεως τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας καὶ κυρίως εἰς τὴν Ἄπω Ἀνατολὴν καὶ Ἀμερικὴν. Διὰ τοῦτο καὶ παραλείπομεν τὰ τμήματα τοῦ ἀρθρου, τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν ἱεραποστολὴν, εἰς ἕγγυς τῆς Ρωσίας χώρας, ὅπως εἰς Φινλανδίαν, Λιθουανίαν, Καρελίαν, Ἑσθονίαν, Οὐράλια καὶ Σιβηρίαν.

Πολλοὶ πιστεύουν ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία δὲν ὑπῆρξεν ἱεραποστολική καὶ δὲν ἐμερίμνησε νὰ προσηλυτίσῃ εἰς τὸν Χριστὸν τοὺς εἰδωλολάτρους, τοὺς μουσουλμάνους καὶ τοὺς ἰουδαίους. Εἰς τὴν πραγματικότητά, ἡ Ἐκκλησία αὕτη εἶχεν ἀπὸ μακροῦ χρόνου ἱεραποστολὰς πολυπληθεῖς ποὺ παρήγαγον ἀφθότους καρπούς. Ὅπως αἱ γερμανικαὶ φυλαὶ τῆς Δύσεως προσηλυτίσθησαν εἰς Χριστὸν διὰ τῶν ἱεραποστόλων τῶν ἐλθόντων ἐξ Ἰρλανδίας, Ρώμης καὶ τῶν Ἀγγλοσαξωνικῶν χωρῶν, οὕτως οἱ Σλαῦοι διὰ τῶν Βυζαντινῶν ἱεραποστόλων...

Οἱ Σέρβοι, οἱ Βούλγαροι, οἱ Γότθοι καὶ οἱ Πολωνοὶ ὑπῆρξαν οἱ πρῶτοι Σλαῦοι, εὐαγγελισθέντες παρὰ τῶν Βυζαντινῶν. Οἱ δύο οὗτοι τελευταῖοι λαοὶ ἐπέερασαν πολὺ ἑνωρὶς εἰς τὸν λατινικὸν ρυθμὸν ἐξ ἐπι-

γελίου. Εἴμεθα εὐτυχεῖς, ὅτι ἡ ἐκκλησιαστικὴ αὕτη ἐξέλιξις ἢ συντελεσθεῖσα, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν, ἀποβαίνει εἰς τὸ κοινὸν καλόν.

Ἡ πνευματικὴ δύναμις εἶναι ὁ αἰώνιος ὁδηγὸς διὰ τὸν ἄνθρωπον, ὅστις κατέχει τὴν ὑψίστην βαθμίδα ἐν τῇ σειρᾷ τῶν δημιουργημάτων, καὶ τοῦτο ἐν τῷ παρόντι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. Ὁδηγούμενος ὁ ἄνθρωπος ὑπὸ τῆς πνευματικῆς δυνάμεως, φθάνει εἰς τὴν προοριζομένην εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Δημιουργοῦ κορυφὴν.

Εἰς τὴν Ἑμετέραν Σεβασμιότητα ἀνάκειται ἡ εὐθύνη τῆς κατὰ τὸ ἀνῆκον εἰς αὐτὴν μέρος συμβολῆς τῆς Αἰθιοπικῆς Ἐκκλησίας, εἰς τὸ νὰ θεραπεύῃ καὶ πνευματικῶς ν' ἀνακουφίξῃ τὰς ἐν τῷ κόσμῳ ὑπὸ τοῦ πονηροῦ προξενηθείσας πληγὰς. Ἐπὶ πλεόν δέ, ἰδιαιτέρως ἔργον ἡμῶν εἶναι νὰ χειραγωγῇ τὸν αἰθιοπικὸν λαὸν πρὸς τὸ καλόν του ἐν τῇ ἐπιγείῳ καὶ τῇ ἐπουρανίῳ ζωῇ.

Θερωδῶ παρακαλοῦμεν τὸν Θεόν, ὅπως ἐνισχύῃ ἡμᾶς καὶ ἐπιδαφιλεύσῃ τὴν χάριν Αὐτοῦ καὶ βοηθήσῃ ἡμᾶς πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν βαρέων καθηκόντων, τὰ ὁποῖα ἐπωμίζεσθε.

† Ὁ Ἀξώμης ΝΙΚΟΛΑΟΣ

δράσεως τῶν Γερμανῶν γειτόνων των. Ὅσον διὰ τὴν ἱεραποστολικὴν δραστηριότητα τῶν Βυζαντινῶν, καθ' ἑαυτὴν, αὕτη ὑπῆρξεν ἡ αἰτία τῆς διαμάχης μεταξὺ Ρώμης καὶ Κων/πόλεως, συγκεκριμένως ἕνεκα τῆς Βουλγαρίας διεκδικουμένης παρ' ἀμοτέρων. Ἡ διαμάχη αὕτη ὑπῆρξε μία τῶν αἰτιῶν, αἵτινες ὠδήγησαν βραδύτερον εἰς τὴν ὀριστικὴν ρῆξιν τῆς Ἀνατολικῆς καὶ τῆς Δυτικῆς Χριστιανωσύνης.

Ἡ Ρωσία ἐπίσης εὐηγγελίσθη ἀπὸ τὸ Βυζάντιον. Ἄν καὶ οἱ Λατῖνοι καὶ οἱ Βούλγαροι ἐζήτησαν νὰ προσηλυτίσουν τοὺς Ρώσους, οὗτοι ἐπέερασαν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Κων/πόλεως, σχεδὸν εὐθὺς μετὰ τὸν ἐκχριστιανισμὸν αὐτῶν κατὰ τὸν 10ον αἰῶνα.

Ἱεραποστολὴ εἰς Κίνα

Ἐξω τῶν ἑδαφῶν, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν σήμερον τὴν Σοβιετικὴν Ἑνωσιν, ὑπάρχουν ἐπίσης πολυάριθμοι ρωσικαὶ ἱεραποστολαί. Ἡ ἀρχαιοτέρα καὶ περισσότερον ἐνδιαφέρουσα εἶναι ἡ τῆς Κίνας. Τῷ 1685 μετὰ τὸν πόλεμον τῆς Albasine 350 Κοζάκοι συνελήφθησαν ὑπὸ τῶν Κινέζων καὶ ἐκρατήθησαν ὡς αἰχμάλωτοι. Μετὰ τὴν σύναψιν εἰρήνης μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν, πολλοὶ ἔμειναν εἰς Πεκῖνον ὡς στρατιῶται τοῦ κοζακικοῦ ἀποσπάσματος τῆς αὐτοκρατορικῆς φρουρᾶς. Ἡ κυβέρνησις τοῦ Πεκῖνου ἐπέτρεψεν εἰς αὐτοὺς νὰ ἔχωσι μίαν ἐκκλησίαν ὀρθόδοξον μὲ ἓνα ἱερέα.

Τῷ 1715 ἡ ρωσικὴ ἱεραποστολὴ εἶχε προεστάμενον ἓνα ἀρχιμανδρίτην, ὁ ὁποῖος ἐτέλει συγχρόνως χρεὴν πρεσβευτοῦ εἰς Πεκῖνον.

Ἡ συνθήκη τῆς Kjachta, ὑπογραφεῖσα τὸ 1728, ὥρισεν εἰς τέσσαρας ἱερεῖς καὶ ἕξ λαϊκοὺς τὸ προσωπικὸν τῆς ἀποστολῆς. Ὁ σκοπὸς των ἦτο, πρὸ πάντων, νὰ τελοῦν τὰ μυστήρια καὶ νὰ ἱεουργοῦν διὰ τοὺς ἀπογόνους τῶν Κοζάκων τῆς Albasine, ἀποβάντας ἕνεκα τῶν γάμων γνησίους Κινέζους. Οἱ Ἱεραποστολοὶ ἐκινήθησαν εἰς τὴν ἐκμάθησιν τῆς γλώσσης καὶ τῆς κινεζικῆς φιλολογίας καὶ ἦσαν συγχρόνως ὑπάλληλοι μισθοδοτούμενοι ἀπὸ τὴν αὐτὴν τοῦ Πεκῖνου καὶ τοὺς Ρώσους διπλωμάτας. Αὕτη ἡ ἐξαιρετικὴ κατάστασις διήρκεσεν ἕως τοῦ 1861. Εἰς Ρώσους λαϊκὸς ὀνομάσθη τότε πρέσβυς εἰς Πεκῖνον. Ἀλλὰ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐμορφώθησαν εἰς Πεκῖνον, μεταξὺ τῶν Ρώσων τῆς πόλεως αὐτῆς, πολλοὶ μεγάλοι Σινολόγοι, οἱ ὁποῖοι μετέφρασαν εἰς τὴν κινεζικὴν τὰ λειτουργικὰ βιβλία καὶ ἔγραψαν βιβλία καὶ λεξικά ἀξιόλογα. Πρέπει ἐδῶ νὰ σημειωθοῦν τὰ ὀνόματα τῶν Ἰακίνθου Bicarín, Pallade Katharskij καὶ Φλαβίου Corodeckij, οἱ περιφημότεροι ἱεραποστολοὶ καὶ οἱ μεγαλύτεροι σοφοὶ τῆς ἐν Κίνα ἱεραποστολῆς. Αὕτη εἶχεν ὡς κέντρον τὴν μεγάλην περιουσίαν τῆς Bei - Guan ἐν Πεκῖνῳ μὲ ἐκκλησίας, μοναστήρια, σχολεῖα κ.λ.π.

Τετρακόσιοι Κινέζοι ὀρθόδοξοὶ ἐμαρτύρησαν κατὰ τὸν πόλεμον τῶν Boxers τῷ 1901.

Εἶχεν ἀρχίσει τὸ ἔργον τοῦ κηρύγματος εἰς τοὺς καθ' αὐτὸ λεγομένους Κινέζους τῷ 1858 καὶ πεντακόσιοι βαπτίσαι ἐλάβον χώραν μεταξὺ τῶν ἰθαγενῶν. Ἡ ἱεραποστολὴ ἀνεπτύχθη βαθμηδὸν καὶ ἤρθη μὲ

προσφάτως διακοσίας χιλιάδας πιστών, οργανωμένων εις διακοσίας πενήντα ένορίας. 'Ο 'Αρχιεπίσκοπος του Πεκίνου είναι 'Εξάρχος του Πατριάρχου της Μόσχας διά την 'Ανατολικήν 'Ασίαν και διαμένει εις Bei - Guan. Είναι Ρώσος, άλλ' ό βοηθός του Σεβ. Συμεών Du είναι Κινέζος και διαμένει εις Σαγκάην. Είναι ένδιαφέρον να σημειωθώ, ότι ή κυβέρνησις του Μάο-Τσέ-Τούγκ έδίδωξεν όλους τούς δυτικούς ιεραποστόλους, καθολικούς και προτεστάντας, έν ώ ή σοβιετική κυβέρνησις έπροστάτευσε τούς Ρώσους, και οι Κινέζοι κομμουνιστάι αφήνουν ήσυχους επί του παρόντος τούς ιεραποστόλους των.

'Αναμένεται έπομένως, ότι εις τό έγγύς μέλλον οι όρθόδοξοι Κινέζοι θά είναι ανεξάρτητοι από τό Πατριαρχείον της Μόσχας. Οι Κινέζοι κομμουνιστάι, μακράν του να τούς έμποδίζουν, ένθαρρύνουν μάλλον τούς Κινέζους καθολικούς και προτεστάντας να γίνουν όρθόδοξοι και τείνουν πρός μίαν ένθικήν 'Εκκλησίαν.

'Ιεραποστολαί εις την Μαντζουρίαν και εις τό Τουρκεστάν

'Η όρθόδοξος ιεραποστολή ήνθησεν όμοίως και εις την Μαντζουρίαν. 'Η χώρα αύτη, έξαιρετικά πλούσια, ή όποία ήτο περιουσία προγονική του τελευταίου αυτοκρατορικού οίκου της Κίνας, υπήρξεν από του 1898 υπό την κυριαρχίαν της Ρωσίας, ήτις έγκατέστησε την μεγάλην σιδηροδρομικήν γραμμήν, της άνατολικής Κίνας. Οι Ρώσοι ότινες έζων επί του έδάφους, τό όποϊον έκαρπούντο διεκήρυσσαν, ότι άπολαύουν ανεξαρτησίας και είχον ως πρωτεύουσαν την μεγάλην πόλιν Charbin, ίδρυθεΐσαν υπ' αυτών τώ 1898. 'Αν και οι Ρώσοι άπώλεσαν τό ήμισυ της επιδράσεώς των εις ύφελος των 'Ιαπώνων από του 1905, διετήρησαν παρά ταύτα πάντοτε τό βόρειον της χώρας. Και μετά την έκβασιν της μπολσεβικικής επανάστασεως μέγα πλήθος των Ρώσων φυγάδων ήλθον να εύρουν άσυλον εις την Μαντζουρίαν και ή Charbin απέβη ή πρωτεύουσα της ρωσικής μεταναστεύσεως εις την 'Απω 'Ανατολήν. Μία επισκοπή έδημιουργήθη τό 1922. Τό 1941 ήρίθμει περί τας 100.000 πιστών, κατανεμημένων εις 69 ένορίας και Κλήρον με 217 μέλη. 'Εγκατέστησαν επίσης μίαν Θεολογικήν Σχολήν, με έν προπαρασκευαστικόν Σεμινάριον, δύο Μοναστήρια και πολλά 'Ιδρύματα.

Μετά την ήτταν της 'Ιαπωνίας, ό Μητροπολίτης της Μαντζουρίας Νέστωρ ώνομάσθη 'Εξάρχος, άλλ' έπαύθη τώ 1948, ως συνεργασθείς μετά των 'Ιαπώνων και έξωρίσθη εις Σιβηρίαν. Συνεχιζόμενου του πολέμου, ό όρθόδοξος πληθυσμός της περιφερείας ταύτης ήλαττώθη πολύ. Σήμερον δέν υπάρχουν ειμή δεκαπέντε ένορίαί, άλλά ή Θεολογική Σχολή διατηρείται άκόμη, καθώς και τά Μοναστήρια.

Περισσότεροι των διακοσίων ιερέων διαμένουν άκόμη εις Μαντζουρίαν, ήτις προσκολλάται τώρα εις την 'Ιεραποστολήν της Κίνας. 'Ο Σεβασμιώτατος Νίκανδρος Victorov, έπίσκοπος του Tsitsikar, διαμένει έν Charbin. Είναι ό πρώτος βοηθός έπίσκοπος του 'Αρχιεπισκόπου Βίκτωρος του Πεκίνου.

'Επί πλέον εις την κυρίως Κίναν και Μαντζουρίαν

υπάρχει άκόμη όρθόδοξος πληθυσμός περί τας 17.000 πιστών, έν Sin - Kiang, εις τό κινεζικόν Τουρκεστάν.

Τό 1936 οι όρθόδοξοι του Sin - Kiang άπήρτιζον έπτά ένορίας, με μίαν κυρίαν εκκλησίαν έν Urumchi.

'Ο άρχιμανδρίτης Γιουβενάλιος Kilin, προϊστάμενος του Μοναστηρίου της Παναγίας του Kazan έν Charbin, προεχειρίσθη εις 'Επίσκοπον του Sin - Kiang τώ 1936, άλλά δέν ήδυνήθη να εισέλθη εις την έπισκοπήν του. 'Εγινεν 'Αρχιεπίσκοπος του Omsk έν Σιβηρία και σήμερον 'Αρχιεπίσκοπος του Izevsk και Udmurt.

Τώ 1948 τό Πατριαρχείον της Μόσχας ώνόμασεν έπίτροπον του Sin - Kiang τόν πρωτοπρεσβύτερον Δημήτριον Ulodanovskij, και ό αριθμός των εκεί όρθοδόξων ηύξήθη πολύ από της αναδείξεώς του.

'Η κινεζική απέβη παντού λειτουργική γλώσσα, εκτός ώρισμένων ένοριών, αίτινες ύπηρετούν τούς Ευρωπαίους, ή παραμένει ή σλαβική έν χρήσει. 'Από της επανάστασεως μέχρι της κατακτήσεως της Κίνας υπό των κομμουνιστών, ή ρωσική ιεραποστολή της Κίνας ήτο υπό την δικαιοδοσίαν της Συνόδου των έν τή ξένη Ρώσων 'Επισκόπων. 'Αλλά μετά τόν έκκομμουνισμόν της Κίνας και την επανάληψιν των σχέσεων μετά του Πατριαρχείου της Μόσχας έν τή περιοχή ταύτη, μόνον μερικάί ένορίαί είναι άκόμη υπό την δικαιοδοσίαν της Συνόδου: εις Hong-Kong, εις τας Φιλιππίνας, εις την 'Ινδοκίναν και εις την 'Ινδονησίαν.

'Ιαπωνία και Κορέα

'Η ρωσική ιεραποστολή της 'Ιαπωνίας ιδρύθη υπό του Σεβασμιωτάτου Νικολάου Kasatkin, όστις έφθασεν εις Hakodaté τώ 1861. Εις τά πρώτα έτη μόνον 12 'Ιάπωνες έδέχθησαν τό βάπτισμα, μεταξύ των όποίων εκείνος, όστις έγινε ό πρώτος 'Ιάπων ιερέυς, Παύλος Savabe. 'Ο Ρ. Νικόλαος Kasatkin μετέφρασεν εις την Ιαπωνικήν τά λειτουργικά βιβλία και την 'Αγίαν Γραφήν. Μία κανονική ιεραποστολή ώργανώθη τώ 1871 και τώ 1875 οι πρώτοι 'Ιάπωνες όρθόδοξοι ιερείς έχειροτονήθησαν. Τό 1904 ήριθμούντο ένταύθα 28.300 πιστοί εις τας 260 ιεραποστολάς. 'Επί 39 ιερέων μόνον 3 ήσαν Ρώσοι: όλοι οι άλλοι ήσαν 'Ιάπωνες. 'Η ιεραποστολή είχεν επίσης μίαν Κατηχητικήν Σχολήν και έν Σεμινάριον. 'Ο Σεβ. Νικόλαος, ό πρώτος 'Αρχιεπίσκοπος της 'Ιαπωνίας, άπεβίωσε τώ 1912. 'Η πτώσις της αυτοκρατορίας των Τσάρων και ή έπακολουθήσασα επανάστασις, καθώς και αι άναφανείσαι δυσκολίαί εκ μέρους των 'Ιαπώνων μιλιταριστών, υπήρξαν μέγα εμπόδιον διά την ιεραποστολήν. 'Ο πρώτος 'Ιάπων 'Επίσκοπος Σεβ. Νικόλαος Ono, ύπεχρεώθη να άποσυρθή. 'Η Ιαπωνική 'Εκκλησία, ήτις άπετέλεσεν έως τότε μίαν επισκοπήν του Πατριαρχείου της Μόσχας, μετεπήδησεν εις τούς Ρώσους έπισκόπους των 'Ηνωμένων Πολιτειών, τή άπαιτήσει των άμερικανικών άρχών κατοχής της χώρας.

(Συνεχίζεται)

'Αρχιμ. ΤΙΜΟΘΕΟΣ ΠΑΠΟΥΤΣΑΚΗΣ

ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤ. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΙΣ ΤΟΥΡΚΙΑΝ

Ἐκ τοῦ ἐν Γενεύῃ Γραφείου τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν ἐστάλη τὸ κάτωθι Ἀνακοινωθὲν (27 Ὀκτωβρίου 1955).

Ἀπεφασίσθη ὅπως φιλικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἀναχωρήσῃ ἀεροπορικῶς τὴν 6ην Νοεμβρίου πρὸς ἐπίσκεψιν ἐπὶ μίαν ἑβδομάδα τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν εἰς Τουρκίαν. Σκοπὸς τῆς εἶναι ἡ ἐκδήλωσις τῶν ἀδελφικῶν δεσμῶν, οἱ ὅποιοι συνδέουν τὰς συνεργαζομένας Ἐκκλησίας ἐν τῷ Οἰκουμένικῳ Συμβουλίῳ καὶ ἡ καλὴ θέλησις πρὸς ἀλληλοβοήθειαν.

Περίπου τὰ τρία τέταρτα τῶν ἑλληνικῶν ὀρθοδόξων αἰῶν Κωνσταντινουπόλεως ἐκάησαν κατὰ τὰς ταραχὰς τῆς νυκτὸς τῆς 6ης Σεπτεμβρίου, ἢ ἄλλως κατεστράφησαν, τόσον ὥστε νὰ καταστοῦν ἄχρηστοι. Ἐκτὸς τῶν ζημιῶν τῶν ἑλληνικῶν ὀρθοδόξων αἰῶν καὶ ἄλλοι αἰοὶ ἄλλων Ἐκκλησιῶν κατεστράφησαν ὡσαύτως.

Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰ ἐξῆς μέλη. Τὸν Αἰδεσιμώτατον Ivor Stanley, τὸν Ἐπίσκοπον Malmesbury, Bristol, Ἀγγλίας, τὸν Αἰδεσιμώτατον Edward R. Hardy, καθηγητὴν Θεολογίας εἰς Berkeley, New Haven, Conn., τῆς Ἐπισκοπιᾶν τῆς Ἐκκλησίας Η. Π., τὸν Αἰδεσιμώτατον Robert Tobias, καθηγητὴν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Butler, Indianapolis, τὸν Αἰδεσιμώτατον Charles Westphal, Ἀντιπρόεδρον τῆς Προτεσταντικῆς Ὁμοσπονδίας Γαλλίας, καὶ τὸν Αἰδεσιμώτατον Raymond E. Maxwell, Γραμματέα ἐπὶ τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ Χωρῶν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, ἐν Γενεύῃ. Ἐλπίζεται, ὅτι εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ταύτην θὰ λάβῃ μέρος καὶ ἀντιπρόσωπος τῆς Σουηδικῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ ἐπισκεφθῇ τὴν κεφαλὴν τῆς Ὀρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, τὸν Οἰκουμένικόν Πατριάρχην Ἀθηνᾶγοραν. Κατὰ τὴν ἑβδομαδιαίαν ταύτην ἐπίσκεψιν τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς θὰ ἐπισκεφθοῦν τοὺς ἀρχηγοὺς καὶ ἄλλων Ἐκκλησιῶν.

Σχολεῖα καὶ πνευματικὰ ἰδρύματα καθὼς καὶ οἰκίαι καὶ καταστήματα ἐλεηλατήθησαν, τὸ δὲ περιεχόμενον τῶν κατεστράφησαν. Τὸ σύνολον τῶν ὑλικῶν ζημιῶν, συντηρητικῶς ὑπολογιζόμενον, ἀνέρχεται εἰς δολ. 150.000.000. Ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις ἐξέφρασε τὴν λύπην τῆς καὶ ὑπεσέθη ἐπανόρθωσιν.

*

Πλὴν τῶν ἀνωτέρω, ἀνεκοινώθησαν, ὡσαύτως, ἐκ Γενεύης καὶ αἱ ἐπόμεναι ἐνέργειαι τοῦ Παγκ. Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, γενόμεναι ἐξ ἀφορμῆς τῶν ἐν ΚΠόλει καταστροφῶν, τῆς 6ης παρελθόντος Σεπτεμβρίου, ἅμα τῇ ἀναγγελίᾳ αὐτῶν.

1. Ἐστάλη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ Αἰδεσιμώτατος Ρεῦμονδ Μάξγουελ μετὰ προσωπικοῦ μηνύματος τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως πρὸς τὸν Πατριάρχην, ὡς ἀνεκοινώθη καὶ εἰς τὰς ἐφημερίδας.

2. Ἐζητήθη ἀπὸ τὸν δόκτορα Νόλντε νὰ προβῇ εἰς ἄμεσον διάβημα πρὸς τὴν παρὰ τῷ Ο.Η.Ε. τουρκικὴν ἀντιπροσωπεῖαν, οὗτος δὲ προέβη εἰς τὸ διάβημα τοῦτο, ὅπως ἀνεφέρθη εἰς τὸν διεθνῆ Τύπον.

3. Ἐστάλη ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπον

Ἀμερικῆς κ. Μιχαήλ. Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἐδόθη εἰς τὴν δημοσιότητα παρὰ τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου.

4. Μετὰ τὴν ἐπιστολὴν τοῦ δόκτορος Μάξγουελ, ἀνεκοινώθησαν τὰ κύρια σημεῖα τῆς ἀναφορᾶς του, μετὰ σχολίου τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως.

5. Ἐστάλη ἐπιστολὴ πρὸς 20 περίπου ἐκκλησιαστικοὺς ἡγέτας εἰς διαφόρους χώρας, ἐπιστώσα τὴν προσοχὴν τῶν ἐπὶ τῶν κυρίων σημείων τῆς ἐκθέσεως Μάξγουελ καὶ ζητοῦσα παρ' αὐτῶν νὰ προβῶσιν εἰς δημοσίας δηλώσεις.

6. Ἐστάλη ἐπιστολὴ πρὸς τὸν δόκτορα Νόλντε, δι' ἧς ἠρωτήθη τίνι τρόπῳ εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιτευχθῇ περαιτέρω προσέγγισις μετὰ τὰ Ἠνωμένα Ἔθνη.

7. Ἀνεκοινώθη ἡ ἀναφορὰ τοῦ δρος Μάξγουελ εἰς τὰ μέλη τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς.

8. Ἐστάλη σχετικὴ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν κ. Σπυρίδωνα.

9. Ἐστάλη ἐπίσης σχετικὴ ἐπιστολὴ ὑπὸ τῶν ἐν Ἑλλάδι μελῶν τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τὸν Πρόεδρον καὶ τὸν Ἀντιπρόεδρον τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς.

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΕΙΔΩΝ ΙΜΑΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΥΠΟΔΗΣΕΩΣ ΕΙΣ ΠΛΗΜΜΥΡΟΠΑΘΕΙΣ ΒΟΛΟΥ ΚΑΙ ΜΟΣΧΑΤΟΥ

Ἐκ μέρους καὶ δι' ἐξόδων τῆς Παγκοσμίου Ἐκκλησιαστικῆς Ὑπηρεσίας, διὰ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀλληλοβοηθείας καὶ Σχέσεων μετὰ τῶν Ἐθνῶν Ἐκκλησιῶν, διευθυνομένης ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ κ. Ἀμίλκα Ἀλιβιζάτου, ἀπεστάλησαν τὴν 21-10-55, μέσῳ τῶν ἐνοριῶν Μεταμορφώσεως Σωτήρος καὶ Ἁγίου Κωνσταντίνου Μοσχάτου, εἰς πλημμυροπαθεῖς Μοσχάτου τὰ κάτωθι εἶδη:

Ἰματισμός. 15 δέματα ἀνδρικὰ χειμερινά, 25 δέμ. γυναικεῖα χειμερινά, 15 δέματα παιδικὰ χειμερινά.

Ὑποδήματα. 15 σάκκοι ἀνδρικὰ, 110 σάκκοι γυναικεῖα, 48 σάκκοι παιδικὰ.

Κουβέρτες. 5 δέματα.

Ἐπίσης ἀπεστάλησαν μέσῳ τῆς Ἱεροῦς Μητροπόλεως Δημητριάδος εἰς πλημμυροπαθεῖς Βόλου, τὴν 25-10-55, τὰ κάτωθι εἶδη:

Ἰματισμός. 50 δέματα ἀνδρικὰ χειμερινά, 50 δέματα γυναικεῖα χειμερινά.

Ὑποδήματα. 50 σάκκοι γυναικεῖα, 25 σάκκοι παιδικὰ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Πρὸς ἀμοιβαίαν ἐνίσχυσιν.

Ἡ ἔναγχος πραγματοποιηθεῖσα ἐπ' αἰσίοις ἐπίσκεψιν τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου τῶν Σέρβων πρὸς τὴν Ἀγιοτάτην ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίαν δίκαιον εἶναι νὰ χαιρετισθῇ, οὐ μόνον διὰ τὴν, ἣν αὕτη καθ' ἑαυτὴν ἔχει σημασίαν, ἀλλὰ καὶ ὡς ἡ ἐδλογητὴ ἀπαρχὴ τῆς ἐν πνεύματι Κυρίου στενωτέρας πρὸς ἀλλήλας ἐπαφῆς καὶ ἐπικοινωνίας τῶν ἐκασταχοῦ Ὀρθοδόξων τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησιῶν, μετὰ τὰ δεινὰ τοῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου καὶ τὰς ἐτι δεωτέρας συννεπιᾶς αὐτοῦ. Τὴν αὕτην δ' ἀναμφιβόλως ἀξίαν ἔχει καὶ τὰ αὐτὰ συναισθήματα χαρᾶς προκαλεῖ καὶ ἡ ἐκ πρωτοβουλίας τῆς ἐν Ρουμανίᾳ Ἐκκλησίας ἐν τῇ ἔδρᾳ αὐτῆς ταυτόχρονος πραγματοποιήσις τῆς ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐν τῇ κοινῇ λατορεία συναντήσεως ἐκπροσώπων πασῶν τῶν Ὀρθοδόξων ἐθνικῶν Ἐκκλησιῶν.

Μεγίστης σημασίας ὑπῆρξαν αἱ πρὸς τὸν Πατριάρχην τῶν Σέρβων ἐκδηλώσεις τῆς ἀληθινῆς τιμῆς καὶ τοῦ σεβασμοῦ, μεθ' ὧν ἐγένετο παρ' ἡμῖν δεκτός, καθὼς καὶ τὸ ὑπὸ τῆς Α. Μακαριότητος ἐπιδειχθὲν ζωηρὸν ἐνδιαφέρον εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ζωὴν καὶ τὴν

δραῖων τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας καὶ οἱ λίαν χαρακτηριστικοὶ λόγοι, δι' ὧν ἀνὰ πάσαν στιγμήν ἐξεδήλου τὴν ἐπὶ τούτοις χαρὰν καὶ ἱκανοποίησιν Αὐτοῦ, καθ' ὅλην τὴν ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν διατριβὴν Του. Ταῦτα δὲ πάντα ἐν συναρτήσει καὶ πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς φιλαδέλφου ἀγάπης καὶ τῆς ἀμοιβαίας κατανοήσεως, ὅπερ ἐπεκράτησεν ἐν Βουκουρεστίῳ, δὲν εἶναι σημεῖα ἐκ τῶν συνήθων, ἅτινα δύνανται νὰ παρέλθωσιν ἀπαράτηρα, καὶ δὴ καὶ ἄνευ ἀγαθῶν ἀποτελεσμάτων δι' ἅπασαν τὴν Ὁρθοδοξίαν, ἣτις κοινὰ ἀντικρούζει καὶ σήμερον προβλήματα καὶ μεγίστην ἔχει ἀνάγκην διακρατήσεως τῶν δεσμῶν τῆς ἐνότητος καὶ τῆς ἐν τῇ ἀντιμετωπίσει τῶν κοινῶν προβλημάτων ἀμοιβαίας πνευματικῆς ἐνισχύσεως καὶ συνεργασίας.

Ὅθεν ἐκ βαθυτάτων καρδίας εὐχόμεθα, ὅπως ὁ οὐράνιος τῆς Ἐκκλησίας Δομήτωρ καὶ Ἀρχηγὸς κρατῆν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὸ οὕτως ἀρξάμενον καὶ πάλιν νὰ ἐκδηλώται πνεῦμα τῆς Πανορθοδόξου συνεργασίας, ἐπ' ἀγαθῶ τῶν ἀδιάπτωτον—τῷ Θεῷ χάρις—διατηροῦντων τὴν πάτριον εὐσέβειαν ὀρθοδόξων λαῶν.

Ἴνα μὴ λησμονηθῇ...

Ὁ εὐσεβὴς ἑλληνικὸς λαὸς ἐώρτασε καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο μετὰ τῆς ἐμφύτου αὐτῷ πρὸς τὸν Θεὸν τῶν πατέρων του πίστεως τὴν ἱερὰν ἐπέτειον τῆς πρὸ δεκαπενταετίας θαυμαστῆς αὐτοῦ νίκης κατὰ τῶν ἀδίκων ἐπιβουλέων τῆς τιμῆς καὶ τῆς ἐλευθερίας αὐτοῦ. Συντέλεσε δὲ τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἐκδήλωσιν τῶν πρὸς τὸν Ὑψιστὸν συναισθημάτων τῆς ἐγγνωμοσύνης τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ ἢ επικράτησις τοῦ κατὰ τὴν 28ην Ὀκτωβρίου συνεορτασμοῦ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐορτῆς τῆς «Σκέπης τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου», ὃν ἀπὸ τετραετίας καθιέρωσεν ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος, δικαιοτάτα προνοήσασα, ὅπως διατηρηθῇ διὰ τῆς ἐορτῆς ταύτης καὶ παρὰ ταῖς ἐπερχομένας γενεαῖς ἢ ὑπόμνησις τῶν κατορθωμάτων τῆς πίστεως, ὧν ἔχομεν ἀδιάφυστον πείραν πάντες οἱ ἐπιζήσαντες αὐτῶν. Καὶ πόσον ἀναγκαῖα ὑπῆρξεν ἡ τοιαύτη ἐκκλησιαστικὴ μέριμνα, μαρτυρεῖται ἤδη καὶ ἐκ τοῦ ὅτι κατὰ τὴν ἐφετεινῇ, τοῦλάχιστον, ἐπέτειον ἐλησμονήθη ὁ Θεὸς παρ' ἐπισήμων χειλέων λαλησάντων πρὸς τὸν λαόν.

Ἀπίθανος παραλογισμὸς!

Ἀνεγνώσαμεν πον, ὅτι ἐβδομηκοντοῦτις γραῖα, ἀνεργὸς καὶ ἀσθενὴς, ἀποζῶσα δὲ ἐκ τῆς ἐλεημοσύνης τοῦ Φιλοπτώχου Ταμείου τῆς ἐνορίας τῆς, ἀπειλουμένη δι' ἐξώσεως καὶ προσφυγοῦσα ἐνώπιον τῆς Δικαιοσύνης, ἔλαβε τὴν ἀπάντησιν, ὅτι δὲν προστατεύεται ὑπὸ τοῦ ἐν ἰσχύϊ Ἐνοικιοστασίου, ὡς μὴ περιλαμβανομένη μεταξὺ τῶν κατὰ τὸν Νόμον χαρακτηριζομένων ὡς «μισθοσυντηρητῶν». Ἄν τὸ δημοσιευθὲν εἰς ἀθηναϊκὴν ἐφημερίδα σκεπτικὸν τῆς ἀποφάσεως ταύτης εἶναι ἀληθές, κατὰ τὴν αὐστηρὰν νομικὴν καὶ δικαστικὴν λογικὴν, ὁ συντηρούμενος ἐκ μισθοῦ—τοῦτο δηλοῖ, ἂν μὴ ἀπατόμεθα, ὁ ὅρος «μισθοσυντηρητος»—εἶναι ἐνδεέστερος τοῦ μηδὲν μέσον συντηρήσεως ἔχοντος καὶ εἰς τὴν ἐλεημοσύνην τῆς ἐνορίας καταφεύγοντος Ἕλληνας,

ὡς ἡ περὶ ἧς πρόκειται ἐβδομηκοντοῦτις ἀνεργὸς καὶ ἀσθενὴς γραῖα! Δι' ὃ καὶ ὁ μὲν «μισθοσυντηρητος» προστατεύεται ὑπὸ τοῦ Νόμου καὶ δικαιούται στέγης, ὁ δὲ ἐκ τῆς ἐλεημοσύνης ἀποζῶν ἀσθενὴς καὶ ἀνεργὸς ἀφείλει ἐπὶ πᾶσι νὰ ὑποστῇ καὶ τὴν τῆς ἀθλίας του στέγης στέρησιν!...

Ἄλλ' ἐπειδὴ τοιαύτη λογικὴ εἶναι ἀδύνατον νὰ εἶναι γέννημα ἑλληνικοῦ ἐγκεφάλου, καὶ μάλιστα νομικοῦ καὶ δικαστικοῦ, ἐλπίζομεν, ὅτι περὶ παρεξηγήσεως μᾶλλον θὰ πρόκειται καὶ οἱ ἀρμόδιοι δὲν θὰ ἐπιτρέψωσι ν' ἀποδειχθῇ τὸ ἀντίθετον.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

Ἡ Ἱ. Σύνοδος, κατὰ τὴν, περὶ ἧς ἐν ἀρχῇ τοῦ παρόντος φύλλου, ἐναρκτήριον πρώτην συνεδρίαν τῆς 101ης περιόδου τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς, τῇ 21ῃ παρελθ. μηνὸς Ὀκτωβρίου, προέβη εἰς τὸν καταρτισμὸν τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν, ὡς ἀκολουθῶς: 1) **Ο.Δ.Ε.Π.** Πρόεδρος, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος. Τακτικά μέλη, οἱ Σεβ. Μητροπολίται Κορινθίας κ. Προκόπιος, Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος κ. Ἰάκωβος καὶ Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος (συμφώνως τῷ Νόμῳ 2631)53. Ἀναπληρωματικά, οἱ Σεβ. Μητροπολίται Καρυστίας καὶ Σκύρου κ. Ἀνανίας καὶ Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Ἰάκωβος. 2) **Τ.Α.Χ.Ε.** Πρόεδρος, ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος. Τακτικὸν μέλος, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἄρτης κ. Σεραφεῖμ. Ἀναπληρωματικόν, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θηβῶν καὶ Λεβαδείας κ. Πολύκαρπος. 3) **Ἀποστολικὴ Διοκονία.** Πρόεδρος, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος. Τακτικά μέλη, οἱ Σεβ. Μητροπολίται Φιλίππων καὶ Νεαπόλεως κ. Χρυσόστομος καὶ Γυθείου καὶ Οἰτύλου κ. Δημήτριος. 4) **Ἐπὶ τῶν χειροτονιῶν.** Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γυθείου καὶ Οἰτύλου κ. Δημήτριος. 5) **Ἐπὶ τῶν προσφυγῶν.** Οἱ Σεβ. Μητροπολίται Βερροίας καὶ Ναούσης κ. Ἀλέξανδρος, Θηβῶν καὶ Λεβαδείας κ. Πολύκαρπος καὶ Ἄρτης κ. Σεραφεῖμ. 6) **Δελτίου «Ἐκκλησία».** Πρόεδρος, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος. Μέλη, οἱ Σεβ. Μητροπολίται Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας κ. Χριστοφόρος καὶ Λήμνου κ. Διονύσιος. 7) **Ἐπὶ τῶν διδασκικῶν βιβλίων.** Οἱ Σεβ. Μητροπολίται Ἀργολίδος κ. Χρυσόστομος καὶ Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας κ. Χριστοφόρος. 8) **Ἐποπτικὸν Συμβούλιον καὶ Ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον Ἐκκλησ. Ἐκπαιδεύσεως.** Τακτικὸν μέλος, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἱερισσοῦ, Ἀγ. Ὀρους καὶ Ἀρδαμερίου κ. Κυπριανός. Ἀναπληρωματικόν, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γρεβενῶν κ. Φίλιππος. 9) **Ἐπὶ τῶν γάμων.** Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γυθείου καὶ Οἰτύλου κ. Δημήτριος. 10) **Βυζαντινῆς μουσικῆς.** Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας κ. Χριστοφόρος. 11) **Δαπανῶν Συνοδικῆς Γραφείου.** Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος καὶ οἱ Σεβ. Μητροπολίται Καρυστίας κ. Ἀνανίας καὶ Θηβῶν καὶ Λεβαδείας κ. Πολύκαρπος. 12) **Πρωτοβάθμιον Συνοδικὸν Δικαστήριον.** Πρόεδρος, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Φιλίππων καὶ Νεαπόλεως κ. Χρυσόστομος. Μέλη, οἱ Σεβ. Μητροπολίται Ἀργολίδος κ. Χρυσόστομος, Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας κ. Χριστοφόρος, Ἱερισσοῦ, Ἀγ. Ὀρους καὶ Ἀρδαμερίου κ. Κυπριανός καὶ Λήμνου κ. Διονύσιος. 13) **Δευτεροβάθμιον Συνοδικὸν Δικαστήριον.** Πρόεδρος, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Βερροίας καὶ Ναούσης κ. Ἀλέξανδρος. Μέλη, οἱ Σεβ. Μητροπολίται Καρυστίας κ. Ἀνανίας, Θηβῶν καὶ Λεβαδείας κ. Πολύκαρπος, Γυθείου καὶ Οἰτύλου κ. Δημήτριος, Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Ἰάκωβος, Ἄρτης κ. Σεραφεῖμ καὶ Γρεβενῶν κ. Φίλιππος.

Ἡ Ἱ. Σύνοδος, διακόμισα ἐπ' ὀλίγον τὰς ἐργασίας αὐτῆς, ἔνεκα τῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπισκέψεως τοῦ Μακ. Πατριάρχου τῶν Σέρβων κ. Βικεντίου, περὶ ἧς ἀλλαγῆς τοῦ παρόντος φύλλου μακρὸς γίνεται λόγος, ἐπανε-

λαβε ταύτας ἅμα τῇ ἐξ Ἀθηνῶν ἀναχωρήσει τῆς Α. Μακαριότητος. Συνεδριάζουσα δ' ἔκτοτε τακτικῶς, κατὰ Τρίτην καὶ Παρασκευὴν, ἀσχολεῖται εἰς τὴν διεκπεραίωσιν τῶν ὑπ' ὄψιν Αὐτῆς τιθεμένων ζητημάτων τρεχούσης ὑπηρεσιακῆς φύσεως.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Τῇ 17ῃ Ὀκτωβρίου, ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐτέλεσεν ἐν τῷ Ἱ. Ναῶ τοῦ Ἀ' Νεκροταφείου τὴν κηδεῖαν τοῦ ἀποβιώσαντος πρῶην πρωθυπουργοῦ Δημ. Μαξίμου.

—Τῇ 3ῃ Νοεμβρίου, ἡ Α. Μακαριότης ἐπισκέφθη εἰς τὸ Πολιτικὸν Γραφεῖον τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως κ. Καραμανλῆν.

—Ἡ Α. Μακαριότης προήδρευσε συνεδριῶν: τῇ 19ῃ Ὀκτωβρίου καὶ τῇ 2ῃ Νοεμβρίου τοῦ Κεντρικοῦ συμβουλίου τοῦ Ο.Δ.Ε.Π., τῇ 15ῃ Ὀκτωβρίου τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκτελεστῶν τοῦ Τοσिताείου Κληροδοτήματος, καὶ τῇ 3ῃ Νοεμβρίου τῆς Πανελληνίου Ἐπιτροπῆς Ἐνώσεως Κύπρου. Εἰς τὴν τελευταίαν παρέστη καὶ ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου κ. Μακάριος.

—Τῇ πρῶτῃ τῆς 5ης Νοεμβρίου, ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἀνεχώρησε διὰ τοῦ ἀεροπλάνου τῆς γραμμῆς εἰς Ἰωάννινα, ὁπότεν ἐπανῆλθε τῇ 17ῃ ἰδίου μηνός.

—Ἡ Α. Μακαριότης ἐδέχθη: Τὸν Ὑπουργὸν Ἐξωτερικῶν κ. Θεοτόκην, τὸν Ὑφυπουργὸν Ἐθνικῆς Ἀμύνης κ. Βουρδουμπάν, τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον Κύπρου κ. Μακάριον, τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Πάφου κ. Φώτιον, τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Κιτίου κ. Ἀνθιμον, τὸν Πρεσβευτὴν τῆς Γιουγκοσλαβίας κ. Παβίτσεβιτς, τὸν Πρόεδρον τοῦ Ἀρείου Πάγου κ. Ἀποστολόπουλον, τὸν καθηγητὴν κ. Παλιόν, τὸν Διοικητὴν τοῦ Ι.Κ.Α. κ. Ρικάκην, τὸν Πρύτανιν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Καβασιάδην, τὸν πρῶην Ὑπουργὸν κ. Γερακίνην κ.ἄ.

ΕΠΑΡΧΙΑΙ

Ἱερά Μητρόπολις Θεσσαλιώτιδος

Καθ' ἃ ἀνακοινοῖ τὸ ἐνταῦθα Γραφεῖον τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀλληλοβοηθείας καὶ Σχέσεων μετὰ τῶν Ξένων Ἐκκλησιῶν, τὴν παρεθούσαν Κυριακὴν, 13ην τρέχοντος, ἐγένοντο εἰς Σοφάδες τῆς Θεσσαλίας τὰ ἐγκαίνια τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ὅστις ἀνωκοδομήθη ἐκ θεμελιῶν δαπάναις τῆς Γερμανικῆς Ἐυαγγελικῆς Ἐκκλησίας διὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν.

Τῆς τελετῆς προέστη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος κ. Κύριλλος, παρέστησαν δὲ αἱ πολιτικά καὶ στρατιωτικά ἄρχαι τῶν πόλεων Καρδίτσας καὶ Βόλου, ὁ Πάστορ Mökel, ἐκ μέρους τῆς Γερμανικῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας, ὁ καθηγητὴς κ. Ἀμίλκας Σ. Ἀλιβιζάτος, ὡς εκπρόσωπος τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀλληλοβοηθείας καὶ Σχέσεων μετὰ τῶν Ξένων Ἐκκλησιῶν, καὶ πλῆθος κόσμου ἐκ τῆς πόλεως καὶ τῶν περιχώρων αὐτῆς.

Κατὰ τὴν τελετὴν ὡμίλησαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος κ. Κύριλλος καὶ ὁ καθηγητὴς κ. Ἀλιβιζάτος, εὐχαριστήσαντες καταλλήλως τὴν δωρήτριαν Ἐκκλησίαν, εἰς τούτους δὲ ἀπήντησε διὰ συγκινητικῶν λόγων ὁ Πάστορ Mökel, τονίσας τὴν, ἀνεξαρτήτως δογματικῶν διαφορῶν, ὕψιστάμενην εὐλικρινῆ ἐκκλησιαστικὴν ἀλληλεγγύην ἐν τῷ Οἰκουμενικῷ Συμβουλίῳ τῶν Ἐκκλησιῶν.

Ὁ νέος ἱερός Ναός, ρυθμοῦ βασιλικῆς, μεγαλοπρεπέστατος ἐν τῇ ἀπλότητι αὐτοῦ καὶ ταῖς ὡραίαις γραμμαῖς αὐτοῦ, εἶναι ἐξαιρετος ἀκόμη καὶ διὰ τὴν τελείαν ἀκουστικὴν του, εἶναι δὲ καὶ ὁ πρῶτος ἱερός Ναός ὅστις ἀνωκοδομήθη εἰς τὴν ἐν λόγῳ περιφέρειαν τῆς Θεσσαλίας μετὰ τὰς σεισμικὰς καταστροφάς.

Ἱερά Μητρόπολις Θήρας

Γράφουσιν ἡμῖν ἐκ Θήρας:

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Γεώργιος περιώδευσε κατὰ τὸ παρὸν ἔτος ἀνὰ πάσας τὰς ἐνορίας καὶ Ἱεράς Μονῆς τῶν νήσων Θήρας, Ἴου καὶ Ἀμοργοῦ, ὡς καὶ τὰς λίαν ἀπομεμακρυσμένας καὶ ἐπὶ δυσβάτων ἀτραπῶν κειμένας ἐνορίας τῆς νήσου Ἀμοργοῦ, εἰς ἃς, κατόπιν Ἀρχιερατικῆς Λειτουργίας, ἐκήρυξεν εἰς τὰ πλήθη τὸν θεῖον λόγον. Ἀπε-

ρίγραπτος δὲ ἦτο ἡ χαρὰ καὶ ἡ συγκίνησις τῶν κατοίκων τῶν ἀπομεμακρυσμένων ἐνοριῶν, ὅτινες ἠσπάζοντο δακρύνοντες τὴν δεξιάν τοῦ Ἀρχιερέως τῶν.

Ἡ Α. Σ. κατὰ τὴν ποιμαντορικὴν ταύτην περιόδειαν ἐμερίμνησε: 1) Περί τῆς τακτικῆς λειτουργίας τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων καὶ τῆς ἐγγραφῆς τῶν μαθητῶν εἰς τὸ περιοδικὸν τῆς Ἐκκλησίας «Τὰ Χαρούμενα Παιδιά», ἐξηκρίβωσε δὲ ὅτι κατὰ τὸ λήξαν σχολικὸν ἔτος 1954—1955, ἐλειτούργησαν 25 Κατώτερα Κατηχητικά Σχολεῖα καὶ τρία Μέσα, εἰς ἃ ἐνεγράφησαν καὶ ἐφοίτησαν 1150 μαθηταὶ καὶ μαθήτριά. 2) Περί τοῦ τακτικοῦ ἐκκλησιασμοῦ τῶν πιστῶν, τῆς ἐξομολογήσεως, τῆς θείας Κοινωνίας, καὶ τῆς μελέτης τῆς Ἁγίας Γραφῆς, συνῆψεν δὲ εἰς τοὺς ἱερεῖς, ὅπως τακτικῶς καὶ ἀγρόπνως ἐπιτελῶσι τὰ ἱερατικά τῶν καθηκόντων. 3) Περί τῆς καθαρῆς τῆς τῶν ἱερῶν Ναῶν καὶ ἀμφίων, ἰδίᾳ δὲ τοῦ Ἁγίου Βήματος. Εἰς δὲ τὰς Ἱεράς Μονὰς ἔδωκε τὰς δεούσας συμβουλὰς καὶ πατρικὰς συστάσεις.

Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἡ Α. Σ. διένειμε διάφορα χρηματικά ποσὰ εἰς τοὺς ἀπόρους τῆς νήσου Θήρας, ἀπεπεράτωσε τὴν οἰκοδομὴν τῶν δύο γραφείων τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως καὶ, ἐπιπλώσας αὐτὰ, ἐγκατέστησεν ἐν αὐτοῖς τὰς ὑπηρεσίας. Ἐμερίμνησε δὲ δεόντως ὑπὲρ τῶν γενομένων ἐράνων ὑπὲρ τῶν σεισμοπλήκτων περιοχῶν, τῶν καταστραφέντων ἱερῶν Ναῶν Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων, τῆς Ἐνώσεως τῆς Κύπρου, τοῦ Παναγίου Τάφου, τῶν Τυφλῶν κλπ. Καὶ ἐπισκεφθεὶς τακτικῶς καὶ ἐπανειλημμένως τὰ Φιλανθρωπικά Ἰδρύματα τῆς νήσου, ἄνια τελεῶσιν ὑπὸ τὴν Προεδρίαν αὐτοῦ, ἐμερίμνησε περὶ τῆς καλῆς λειτουργίας τούτων.

Ἱερά Μητρόπολις Σισανίου καὶ Σιατίστης

Γράφουσιν ἡμῖν ἐκ Σιατίστης:

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν τελεσθέντων τῇ 16ῃ παρεθ. μηνός ἐγκαινίων τοῦ μεγαλοπρεποῦς κτιρίου, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐγκατεστάθη τὸ αὐτόθι Παράρτημα τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ ἡ τέως Δημοτικὴ Μανούσειος Βιβλιοθήκη, ἐτετέλεθη ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου κ. Ἰακώβου τὴν πρῶϊαν ἡ θ. Λειτουργία ἐν τῷ Μητρ. Ναῶ ὑπὲρ τῶν εὐεργετῶν καὶ δωρητῶν τοῦ ἔργου, ἦν παρηκολούθησαν πᾶσαι αἱ πολιτικά καὶ στρατιωτικά Ἀρχαὶ τοῦ Νομοῦ καὶ τῆς πόλεως. Εὐθὺς μετὰ τὴν θ. Λειτουργίαν, εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τοῦ νέου κτιρίου, ἐβῆλ ὁ Ἁγιασμός, τελεταρχοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου, τῇ συμμετοχῇ τῆς ἐκκλ. χορωδίας τοῦ Τραπαντζείου Γυμνασίου. Ὁμίλησαν καταλλήλως ἡ Α. Σ. ὁ Μητροπολίτης, ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας ἀνώτατος ἐκπαιδ. σύμβουλος κ. Δημ. Χατζῆς, ὁ Νομάρχης Κοζάνης κ. Γ. Γουδῆς, ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Ἀποστ. Διακονίας Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Τιμόθεος Χαλφῆς, ὁ διευθυντὴς τῆς Βιβλιοθήκης κ. Μέγας καὶ τελευταῖος ὁ ἡμέτερος Σιατίστης κ. Στρακαλῆς, ὅστις ἐξῆρε τὸ ἔργον τοῦ Ποιμενάρχου καὶ ἐξέφρασε πρὸς αὐτὸν τὴν βαθεῖαν εὐγνωμοσύνην τῆς πόλεως. Τὴν μεσημβρίαν ἐν τῇ αἴθουσῃ τῶν τελετῶν τοῦ Γυμνασίου παρετέθη ἐπίσημον γεῦμα, καθ' ὃ ὡμίλησαν πολλοὶ διὰ τὸ ἔργον, ὅπερ τόσον καρποφόρος ἐπιτελεῖ ἡ Ἐκκλησία διὰ τοῦ Ἱεράρχου τῆς εἰς τὴν Μακεδονικὴν ἐπαρχίαν Σισανίου καὶ Σιατίστης, ὡς καὶ διὰ τὰς σχέσεις μεταξὺ Χριστιανισμοῦ καὶ Ἑλληνισμοῦ, ἐξ ἀφορμῆς τῆς συστεγάσεως τῆς κλασικῆς βιβλιοθήκης τοῦ δειμνήστου Θεοδώρου Μανούση, πρῶτου καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἀριθμοῦσης περίπου 18.000 τόμους, καὶ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, τῆς ἀποτελούσης τὸν πνευματικὸν ὄργανισμὸν τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ.

Τὸ ἐγκαινιασθὲν κτίριον ἀποτελεῖται ἐκ μιᾶς μεγάλης αἰθούσης τῶν Κατηχ. Σχολείων 24 X 12, δύο μικροτέρων αἰθουσῶν, δύο εὐρυχωρῶν ἀναγνωστηρίων καὶ ἐνὸς γραφείου.

—Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας, πρωτοβουλία τῆς Α.Σ., ἐτετέλεσθη ἐν Τσοτυλίῳ τὰ ἀποκαλυπτήρια τῆς προτομῆς τοῦ δειμνήστου Ἱεροδιακόνου Στεφάνου Νούκα, ἐνὸς ἐκ τῶν μεγάλων ἐθνικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν ἀνδρῶν τοῦ παρ. αἰῶνος, ὅστις ἱδρυσεν εἰς τοὺς χρόνους τῆς δουλείας τὴν ὀνομαστὴν «Γοσοτύλειον Σχολήν», πολλὰς ὑπηρεσίας προσενεγκούσαν εἰς τὰ ὑπόδουλα τότε μέρη τοῦ Ἑλληνισμοῦ, καὶ δὴ εἰς τὸν τομέα τῆς ἐθνικῆς παιδείας. Παρ-

έστησαν πάσαι αι πολιτικά και στρατιωτικά άρχαι τής Δυτικής Μακεδονίας, αντιπρόσωποι τών Υπουργών Παιδείας και Βορείου Ελλάδος, Βουλευται, αντιπροσωπείαι πόλεων και κοινοτήτων, τὰ σχολεία, οι πρόσκοποι και πλήθος λαού. Τὰς τιμάς απέδωκε τμήμα στρατού και η μουσική τής XV Μεραρχίας. Μετά τὸ τρισάγιον και τὰ άποκαλυπτήρια τής προτομής κατετέθησαν στέφανοι και ώμίλησαν διά τὸ έργον τοῦ τιμωμένου κληρικού ὁ Γυμνασιάρχης κ. Παπαχαρίσης, ὁ Βουλευτής κ. Χατζόπουλος, ὁ Μέραρχος κ. Γιαννούλης και, τέλος, ὁ τελεταρχών Ἀρχιερεύς κατέκλεισε τήν ώραίαν τελετήν, έξάρας τήν φυσιογνωμίαν τοῦ Στεφάνου Νούκα και εύχαριστήσας τοὺς πάντας.

— Εἰς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην κ. Ἰάκωβον άπέστειλαν, κατόπιν έκλήσεώς του, τὰ ἐν Ἀμερικῇ άπόδημα τέκνα τής Σιατίστης 3.800 δολάρια, διά τήν κατασκευήν τοῦ τρούλου τοῦ Μητρ. Ναοῦ Σιατίστης και 2.900 δολάρια διά τὸ κτίριον τής Ἀποστολικῆς Διακονίας,

— Κατόπιν επιμόνων ένεργειών τής Α. Σ., ὁ μὲν έρανος τής Α. Μ. τοῦ Βασιλέως «Πρόνοια Συμμοριοπλήκτων» έθεσεν εἰς τήν διάθεσιν αὐτοῦ 400.000 δρχ. διά τήν άποπεράτωσιν τοῦ ἐν Τσοτλίφ άνεγειρομένου ὑπ' αὐτοῦ Γυμνασιακοῦ Οἰκοτροφείου, τὸ δὲ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν, διά τὸν ἴδιον σκοπόν, έψήφισε 300.000 δρχ.

— Εἰς τὰ τρία Ἐκκλησιαστικά Οἰκοτροφεία τής Ἱ. Μητροπόλεως Σιατίστης και Σιατίστης έστάλησαν ὑπὸ τής Ἐπιτροπῆς Ἀλληλοβοηθείας και Σχέσεων μετὰ τών Ξένων Ἐκκλησιῶν τρόφιμα ἐν συνόλῳ 11.400 ὀκάδων.

— Τήν 18ην παρ. μηνὸς εἰς τήν μεγάλην αἴθουσαν τής Ἀπ. Διακονίας ἐν Σιατίστη έγένετο μετὰ πάσης έπισημότητος ἡ τελετή τής ενάρξεως τών Κατηχητικῶν Σχολείων. Ὁμίλησαν έπικαιρῶς πρὸς τοὺς μαθητάς ὁ Σεβ. Μητροπολίτης, ὁ Νομάρχης κ. Γουδῆς και ὁ Γυμνασιάρχης κ. Γιαννουκόπουλος.

= Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α =

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΑΛΛΗΛΟΒΟΗΘΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

Πρόγραμμα ὑποτροφιῶν Θεολογίας

Ἐναγγελία παρεχομένων εύκαιριῶν ακαδημαϊκοῦ έτους 1956-7.

Τὸ πρόγραμμα τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν προβλέπει διά τήν μεταξὺ Ἐκκλησιῶν άνταλλαγὴν σπουδαστῶν και έχει σκοπόν τήν ενίσχυσιν τής κοινοτικῆς ζωῆς και τής Οἰκουμενικῆς Συνειδήσεως τών Ἐκκλησιῶν.

Κατὰ τὸ ακαδημαϊκὸν έτος 1956-7 θέλουσι προσφερθῆ 125 ὑποτροφίαι διά μελέτας έξωτερικοῦ παρὰ τής Ἐπιτροπῆς Ὑποτροφιῶν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν. Τὸ μεγαλύτερον μέρος τών ὑποτροφιῶν θὰ εἶναι ὑπὸ μορφήν «δωρεῶν», τὰς ὁποίας θέλουσι προσφέρει Ἐκκλησίαι και τὰ θεολογικά αὐτῶν ιδρύματα. Τοιαῦται θέσεις ἐπὶ τοῦ παρόντος προσφέρονται εἰς νέους και νέας πρὸς μελέτην εἰς Αὐστρίαν, Καναδᾶν, Γαλλίαν, Γερμανίαν, Ἑλλάδα, Ἰταλίαν, Ὀλλανδίαν, Σκανδιναυικὰς χώρας, Ἑλβετίαν (συμπεριλαμβανομένης τής Ἀνωτάτης Σχολῆς Οἰκουμενικῶν Σπουδῶν τοῦ Μπασάλ), Ἡνωμένον Βασίλειον και τὰς Η. Π. Α. Ἐνδελεχοῦς έλέγχου τυγχάνουν αι αιτήσεις διά σπουδὰς εἰς τὰς ἀνωτέρω και ἄλλας χώρας, ἀν και δὲν εἶναι πάντοτε δυνατόν νὰ τοποθετηθοῦν οι επιτυχόντες ὑποψήφιοι εἰς τήν χώραν ἢ τὸ ἴδιον τῆς προτιμῆσεώς των.

Αἱ ὑποτροφίαι προορίζονται κυρίως διά νέους και νέας, οἵτινες έχουν συμπληρώσει τήν βασικὴν θεολογικὴν σπουδὴν αὐτῶν.

Ἐπαντα τὰ σχετικά έξοδα κατὰ τὸν χρόνον τής διαμονῆς τών σπουδαστῶν συμπεριλαμβάνονται εἰς τὰς ὑποτροφίας - αι εύκαιρίαι αὐται παρέχονται διά τής Ἐπιτροπῆς Ὑποτροφιῶν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν κατὰ διαφόρους τρόπους. Εἰς πολλὰς περιπτώσεις αι Ἐκκλησίαι και Θεολογικαὶ Σχολαὶ διαφόρων χωρῶν προσφέρουν μίαν ἢ δύο θέσεις και καταβάλλουν τὰ έξοδα ἐξ ὀλοκλήρου ἢ μερικῶς. Εἰς πολλὰς

περιπτώσεις ἡ Ἐπιτροπὴ ὑποτροφιῶν τοῦ Π. Σ. Ε. καλύπτει ὀλοκλήρῳ τὸ έξοδον ὑποτροφίας κατὰ διαφόρους τρόπους. Εἰς ἄλλας περιπτώσεις ἡ Ἐπιτροπὴ Ὑποτροφιῶν τοῦ Π. Σ. Ε. καλύπτει τὸ έξοδον ὑποτροφίας. Οἱ επιτυχάνοντες ὑποψήφιοι καθὼς και αι Ἐκκλησίαι των καλοῦνται νὰ καλύψουν τὰ έξοδα ταξιδίου, εἰς και ἀπὸ τὸν τόπον τών σπουδῶν ἢ ὅπως συνεισφέρουν ἐναντι τών έξόδων αὐτῶν κατὰ δύναμιν.

Αἱ θέσεις αὐται δίδονται διά μίαν περίοδον ἐνὸς ακαδημαϊκοῦ έτους, δύνανται δὲ νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν μόνον εἰς έξαιρετικὰς περιπτώσεις αιτήσεις παρατάσεως.

Ἀπαιτούμενα προσόντα και ἔτερα σχετικά πληροφορία ἀναφέρονται εἰς τὸ ἐπισυναπτόμενον φύλλον ἀρχαὶ διέπουσαι τήν ἐπιλογὴν σπουδαστῶν δι' ὑποτροφίας.

Συμπληρωμένα σχέδια αιτήσεων δέον νὰ επιστρέφονται εἰς Γενεὴν μέσω τής ενδιαφερομένης Ἐθνικῆς Ἐπιτροπῆς μέχρι 1ης Ἰανουαρίου 1956 διά χώρας ὡς ὁ Καναδᾶς και αι Η. Π. Α. και μέχρι τής 1ης Φεβρουαρίου 1956 διά θέσεις εἰς εὐρωπαϊκὰς χώρας και μέχρι 1ης Μαρτίου 1956 διά τὸ Ἀνωτάτον Ἰνστιτοῦτον Οἰκουμενικῶν Σπουδῶν και διά χώρας τής Ἀσίας.

Ἐν οι αίτούντες επιθυμοῦν αι αιτήσεις των νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν, ἡ τήρησις τών ἀνωτέρω χρονικῶν ὀρίων έχει μεγάλην σπουδαιότητα, δεδομένου ὅτι ἡ ἐπιλογὴ γίνεται ἀμέσως μετ' αὐτάς. Οἱ σπουδασταὶ θέλουσι εἰδοποιηθῆ περι τῆς ἀποφάσεως ἣτις θέλει ληφθῆ ἐπὶ τών αιτήσεών των, δύο ἢ τρεῖς μῆνας μετὰ τὰ ἀνωτέρω χρονικά ὀρια (τούτου έξαρτωμένου ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τών αιτήσεων και τοῦ χρόνου ὅστις θὰ χρειασθῆ διά τήν κατανομήν τών ὑπαρχουσῶν θέσεων εἰς τοὺς επιτυχόντας ὑποψηφίους).

Μὲ τὸν σκοπόν τής προοδευτικῆς διευρύνσεως τοῦ πεδίου τοῦ προγράμματος, ὥστε νὰ συμπεριληφθοῦν περισσότεροι σπουδασταὶ προερχόμενοι ἀπὸ χώρας ἐκτὸς τής Εὐρώπης, τὰ ἠξήμενα έξοδα ταξιδίου πρέπει νὰ αντιμετωπισθοῦν ἀπὸ τὰ ἔτησια έξοδα ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἄτινα θέλουσι παραμείνει πάγια.

Μεταξὺ τών ἐγκριθέντων σπουδαστῶν διά τὸ 1955-56 ὑπάρχουν σπουδασταὶ ἀπὸ τήν Αἴγυπτον, Καμερόν, Μαδαγασκάρην, Νότιον Ἀφρικὴν, Ἰνδίας (3), Ἰαπωνίαν (2), Ταϊλάνδην (2), Αὐστραλίαν, Νέαν Ζηλανδίαν (2) και Βραζιλίαν. Ἡ ἐπιτροπὴ συμπεριέλαβε σπουδαστὰς ἀπὸ τὰς ἀνωτέρω και ἄλλας χώρας, ὅπου αι εύκαιρίαι διά ξένας σπουδὰς εἶναι περιορισμένα, λόγω ἀποστάσεως, ἀπομονώσεως και διά λόγους οἰκονομικοῦς και περιβάλλοντος.

Κατὰ τήν παρούσαν περίοδον τών ἠξήμενων εὐθυνῶν και εύκαιριῶν, ἡ Ἐπιτροπὴ μεγάλως ἀνευορίσθη διά τῆς αὐξήσεως τῆς ὑποστηρίξεως ἐκ δύο πηγῶν.

1. Κατὰ τὸ ἐρχόμενον έτος ἡ πλειοψηφία τών σπουδαστῶν θὰ καταβᾶλη, διά πρώτην φοράν, ὅλα ἡ μέρος τών έξόδων ταξιδίου. Εἰς πολλὰς περιπτώσεις λαμβάνουν ενίσχυσιν ἀπὸ τὰς ἐνορίας των, τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἀρχὰς ἢ και ενδιαφερομένους φίλους.

2. Διάφοροι ἔθνικαι Ἐπιτροπαὶ και διάφοροι Ἐκκλησίαι ὡς και θεολογικά ιδρύματα έχουν ἀναλάβει νέας ἠξήμενας ὑποχρεώσεις ἐναντι τοῦ προγράμματος τοῦ ἐρχομένου έτους. Ἐπιπροσθέτως νέαι δόσεις προσφέρονται, διάφορα δὲ έξοδα (ὡς προσωπικὰ έξοδα), τὰ ὁποία προηγουμένως ἐκαλύπτοντο παρὰ τής Ἐπιτροπῆς Ὑποτροφιῶν, νῦν ἀναλαμβάνονται ἀπὸ τὰς ἔθνικὰς Ἐπιτροπὰς ἢ καλύπτονται ἄλλως πᾶς ἐντὸς τῆς χώρας τών σπουδῶν.

Τὸ παρὸν εἶναι πραγματικῶς ἓνα πρόγραμμα συνεργασίας, τὸ ὁποῖον κατέστη ἐφικτὸν λόγω τῆς ἐνοποιήσεως διαφόρων πόρων και ἀποβλέπει εἰς τήν ὅσον ἐνεστί πληρεστέραν ἐξυπηρέτησιν τῆς Ἐκκλησίας, διά τῆς προσφορᾶς εἰς εὐρύτερον ἀριθμὸν καλῶς κατηχητισμένων σπουδαστῶν εύκαιρίας νὰ σπουδᾶσιν εἰς τὰς Ἐκκλησίας και χώρας ἄλλης τῆς ἰδιότητος των και οὕτω νὰ ἐμβαθύνουν και πλουτίσουν τήν οἰκουμενικὴν των πείραν.

Ἀρχαὶ διέπουσαι τήν ἐπιλογὴν σπουδαστῶν διά τήν χορήγησιν ὑποτροφιῶν.

I. Σ κ ο π ὶ ς.

1. Τὸ πρόγραμμα ὑποτροφιῶν ἀποβλέπει εἰς τὸ νὰ ενίσχυση τὸ έργον και νὰ ἐμπλουτίση τήν κοινὴν ζωὴν τών Ἐκ-

κλησιών εις όλας τὰς χώρας, διὰ τῆς ἀνταλλαγῆς πιθανῶν ὀδηγῶν ἀνδρῶν καθὼς καὶ γυναικῶν, κατὰ τὴν περίοδον τῆς προπαρασκευῆς διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ζωῆς.

2. Ὁ κύριος σκοπὸς παροχῆς εὐκαιριῶν εἶναι ἡ προπαρασκευὴ, ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, διὰ τὴν πλέον ἀποτελεσματικὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἰδίων αὐτῶν Ἐκκλησιῶν καὶ κάθε παροχῆς δέον νὰ ἔχη τὴν ἔγκρισιν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ ὑποψηφίου.

3. Ὑποτροφίαι ἀπονέμονται δι' Ἐυρώπην, Ἀμερικὴν καὶ Ἀσίαν, χάρις εἰς τὴν συνεργασίαν πολλῶν ἐθνικῶν ἐκκλησιαστικῶν Ἐπιτροπῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν μετὰ τὸν σκοπὸν παροχῆς εὐκαιριῶν εἰς σπουδαστὰς διὰ σπουδὰς καὶ πείραν, αἵτινες δὲν παρέχονται εἰς τὰς πατρίδας τῶν. Ὡς π. χ. χορηγήσεις δίδονται μετὰ τὸν σκοπὸν παροχῆς γνώσεων, αἵτινες δὲν προσφέρονται εἰς τὰς Σχολὰς τῆς χώρας τοῦ ὑποψηφίου καὶ διὰ τὴν ἐξασφάλισιν ἀνωτέρων σπουδῶν εἰς ἐκείνους οἵτινες ἔχουν τὰ προσόντα νὰ ἐπωφεληθῶν περισσότερο ἢ πρὸς εἰδικεύσιν καὶ πρακτικὴν ἐξάσκησιν εἰς ὠρισμένους τομεῖς. Ὑποψήφιος τις δύναται νὰ χρησιμοποιήσῃ τὴν ὑποτροφίαν του πρὸς ἐπιδιωξίν ἐρευνῆς τῶν Γραφῶν ἢ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας καὶ δι' εἰδικῶν ἐκπαιδευτικῶν θρησκευτικῆς ἀγωγῆς, ποιμαντικῆς καθοδηγήσεως, διηκονητικῆς ἀγωγῆς νέων, διοικήσεως νοσοκομείων, θρησκευτικῆς δημοσιογραφίας καὶ ἄλλας παρομοίας χριστιανικὰς κλίσεις.

II. Ὅροι χορηγήσεως

1. Πρὶν ἐξετασθῆ παρα τῆς Ἐπιτροπῆς Ὑποτροφῶν ἢ αἰτήσις του, ὁ ὑποψήφιος πρέπει νὰ ἔχη ἔγκρισιν ὑπὸ ἐπιτροπῆς ἀντιπροσωπευομένης τῆς Ἐκκλησίας τῆς χώρας του ὡς πνευματικῶς καὶ ἀκαδημαϊκῶς προητομασμένος ὅπως κάμῃ ἱκανοποιητικὴν χρῆσιν τῆς ὑποτροφίας.

2. Κάθε ὑποψήφιος πρέπει νὰ πληροῖ τὰς κάτωθι προϋποθέσεις:

α) Πρέπει νὰ ἔχη ἰσχυρὰν πεποίθησιν εἰς τὴν χριστιανικὴν του κλίσιν, ἀκαδημαϊκῶν σπουδῶν ἀνωτέρων τῆς μέσης, προσωπικὴν ἀκεραιότητα καὶ ἀνωτέρων χριστιανικὴν διαγωγὴν, καλὴν ὑγίαν καὶ συναισθηματικὴν σταθερότητα.

β) Πρέπει νὰ κάμῃ σαφῆ δήλωσιν τῶν ἐπιδιωξέων του σχετικῶς μετὰ τὴν μελέτην του εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ νὰ δώσῃ μίαν σύντομον περιγραφὴν τοῦ προγράμματος ἐργασίας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν κοινότητα τῆς χώρας του, τὴν ὅποیان θὰ ἀναλάβῃ μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν του. Ἐπίσης δέον νὰ κάμῃ δήλωσιν τῶν προσωπικῶν του εἰσοδημάτων καὶ τῶν δυνατοτήτων του ὅπως συμβάλῃ εἰς τὰ ἔξοδα ταξιδίου.

γ) Δέον νὰ ἔχη καλὴν γνώσιν τῆς γλώσσης τῆς χώρας, εἰς τὴν ὅποیان θέλει νὰ σπουδάσῃ, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς εὐχερείας νὰ τὴν ὁμιλῇ.

δ) Ἡ ἡλικία του δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαίῃ τὸ τριακοστὸν ἔτος, ἐκτὸς εἰδικῶν περιπτώσεων, αἵτινες πρέπει νὰ ἐκτελῶσιν πλήρως πρὸς εἰδικὴν ἐξέτασιν.

ε) Δέον νὰ ἔχη ἀρκετὴν ὀρμότητα καὶ ἐγκύμνασιν, ὥστε νὰ ἐπωφεληθῆ πλήρως τῆς σπουδῆς του εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ὅπου ὑπάρχουν ἐνοχολαί διὰ θεολογικὰς καὶ ἄλλας σχετικὰς μελέτας εἰς τὴν χώραν του, δέον νὰ ἔχη συμπληρώσει τοῦλάχιστον δύο καὶ προτιμότερον τριῶν ἐτῶν ἐκπαίδευσιν τῶν θεολογικῶν ἢ σχετικῶν πρὸς αὐτὰς μελετῶν.

στ) Ἐὰν εἶναι νυμφευμένος, δὲν πρέπει νὰ συνοδεύεται ἀπὸ σύζυγον καὶ τέκνα, κατὰ τὴν περίοδον τῆς ὑποτροφίας του εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

3) Δεδομένου ὅτι αἱ ὑποτροφίαι αὗται εἶναι μίαν ἐκδήλωσιν ἀδελφωσύνης μεταξύ τῶν Ἐκκλησιῶν, αἵτινες χορηγοῦν, καὶ ἐκείνων οἵτινες λαμβάνουν αὐτάς, ὁ ὑποψήφιος δέον νὰ ἀποδεχθῆ δύο ὅρους:

α) Πρέπει νὰ ἀναλάβῃ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν Ἐκκλησίαν μετὰ τὸ πέρας τῶν σπουδῶν του εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

β) Πρέπει κατὰ τὸ διάστημα τῆς ὑποτροφίας του νὰ θεωρῆ ἑαυτὸν ὡς ὑποχρεωμένον εἰς τὴν πειθαρχίαν καὶ τοὺς κανονισμοὺς τῆς Ἐπιτροπῆς Ὑποτροφῶν καὶ τοῦ σχετικοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἰδρύματος.

4) Ὑποτροφία χορηγοῦνται δι' ἓν ἔτος. Μόνον εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις αἰτήσεις διὰ διαστήματα μικρότερα τοῦ ἔτους ἢμποροῦν νὰ ἐξετασθῶν.

5) Συμπληρωμένοι αἰτήσεις πρέπει νὰ ἀποστέλλωνται εἰς Γενεύην, μέσῳ τῶν Ἐθνικῶν Ἐπιτροπῶν, πρὸ τῆς 1ης

Ἰανουαρίου διὰ χώρας ὡς ὁ Καναδᾶς καὶ αἱ Η. Π. Α., πρὸ τῆς 1ης Φεβρουαρίου δι' εὐρωπαϊκὰς χώρας καὶ πρὸ τῆς 1ης Μαρτίου διὰ τὴν Ἀνωτάτην Σχολὴν Οἰκουμενικῶν Σπουδῶν καὶ δι' ἀσιατικὰς χώρας.

Αἰτήσεις παρατάσεως

Ὑποτροφία τινὲς διὰ τὸ δεύτερον ἔτος πρέπει νὰ ἔχουν ληφθῆ εἰς Γενεύην πρὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου καὶ τότε μόνον θέλουσι ληφθῆ ὑπ' ὄψιν, ἂν συνοδεύωνται ἀπὸ εἰδικὰς συστάσεις προερχομένας ἀπὸ τὴν υἱοθετοῦσαν ὀργάνωσιν καὶ τὰς ἀκαδημαϊκὰς ἀρχὰς τῆς χώρας, εἰς τὴν ὅποیان ὁ σπουδαστὴς ἐκπαίδευσται, ὡς καὶ ἀπὸ τὴν ἰδικὴν του Ἐκκλησίαν.

6) Ἡ αἰτήσις τοῦ ὑποψηφίου πρέπει νὰ ἐπικυρωθῆ παρὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ Ἐκκλησίας, ἥτις καὶ πρέπει νὰ ὑποδείξῃ, πῶς ἡ ὑποτροφία ἢ ἡ παράτασις αὐτῆς θέλει ἐξυπηρετήσῃ τὰ συμφέροντα τῆς Ἐκκλησίας ταύτης.

7) Αἱ σπουδαὶ τῶν ὑποψηφίων δέον νὰ περιλαμβάνωσι πλῆρες πρόγραμμα ἀκαδημαϊκῆς ἐργασίας, τὸ ὅποιον δέον νὰ ὀρίζεται ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς Σχολῆς, εἰς τὴν ὅποیان θέλει οὕτως εἰσαχθῆ. Αἱ σπουδαὶ αὗται δέον νὰ κατευθύνωνται πρὸς τὸν σκοπὸν ἀποκτήσεως ἀκαδημαϊκοῦ διπλώματος. Ἄν τοῦτο δὲν εἶναι κατορθωτόν, ἕνεκα ἀκαδημαϊκῶν προσόντων, ἢ δὲν ἔνδεικνυται, λόγῳ εἰδικῶν λόγων, διὰ τοὺς ὁποίους δίδεται ἡ ὑποτροφία, ἢ ἐκλογῆ τῶν σπουδῶν δέον νὰ γίνηται οὕτως, ὥστε νὰ ἐπιτυγχάνηται τὸ ἀνώτατον δυνατὸν κέρδος ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτάς. Εἰς μερικὰς περιπτώσεις, μίαν περίοδον πρακτικῆς ἐργασίας ἢ ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας ἀποτελεῖ ἀναποσπάστως μέρος τοῦ προγράμματος τῶν σπουδῶν.

Διὰ πᾶσαν περαιτέρω πληροφόριον, ὡς καὶ διὰ τὴν ἐπίδοσιν τῶν ἀπαιτουμένων αἰτήσεων δι' ὑποτροφίας, οἱ ἐνδιαφερόμενοι δέον ν' ἀπευθύνωνται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀλληλοβοηθείας καὶ Σχέσεων μετὰ τῶν Ξένων Ἐκκλησιῶν, ὁδὸς Σοφοκλέους 1 (6ος ὄροφος) παρὰ τῷ Καθηγητῇ κυρίῳ Ἀλιβιζάτῳ.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΩΝ

Ἱερὰ Μητρόπολις Αἰτωλοακαρνανίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 63 παράγραφος 1 καὶ 2 τοῦ Α. Ν. 2200)40, «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν θέσιν τοῦ Ἱεροδιακόνου τοῦ Ἱεροῦ Ἐνοριακοῦ Ναοῦ «Ἁγίου Γεωργίου Ματαράγκας, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα πιστοποιητικά, καθ' ὅσον μετὰ ταῦτα θέλομεν προβῆ εἰς τὴν ἀνακήρυξιν τῶν ὑποψηφίων.

Ἐν Μεσολογγίῳ τῆ 14ῃ Νοεμβρίου 1955

† Ὁ Αἰτωλοακαρνανίας Ἱερόθεος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Γυθείου καὶ Οἰτύλου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 46, 47, 48 καὶ 63 τοῦ Α. Ν. 2200)40, «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καὶ τὰς περὶ ἐκπαίδευσέως τοῦ Ἱ. Κλήρου διατάξεις καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων Ἐφημερίων τῶν χηρευσουσῶν ἐνοριῶν: 1) Ἱ. Ναοῦ Εὐαγγελισμοῦ, Ἁγίου Τσαριῶν Τ. Δ. Καρδαμύλης καὶ 2) Ἱ. Ναοῦ Κοιμ. Θεοτόκου, Σκαμακίου Τ. Δ. Μαλευρίου τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Νόμων τοῦ Κράτους ὀριζόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ἐν τῷ Δελτίῳ «Ἐκκλησία» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα πιστοποιητικά.

Ἐν Γυθείῳ τῆ 15ῃ Νοεμβρίου 1955

† Ὁ Γυθείου καὶ Οἰτύλου Δημήτριος,

Ἱερὰ Μητρόπολις Μαντινείας καὶ Κυνουρίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 46 τοῦ Α. Ν. 2200)1940, «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καὶ τὰς τούτῳ σχετικὰς διατάξεις, προσκαλοῦμεν τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ χερστονηθῶσιν ὡς τακτικοὶ Ἐφημέριοι εἰς τινὰ τῶν Ἐνοριῶν τῶν Χωριῶν, Λυκοχίων, Ροῖνου, Μαινάλου, Περθωρίου, Λεβιδίου (Ταξιαρχῶν), Τριπόλεως (Προφ. Ἡλίου), Γαρέας, Νεοχωρίου,

Ἀγιοργιτικῶν, Μάκρης, Ἀθηναίου, Νέας Χώρας, Περιδικοβρύσεως, Ἀστρους, Παραλ. Ἀστρους, Λεωνιδίου (Ἁγίας Αἰκατερίνης), Πέρα-Μελάνων, ἵνα ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης ἐν τῷ περιοδικῷ «Ἐκκλησία» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 48 τοῦ εἰρημένου Νόμου καὶ τῶν νεωτέρων σχετικῶν διατάξεων ἀπαιτουμένων πιστοποιητικῶν, προκειμένου νὰ ἀνακηρύξωμεν ὑποψηφίους διὰ τὰς ἐνορίας ταύτας.

Ἐν Τριπόλει τῇ 31ῃ Ὀκτωβρίου 1955

† Ὁ Μαντινείας καὶ Κυνουρίας Γερμανός.

Ἱερά Μητρόπολις Μαρωνείας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α.Ν. 2200]1940, «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικῷ Ἐφημερίῳ τῆς Ἐνορίας τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας Κομοτηνῆς, ἵνα ὑποβάλλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ πιστοποιητικά, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίῳ πρὸς πληρῶσιν τῆς ὡς ἀνωτέρω κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως.

Ἐν Κομοτηνῇ τῇ 14ῃ Ὀκτωβρίου 1955

† Ὁ Μαρωνείας Τιμόθεος.

Ἱερά Μητρόπολις Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης

Ἡ Ἱερά Μητρόπολις Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1903 προκηρύξεως αὐτῆς, συνῶδα τῷ ἀρθρῷ 26 τοῦ Α.Ν. 2200]1940, «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλεῖ τοὺς βουλομένους, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησία» ὑποβάλλωσιν αἰτήσεις ὑποψηφιότητος μετὰ τῶν νομίμων πιστοποιητικῶν, πρὸς συμμετοχὴν διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς χηρεύουσης θέσεως τακτικῷ Ἐφημερίῳ ἐν τῇ ἐνορίᾳ Χάρακος τ. δ. Ζάρακος.

Ἐν Σπάρτῃ τῇ 31ῃ Ὀκτωβρίου 1955

† Ὁ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης Διονύσιος.

Ἱερά Μητρόπολις Σερβίων καὶ Κοζάνης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 2200]1940, «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν ἐφημεριακὴν θέσιν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου, Μικροβάλτου, τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης, ὑποβάλλωσιν εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου προβλεπόμενα δικαιολογητικά.

Ἐν Κοζάνῃ τῇ 18ῃ Ὀκτωβρίου 1955

† Ὁ Σερβίων καὶ Κοζάνης Κωνσταντῖνος.

Ἱερά Μητρόπολις Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίῳ πρὸς πληρῶσιν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν Ἱερῶν Ναῶν, 1) Τιμ. Προδρόμου, Κοπανακίου 2) Ἁγίων Θεοδώρων, Κακοβάτου, 3) Ἁγίων Πάντων, Γαργαλιάνων, 4) Γεν. Θεοτόκου, Γαργαλιάνων καὶ 5) Μετ. Σωτήρος Μαρᾶθου, προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 47 τοῦ Α.Ν. 2200]1940, «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», ὡς καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 16 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5816]1941 Νομοθετικοῦ Διατάγματος, «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Α.Ν. 2200]1940, ὀριζόμενα προσόντα, ἵνα ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ σχετικὰ πιστοποιητικά.

Ἐν Κυπαρισσίᾳ τῇ 11ῃ Αὐγούστου 1955

† Ὁ Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας Δαμασκηνός.

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίῳ πρὸς πληρῶσιν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν Ἱερῶν Ἐνοριακῶν Ναῶν Ἁγίου Γεωργίου, Κάτω Κοπανίτης καὶ Ἁγίου Ἀθανασίου Ἀρήνης, προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 47 τοῦ Α.Ν. 2200]1940, «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», ὡς καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ

16 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 5816]1941 Νομοθετικοῦ Διατάγματος, «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Α.Ν. 2200]1949» ὀριζόμενα προσόντα, ἵνα ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ σχετικὰ πιστοποιητικά.

Ἐν Κυπαρισσίᾳ τῇ 13ῃ Ὀκτωβρίου 1955

† Ὁ Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας Δαμασκηνός.

Ἱερά Μητρόπολις Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης

Παρελθούσης τῆς ὑπὸ τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2200]1940, «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», ὀριζόμενης μηνιαίας προθεσμίας ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 695 ἐ. ἐ. προκηρύξεως ἡμῶν, περὶ ὑποβολῆς αἰτήσεων τῶν ἐπιθυμούντων νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν ἐφημεριακὴν θέσιν τοῦ ἐν Πόρφ. Ἱ. Ναοῦ τῶν Ἁγ. Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, κεκτημένων τὰ ὑπὸ τοῦ ἔδαφ. Β' παράγρ. 1 τοῦ ἀρθροῦ 47 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἀνω Ἀναγκ. Νόμου καὶ ὡς ἀντικατεστάθη τοῦτο ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 536]45 προβλεπόμενα γραμματικὰ προσόντα καὶ μηδενὸς ἐμφανισθέντος, προσκαλοῦμεν ἤδη διὰ τῆς παρουσίης τοὺς ἐπιθυμοῦντας, ἵνα ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης, ὑποβάλλωσιν ἡμῖν αἰτήσεις πρὸς κατάληξιν τῆς ἀνωτέρω ἐφημεριακῆς θέσεως, κεκτημένους δὲ γραμματικὰ προσόντα τὰ ὑπὸ τοῦ ἔδαφ. γ' παράγρ. 1 ἀρθρ. 47 τοῦ αὐτοῦ Ἀναγκ. Νόμου ὀριζόμενα προσόντα.

Ἐν Ὑδρᾷ τῇ 16ῃ Νοεμβρίου 1955

† Ὁ Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης Προκόπιος.

Ἱερά Μητρόπολις Φθιώτιδος

Προσκαλεῖ τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὰς κενὰς θέσεις τακτικῶν Ἐφημερίων τῶν ἐνοριῶν: 1) Λιαπάτας, 2) Δρυμαίας καὶ 3) Φιλιαδῶνος, καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 47 τοῦ Α. Ν. 2200]40, «περὶ Ἱ. Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ Α.Ν. 807]1945, ὀριζόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης ὑποβάλλωσιν εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Φθιώτιδος τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 48 τοῦ Α.Ν. 2200]40 προβλεπόμενα πιστοποιητικά μετὰ σχετικῆς αἰτήσεως τῶν.

Ἐν Λαμίᾳ τῇ 8ῃ Νοεμβρίου 1955

† Ὁ Φθιώτιδος Ἀμβρόσιος.

Ἱερά Μητρόπολις Φωκίδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 46 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2200]1940 Α.Ν., «περὶ ἐνοριακῶν Ναῶν καὶ ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ κεκτημένους τὰ τε κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα νὰ καταλάβωσι τὴν ἐφημεριακὴν θέσιν τῆς νεοϊδρυθείσης ἐνορίας Ἁγίου Κωνσταντίνου, Σεργούλας, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης ἐν τῷ περιοδικῷ «Ἐκκλησία» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ σχετικὰ ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπόμενα δικαιολογητικά.

Ἐν Ἀμφίσσῃ τῇ 10ῃ Ὀκτωβρίου 1955

† Ὁ Φωκίδος Ἀθανάσιος.

“ΕΚΚΛΗΣΙΑ,”

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΠΥΡΙΔΩΝ

† Ὁ Ναυπακτίας καὶ Ἐθρυτανίας ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ

† Ὁ Νευροκοπίου καὶ Ζιχνῶν ΑΓΘΑΓΓΕΛΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου — Ἀκαδημαϊκός

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ

ΕΜΜΑΝ. Γ. ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ

Πρωτοπρεσβύτερος—Κατηχητῆς

Ἐπεύθυνος Τυπογραφείου: ΤΙΜΟΛΩΝ ΡΟΥΤΣΗΣ

Ἐν Ἀθήναις. Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἰαοῦ 1.